

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

Előfizetési ára egy óra 2:40 P. Negyedévre 7 P.
Félévre 14 P. Egész évre 26 P. Egyes szám ára
hétköznapi 10, vasárnap 20 fillér

Felolós szerkesztő
vitéz KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

Szerkesztőség és nyomda József kir. herceg utca 16
Telefon 3-43. Kiadóhivatal: Kossuth utca 3 szám
Telefon: 1-41

Egyensúly

Írta: vitéz Bessenyei Lajos dr.

A természet többi nagy és egyetemes törvénye közt egyik legnagyobb és legegységesebb az egyensúly elve, mondhatjuk: az ellentétek kiegyenlítődésének a szükségszerűsége. Vastag köteteket lehetne erről írni, ha megnyilatkozásait csak főbb részletekben is végig akarnók kísélni a mindenségben. Elégdjünk meg ezuttal néhány odavetett fogalommal, amelyek valamennyien ilyen kiegyensúlyozott anyagi vagy szellemi erők párokat jeleznek: világosság és sötétség, mozgás és nyugvás, hideg és meleg, monarchia és demokrácia, ostobaság és bölcsesség, igazság és hamisság és így tovább hosszú-hosszu sorban egymás után. Ezek az ellentétek egymással állandó harcban állanak; néha szörnyű küzdelem tombol közöttük, néha békeesség szállja meg őket. Ez a béke azonban kizárólag az egyensúlyi helyzetben lehetséges és akkor áldás, boldogság fakad a nyomában. Gondoljunk például az égitestek keringésére; a centrifugális és centripetális erők milyen tökéletes egyensúlya nyilatkozik meg forgásukban, pedig itt tömeg, távolság, sebesség s más egyéb tényezők játszanak közre és mégis mily végtelen bölcseségre valló precizitással működnek; maga a föld — a többi égitestről tekintetben nem tudunk bizonyosat —, ez egyensúly alapján lehet csupán hordozója a szerves élet megszámlálhatatlan alakulatának és az ezekből fakadó minden kulturának. Csak egy kis hiba kellene, csak egy parányi tévedés és elpusztulna a következményeként minden, de minden szerves élet a mi földünkön.

Az emberiség társadalmi rendjében is uralkodó törvény az egyensúly. Ha ez többé-kevésbé megvan, akkor virágzás, jólét követi; ha nincs meg, ha mind messzebb távolodunk tőle, akkor elégedetlenség, boldogtalanság kél ulána. Mostanság pedig ott tartunk mi is, de ott tart Európa, sőt: az egész világ, hogy a kívánatos egyensúlytól egyre távolabb jutunk. Szükséges és helyes a szabadság, de a szabadság viszont néhány törtetőnek kedvez csupán, a milliókat pedig leigazza; nélkülözhetetlen és kell a magántulajdon elve, de mammoth-jövedelmekkel és multimilliárdosokkal egyidőben éhínségben elpusztuló népes vidékek pokoli ellentétet alkotnak; célszerű a minél többet termelés, de ezzel párhuzamosan lehetővé kell tenni a minél többet fogyasztás kifejlődését is,

mert különben előáll a mai furcsa és képtelen helyzet: tengerbe szórt buzagarmadák és elégetett kávéttömegek akkor, mikor sok százezernél nincs betevő falatja; kell az arany, mint egységes értékmérő, de ennek könnyíteni kell a forgalmat, simává tenni a nemzetközi üzletkötést, de nem válhatik a népek gazdasági életében aranybéklyóvá, mely mindent megfojt, vagy aranyborjúvá, melyet istenként kell imádni. Itt is lehetne folytatni azokat a kiáltó ellentéteket, amelyeket ma már általában minden újságolvasó ember ismer és amik okozzák a mostani világválságot. Ezek közt nem-hogy egyensúly volna, hanem a lehető legnagyobb, szinte maximális különbség van, amelyet már növelni jobban nem is lehet.

Homérosznál olvassuk, hogy ha

két hős a trójai sikon párviadalra szállt egymással, akkor az Ida-hegy tetején trónoló és a csatát figyelő Zeus elővette a maga aranymérlegét, egyik serpenyőbe tette az egyik, a másik serpenyőbe a másik vitéz végzetét: a melyik serpenyő leszállt, az alvilág felé közeledett, annak hőse elesett a küzdelemben. Ma csupa ilyen félrebillent mérlegek lebegnek az egyes társadalmak felett: az alvilágba fog tehát szállni e korszak, ha józan ésszel és idejében nem teremtenek az arra illetékesek a sok hibásan terhelt mérlegek között feltétlen egyensúlyt. Igaz, rendkívül nehéz, bizonyodalmatlan, elevenbeugró feladattal kerül szembe az, aki elszánja magát egy-egy ilyen egyensúly kieszközlésére, helyesebben ki-harcolására, de az eredmény mindent megér, hiszen a keresztyén

és nemzeti kultúra fennmaradásáért szállt sikra. Nem muló érdék, hívságos siker, vagyon vagy élvezet a jutalom egy ilyen győzelemért, hanem Krisztus földi országának a megvédése. Ezért pedig nincs és nem lehet semmi seu nagy áldozat.

Természetesen legelsőrendű érdekek a világ sok félrelendült szélsőségei közt minél hamarabb az emberi lehetőségek határain belül rendet teremteni; de éppen ilyen fontos ránk nézve, hogy nemzetünk életében a mellőzhetetlen egyensúlyi helyzeteket szintén a legnagyobb gyorsasággal és a legelszántabb céltudatossággal létrehozzuk, mert különben — nem azt írom: „periculum in mora” hanem „mors in mora” — a végzet vagy akarjuk, vagy sem, de bekopogtat hozzánk és örök enyészetté hoz ránk.

A Népszövetség a deflációs pénzügyi politika folytatását ajánlja Magyarországnak

Dr. Eckhardt Tibor országgyűlési képviselő nyilatkozata a Debreceni Ujságnak a népszövetségi bizottság budapesti működésének várható eredményéről

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A magyar politikai életnek egyik kimagasló vezéralakja, dr. Eckhardt Tibor ny. miniszteri tanácsos, országgyűlési képviselő s a Revíziós Liga társelnöke szombaton este Debrecenbe érkezett, hogy a Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának ma délutáni vitaelőadásán a magyar gazdasági válság okairól és orvoslásáról értekezzenek. Eckhardt Tibort a debreceni hazafias társadalom mindenkör a legnagyobb szeretettel és tisztelettel fogadta. Mai szereplését a város közönségének óriási érdeklődése előzi meg, annál is inkább, mert ugy a belpolitikai életben, mint külpolitikailag, a nemzeti feltámadást szolgáló revíziós mozgalom akcióiban, Budapesttől Londonig és Európától Amerikáig a keresztyén nemzeti gondolat egyik reprezentábilis vezető alakjává emelkedett.

Dr. Eckhardt Tibor szombaton este Bika-beli szállásán fogadta a Debreceni Ujság—Hajdúföld munkatársát, aki kérdést intézett hozzá a Népszövetségi pénzügyi bizottságnak Magyarországra vonatkozó jelentéséről. Eckhardt Tibor ezzel kapcsolatban a következőket mondotta el:

— A Népszövetségi jelentésből eddig napvilágra jutott információk szerint úgy látszik, hogy a Népszö-

vettség az eddigi deflációs pénzügyi politikának kiélezett formáját óhajtja, amivel szemben rendkívül súlyos aggályaim vannak.

— A Népszövetség bizottsága, ha információim helyesek, abból az orthodox felfogásból indul ki, hogy a deflációs pénzügyi politika által előidézett pénzügyi és pénzdrágaság még lenyomja a bel-földi árakat és ezzel Magyarországot export-képesé teszi. Ez a felfogás téves és reány nézve káros is. Téves azért, mert a magyar termelés számos vonatkozásában, így elsősorban a mezőgazdasági termelés terén, már az önköltségi ár alá csökkent és ezért semmiféle pénzdrágaság sem képes a gazdálkodást, — még a mai árak mellett sem, — eladásokra ösztönözni. További árrombolás a termelés teljes megszűnését idézheti elő, nem pedig a magyar exportképesség fokozását, de káros is volna ennek a tanácsnak követése, mely elsősorban a külföldi hitelezők érdekeit van hivatva szolgálni, nem pedig az adós Magyarországot.

— A külföldi mint hitelező arra törekszik, hogy a fizetésképtelen Csonka-Magyarországból kipréselje a követeléseit. Magyarországnak azonban nemcsak érdeke, de elsőrendű kötelessége is, hogy a magyar termelést ne engedje pénzügyi és pénzdrágaság következté-

ben egyre jobban összezsugorodni és elhalni. A Népszövetség politikája a temető konszolidációját jelenti, ahol baj nem érhet senkit, aki már oda került. Mi azonban élni akarunk és fogunk is élni. Még egyrészt feltétlenül rendbe kell hozni a házunk táját, addig arra is vigyáznunk kell, hogy az operációba a beteg bele ne pusztuljon.

— A közeli napokban összeülő országgyűlés — folytatta tovább Eckhardt Tibor — azokban a lényeges gazdasági kérdésekben fog állást foglalni, amelyekben, sajnos, a népszövetségi jelentés lényegével nem tudok egyetérteni, noha egyes részletkérdésekben helyeslem is a javaslatait. Egyébként a népszövetségi jelentéshez való alkalmazkodás gyakorlati jelentőséggel nem bír. A népszövetségi javaslat csak kilátás arra vonatkozólag, hogy a javaslat rigorozus alkalmazása esetén tanácsolni fogja Magyarországot hitelezőinek, hogy adjanak egy éves moratóriumot az esedékes fizetésére. 1932 szeptember 1-ig csak tökében több mint ezer millió pengőt kellene országunknak valutába fizetnie. Ehez járul még, hogy az időközben esedékes kamatterhek közel kétszázmillió pengőt tesznek ki.

— Kérdezem — mondotta Eckhardt, — hogy hol van az a pénzügyi bölcs, aki ezeket valutában

A lap ára 20 fillér

Rendkívül divatos újítatlan PULLOVEREK olcsón Békés Lajosnál.

Ki tudja préselni, amikor külkereskedelmi export-jövedelmünk hatszázmillió pengőnél többre nem becsülhető s még hozzá ebből az összegből az importot is fedezni kell.

Nem lehet kérdéses, hogy fizetésektelenek vagyunk s a legbecsületesebb eljárás ezt nyíltan be is jelenti, mely esetben a hitelzőkkel előnyösebb körülmények között lehet egyezkedni, amikor fizetésünket még nem szüntették be. Nem a külföld felé a fizetőképesség látszatára kell áldozatot hoznunk, hanem arra kell törekednünk, hogy gazdasági életünket a saját erőnkől állítsuk talpra. — Csakis ez vezethet a megoldáshoz.

Edgar Wallace is képviselőjelölt

London, október 24.

Edgar Wallace, a híres regényíró, aki a blackpooli kerületben, mint képviselőjelölt lépett fel, programbeszédében azzal érvelt, hogy évi 10.000 font kereseti adót fizet, tehát joga van beleszólni a pénzügyi politikába. Elmondta, hogy 1875-ben mint kilencnapos jelenyermeket egy jószívű halasköfa fogadta örökbe s azóta minden sikerét csak a maga munkájának köszönhetette.

Miskolcon 2900 szavazópolgárt elítéltek, mert nem szavaztak

Miskolc, október 24.

A legutóbbi képviselőválasztáson Miskolcon 3090 választó nem jelent meg az urnák előtt. Emiatt a központi választmány a törvény értelmében a nem szavazó választópolgárok névsorát átküldte a rendőri büntetőbíróhoz, aki most vonta felelősségre a szavazástól távolmaradókat. Megállapították, hogy a 3090 választó közül 190 elköltözött Miskolcra, így tehát csak 2900 nem szavazót büntettek meg választás elleni kihágásért fejenként öt pengő pénzbírságra.

— Eszperantó nyelvtanfolyam. Az Országos Magyar Eszperantó Egyesület debreceni csoportja középiskolát végzettek, egyetemi, főiskolai hallgatók és tanítóképző intézeti növendékek részére eszperantó nyelvtanfolyamot rendez. A tanfolyam október 26-án veszi kezdetét. A nyelvórák ideje minden hétfőn és szerdán este 7 órától fél 9 óráig. Helye: a III. számú bölcsészeti tanterem. Jelentkezni lehet október 26-án, az első órán. A tanfolyam ingyenes. Tankönyv nem szükséges. A jelentkezők csak ívet és ceruzát hozzanak magukkal.

Szállítunk minden mennyiségben porosz szén pótlására **salgótarjáni darabos kályhaszenet**
Schuschitzky János és Tsa. Piac-u. 49. Telefon: 12-4
a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. vezérképviselése. Telefon: 12-62

Rövidesen megállapítják a kisgazda miniszter hatáskörét

Pesthy Pál nyilatkozata az aktuális politikai kérdésekről

Budapest, október 24.

Pesthy Pál szombaton délelőtt a miniszterelnökségen hosszabb tanácskozást folytatott gróf Károlyi Gyula miniszterelnökkel. Minthogy a múlt héten az egységspárt értekezletén nem vehetett részt, informálódott a miniszterelnöknél a pártértekezleten törtételekről.

Pesthy Pál a tanácskozás után elmondotta a sajtó képviselőinek, hogy minden hite, reménye és törekvése szerint teljes megértés és harmonikus együttműködés fog uralkodni az egységspárt különböző csoportjai között. Minden csoport teljes jóhiszeműséggel és jóindulattal viseltetik a pártot közösen érdeklő kérdésekkel szemben. A csoportosulásoknak tulzolt jelentőséget tulajdonítani nem lehet. Ilyen csoportok a régi időkben is voltak, de nem élődtek ki. Ő maga mint pártelnök érikedésben van minden u. n. csoporttal, eljár a kisgazdákhöz, megbeszélést folytat az érdekeltekkel.

Mayer János hatásköre

Pesthy Pál ezután a kisgazda miniszter hatáskörének megállapításáról nyilatkozott a sajtó képviselőinek. Hangozta, hogy a hatáskör megállapítása idáig csak azért nem történt meg, mert a Népszövetségi Bizottság magyaror-

szági tartózkodásával kapcsolatban rendkívül fontos és sürgős ügyek vették igénybe a kormány idejét. Véleménye szerint a kisgazda nagyforgalommal összefüggő ügyek intézését fogják a kisgazda miniszterre bízni. Valószínűleg rá lesz bízva a szövetkezetek ügye is és a gazdasági munkás kérdés, továbbá más hasonló kérdések elintézése is.

Szótartotték ezután Pesthy Pál előtt azokat a vidékekről érkező híreket, amelyek szerint a kamatrendelet igen jó hatást váltott ki a vidéki társadalom, de különösen a gazdák köreiben.

Magától értetődik — mondotta Pesthy Pál — hogy általában jó hatásának kell lenni a rendelkezések, amely komoly bajokon segít. Most már csak arra kell vigyázni, hogy a magán és titkos uzsora fel ne burjánozzék. Az uzsorakamatokra vonatkozóan, mint ismeretes, uzsora történet készített az igazságügyminiszter, amely ennek a nehezen kezelhető problémának lehetőleg minden részét megfogja oldani. Ha valaki azonban titokban vesz fel uzsorakamatot, illetőleg uzsorakamatokra pénzt és nem nyújt segédkezet a hatóságoknak abban, hogy letörjék az uzsorát, az magára vessen, ha az óriási kamatok bajba rántják.

Egyelőre beszüntették a lakásépítési amortizációs kölcsönök folyósítását

Budapest, október 24.

A lakásépítési állandó bizottság figyelmezteti az építkezni óhajtó községeket, hogy a Budapesti Közlöny 1930. évi 219. és 233. valamint az évi 19-ik számában közzétett hirdetményei alapján a közalkalmazottak és nyugdíjasok, valamint magán-tisztviselők, illetőleg magánosok által tervezett családiház építkezéseknek amortizációs építkezési kölcsönrel való támogatása céljából megintitott építkezési kölcsönakciót az időközben beállott súlyos pénzügyi válság következtében fedezet hiánya miatt kénytelen volt egyelőre beszüntetni.

Felhívja tehát mindazon építkezőket, akik építkezési kölcsön engedélyezése iránti kérésüket már korábban előterjesztették vagy ezután szándékoznak előterjeszteni hogy tervezett építkezésüket mindaddig ne kezdjék meg, amíg a kölcsön engedélyezésére vonatkozólag a bizottságtól határozatot nem kaptak és az Országos Lakásépítési Hitel-szövetkezetről az esetleg már engedélyezett kölcsönre előírt hitelfedezeti megállapodást meg nem kötötték, mert a bizottság a megkezdett építkezésekből származó bármiféle károsodásért felelősséget nem vállal.

Kommunista robbanóanyagraktárt lepleztek le Berlinben

Berlin, október 24.

A rendőrfőnökség közli, hogy egy ismeretlen berlini kommunista funkcionáriusnál tartott kutatás alkalmával egy robbanó anyagraktárt fedeztek fel, melyben a robbanó anyagon kívül találtak készületeket is a robbanó töltények előállítására, továbbá robbantási utasításokat is. Ezzel kapcsolatban a kommunista párt házában az u. n. Karl Liebknecht-házban is kutatást rendeltek el.

Berlin, október 24.

A letartóztatott kommunista lakásán a robbanó anyagraktárral kapcsolat-

ban még a következő részleteket közlik: Az illető kommunista lakásán több megmunkált pléhlemezt is találtak. Ezek alakja és minősége arra enged következtetni, hogy a pléhlemezt bombakészítésre használták. Azt hiszik, hogy a most talált robbanóanyag a legutóbbi robbanóanyag lopások alkalmával eltulajdonított mennyiségekből való. A letartóztatott kommunista nevé a vizsgálat érdekében titokban tartják. További letartóztatás várható.

Lapunkat támogatja, ha hirdetőinknél vásárol.

FŐISKOLA

Sz. E. F. H. E. közgyűlés.

A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete november 8-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor közgyűlést tart a Keresztény Nemzeti Liga dísztermében (József kir. herceg u. 16.)

Titokzatos gyűjtogatás ügyében nyomoz a vizsgálóbíró

Titokzatos gyűjtogatási ügyben vezette be legutóbb a vizsgálatot dr. Preineszberger Jenő táblabíró, központi vizsgálóbíró, aki a tiszapolgári csendőrséggel együtt nyomozott pénteken délután is a különös ügyben. Még október tizedikén történt, hogy Hajduböszörménytől huszonkét kilométerre, Tiszapolgár határában kigyuladt a böszörményi református iskola tulajdonát képező tanyán hatkaszal széna. A tűz alkalmával a föld hérlője, Kereskényi Gábor Böszörményben tartózkodott s így őt csak akkor tudták értesíteni, amikor már a széna teljesen elégett. A tűz ártterjedt a magtárra is, azonban a cselédség hallatlan erőfeszítések árán megakadályozta azt, hogy a tűz nagyobb pusztítást tegyen a magtárban. A nyomozás alkalmával a tűz színhelyén dr. Preineszberger vizsgálóbíró talált két petroleumos üveget és nagyobb mennyiségű gyújtószt, amelyek mindazt bizonyítják, hogy szándékos gyűjtogatás történt.

A nyomozás azonban még eddig nem vezetett eredményre abban a tekintetben, hogy ki követte el a bűntényt. A gyanu ugyan megvan, azonban konkrét bizonyítékok még nincsenek. A tiszapolgári csendőrség a legszélesebbkörű nyomozást folytatja a gyűjtogatási ügyben, ami különben — mint ismeretes is — statáriális eljárás al tartozik.

Vallásos ünnepély az Ispotályi templomban

A debreceni ispotályi református templomban vasárnap délután 5 órakor tartani szokott vallásos estélyek a mai vasárnapon ismét megkezdődnek és megszakítás nélkül tartanak 1932. március 6-ig, amikor is a református ispotály fennállásának 403-ik évfordulója alkalmából rendezendő ünnepélyvel fejeződnek be. A vallásos estélyek tárgya a református egyház páratlan becsű szimbolikus könyvének: a Heidelbergi Kátének folytatolagos magyarázata lesz, dr. Erdős József ny. egyetemi professzor remek fordításában. A mai délután 5 órakor kezdődő első vallásos estélyen Molnár Ferenc ispotályi lelkész hirdeti az ígét. Művészi énekszámokkal Nagy András orgonista-kántor, szavalattal pedig Benyhe Imre th. működik közre, míg az imádságokat Bagdy Dániel vo. lelkész és Szabó Gyula segédlelkész mondják.

Borah szenátor szenzációs nyilatkozata a magyar békerevizióról

Laval tárgyalásai kapcsán vetette fel a revízió szükségességét

Newyork, október 24.
Borah szenátor francia újságírókkal folytatott interjú során tegnap kijelentette, hogy mindenél világosabb, hogy a világháborút követő békeszerződéseket fegyveres vagy békés uton revidálni fogják. Beszéde további során a szenátor megismételte azt a véleményét, hogy az új határok tartataatlanok. Többek között a következőket mondotta: Magyarországot öt felé vágják s míg ez így marad, ezt a helyzetet csak fegyveres erővel tarthatják fenn. Jugoszlávia, Csehszlovákia és Románia nem szerelnék le addig, amíg az általuk birtokolt területek egy része vitás. A világ nem osztható fel olyképen, ahogy ezt Magyarországgal tették és más országokkal és lehetetlen vállalkozás a nemzeti együttérzést feldarabolni. Ez nem történhetik meg anélkül, hogy az érdekelt népeket súlyos szenvedés és gyász ne érje.

A párisi sajtó Borah beszédéről

Párizs, október 24.
Laval washingtoni tanácskozássainak érdemleges részét a párisi reggeli lapok kommentárjaiban szinte teljesen háttérbe szorítják azok a tudósítások és kommentárok, amelyek Borah szenátor szenzációs nyilatkozatához kapcsolódnak. Borah nyilatkozatai Párisban meglepetést és megdöbbenést váltottak ki.

A Petit Parisien szerint Hoover részéről nyilvánvalóan sakkhúzás volt az, hogy Borah szenátort az utolsó pillanatban meghívta arra az ebédre, amelyen eredetileg csak Hoovernek és Lavalnak kellett volna résztvenni. Borah bevonásával Hoover nyilván szellemesen dokumentálni akarta azt, milyen nehézségekkel kell neki, az elnöknek a szenátusban számolnia. — Borah nyilatkozatait és azt a módot, ahogyan nemzetközi kérdéseket tárgyal, talán rendkívülinek és naivnak lehet mondani, tekintetbe kell azonban venni, hogy a versaillesi szerződéssel szemben hangoztatott fenntartásai ellenére ennek a szerződésnek csupán módosítását kívánja.

A Journal jelemzőnek mondja, hogy Borah helyesnek tartotta nagy nemzetközi kérdésekhez állást foglalni, mielőtt Lavallal tanácskozott volna. Borah nyilatkozatai nyilván olyan embertől származnak, aki elég erősen érzi magát, hogy dacoljon minden ellenérvvel, Borah nyilatkozatainak

Olecsó, izléses

KOSZORUK

Magyar Virágház

Batthyány-utca 6. szám.
Vásárlás TAKARÉKOSÁGRA is.

rendkívüli horderejét nem kell külön hangsúlyozni.

A Revíziós Liga üdvözlő távirata Borah szenátorhoz

Budapest, október 24.
A Magyar Revíziós Liga Borah szenátornak a következő táviratot küldötte Washingtonba:

Szenátor urnak a francia sajtó képviselői részére adott nyilatkozatát örömmel fogadta a meggyötört emberiség és elsősorban a magyar nép. Egyedül szenátor ur koncepciója alkalmas arra, hogy bizosítsa a világ gazdasági

rendjét a béke és az emberiség demokratikus fejlődését. Minden más terv csak késlelteti, de nem akadályozza meg a mai világrend teljes összeomlását és a bolsevizmus diadalát. Szenátor ur nyilatkozata és bátor állásfoglalása az emberi igazság mellett Európa népeinek millióiban és a magyar nép minden egyes polgárában új reményiséget öntött. A magyar nép minden fiának szeretét és hódolatát tolmácsolom szenátor urnak és az emberiség jobb jövője érdekében kérem, hogy tartson ki a békeszerződések revíziója mellett. A Magyar Revíziós Liga nevében: Herczeg Ferenc.

Középeurópai devizakonferenciát hívnak össze a jövő héten Bécsben

Bécs, október 24.
Beavatott bécsi gazdasági körökben az a hír terjedt el, hogy a jövő héten középeurópai devizakonferencia ül össze Bécsben. Ez a devizakonferencia a NFB. igazgatótanácsának legutóbbi ülésén kezdeményeztetett, hogy meglehetősen a devizanehezéssel küzdő középeurópai államok egymásközti forgalmát. Az osztrák kormány már elkészült a középeurópai devizakonferencia elé terjesztendő javaslatával. Ez a javaslat középeurópai devizaclearing rendszerítésére irányul és elsősorban az osztrák-magyar és az osztrák-cseh áruforgalmat lenne hivatva megőlnökíteni.

A középeurópai devizaclearing felállítását az osztrák javaslat szerint attól kell függővé tenni, vállalnak-e az érdekelt államok kölcsönös garanciát az importból és exportból származó összes magánjogi követelésekre nézve.

Ha az osztrák javaslat megvalósul, akkor Ausztria a Magyarországból és Csehszlovákiából jövő áruimport 60—70 százalékát a közös leszámlálási forgalom útján egyenlítheti ki, anélkül, hogy külföldi devizákkal kellene fizetnie.

Hogy milyen javaslatokat terjeszt Magyarország és Csehszlovákia a középeurópai devizakonferencia elé, arra nézve Bécsben még nem tudnak semmit.

HIRDETMÉNY

Folyó évi november hó 3-án délután 9 órakor a Kisszabadság vásáron 14 darab 5—7 éves létszámfeletti magyar bika és 1 darab tarka bika nyilvános árverésen eladásra kerül. A magyar bikák továbbtenyésztésre is használhatók. *Gazdasági tanácsnok.*

BÉRBEADÁSI HIRDETMÉNY

Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Kincseshalom u. 5. sz. alatti házastelek az 1931 év november 1-től 1932 október hó 31-ig terjedő 12 havi időtartamra szabadkézbe bérbeadatik. A bérbeadásra vonatkozó feltételek a város gazdasági és erdészeti ügyosztályában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debrecen, 1931. október hó 24.
Gazdasági tanácsnok.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termelt, vagy vidékről a város területére akár tengelyen, akár vasúton, akár posta útján behozott fogyasztási adóköteles cikkeket — bor, sör, hus és szeszes italokat, — a behozattól számított 24 óra alatt a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város összes lakosságával azt, hogy az összes behozatali utakat fokozott és szigorú ellenőrzés alatt tartja és a bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, minek során a mulasztó a be nem jelentett fogyasztási adóköteles cikk után járó fogyasztási adónak a 8-szorosáig terjedő bírság-összeget marasztalhatik. Debrecen, 1931 október hó 17. Városi adóhivatal.

Vigyázzon!

Ha azt akarja, hogy apróhirdetése 50 fillérért 2 napilapban jelenjen meg

Kossuth-utca 3. sz. I. em.

adja fel hirdetését.

Meghülésnél
rheumatikus
fájdalmaknál:

Aspirin-
tabletták

Csak gyógyszerárban kaphatók.
Aspirin felülmulhatatlan.

Halálra ítélték egy gyermekgyilkos anyát

Torgau, október 24.
Az itteni esküdtbírósg pénteken este Liehmann kőműves 29 éves feleségét halálraítélte. Az asszonyt husvét hétfőjét gyermekeit egy vízzel teli gödörbe lökte, hogy közülük megszabaduljon. Kilencéves leányának sikerült megmenekülnie, de négyéves kislány, miután anyja több ütést mért a fejére, a vízbe fulladt. Az asszony a fogházban kétszer kísérelt meg öngyilkosságot, másodsor olymódon, hogy izzó parazsat tett fekvőhelyére s azután az ágyra feküdt. — Súlyos égési sebeket szenvedett ugyan, de idejében észrevették és megmentették.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal a házbirtokosokat, hogy a birtokukban levő házak utáni 1932. évre szóló házbérvallomást ívet november hó végéig a városi adóhivatalhoz adják be. A bevalláshoz szükséges nyomtatvány a városi adóhivatal 14. sz. szobájában, a beszerzési ár megfizetése mellett szerezhető be. Felgyelmezeti a városi adóhivatal a házbérvallási ív beadására kötelezetteket, hogy a bevallás elmulasztása a követendő házázó utáni 5 százalék, illetve 10 százalékos bírság kivételése vonja maga után. Debrecen 1931 október hó. Városi adóhivatal.

KIADÓ VÁROSI LAKÁSOK

A város Szent Anna-utcai bérházában 1932. május elsejére leszállított bér mellett több három- és négyosztós modern lakás bérbeadó. A kiadó lakások a házmaster közreműködésével naponként délelőtt 10 órától 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig tekinthetők meg. A bérbeadási feltételek naponként délután a házban lakó Szegeci Gyula főmérnök, házigondnoknál, vagy a délelőtti hivatalos órák alatt a Városházán a jog- és pénzügyi osztálynál (emelet 35. sz.) megtekinthetők.

Zöld
főjegyző.

Allást alkalmazást keres ???

Olvassa el lapunk
apróhirdetési
rovatát.

Beteg közüzemek

(mars.) Egyelőre nem tudjuk még, hogy milyen pozitív eredményekkel járt a városi takarékosági bizottság munkája, annyi azonban bizonyos, hogy az öt hét óta tartó ülésének nyomán mégis mutatkozik egy negatív eredmény. A takarékosági bizottság tárgyalásai oda állították a város közvéleménye elé azt a téves, hibás és bűnös közüzemi politikát, amelyet olyan makacs buzgalommal folytattak Debrecen városa s amely ellen ugyanezzel a makacs kitartással harcolunk mi, teljes egy évtized óta.

A gründolási korszak merész álmait, a jutalék-halmazok bűbájos keleti regéit, később óvatos füstölési, ferdítési után ott áll az adófizetők előtt a letagadhatatlan, leplezhetetlen szomorú valóság: a közüzemi politika és a felesleges üzemek bukása. Igérettekkel, rabulisztikával, mérlegtechnikai bűvészműveivel sem lehet titkolni többé, hogy a híres Klinker-gyár egymillió pengő adósságot csinált, elvesztett 330.000 pengőt, a nyomdáról bevallják, hogy drágábban dolgozik minden hasonló üzemnél, a kerítészet jövedelmezősége csökken s a monopolisztikus helyzetet élvező üzemeknél is példátlan túlméretezés folyik. Az adófizető, akinek azt ígérték, hogy épp ezek a közüzemek fognak könnyíteni a terhein, most azt látja, hogy a maga üres zsebeivel, agyonterhelt vállával neki kell a közüzemnek segítségére rohanni. Az ő zsebeiből kell forgótőkét adni, deficitet fedezni, bukkolt vállalatokat fenttartani, ön-maga ellen konkurenciát csinálni.

A közüzemnek egyetlen jóhíremű s elméletileg alaposan felkészült védelmezője, dr. Vásáry István polgármester azt állítja mindezzel szemben, hogy külföldön mindenütt a közüzemek lépnek előtérbe, s hivatkozik Müller doktorra, a sevillai város-kongresszus előadójára, aki szerint a „szabad verseny mindenütt háttérbe szorul, mert a gazdaság ma már nem lehet magánosok ügye”. Végül pedig azt is mondja a polgármester, hogy a debreceni közüzemek bukásának egyetlen oka a gazdasági válság.

Nem ismerjük ugyan Müller doktor ur egész tanulmányát, de nagyon valószínűnek tartjuk, hogy a sevillai előadó nem volt tisztában azzal, hogy vannak a földtekén városok, melyek a bukta-árusítást, téglagyártást, könyvkötészetet, — vagy mint régebben történt —, egyoldalú pártállású politikai napilapok kiadását tartják közüzemi tevékenységnek. Nem lehet közüzemeket gründolni olyan feladatok ellátására, amely feladatokat jobban, eredményesebben és olcsóbban tud ellátni a magángazdaság. Mert nem ismerjük ama csalahatatlansággal felruházott Müller doktor pártállását sem, de mégis gyanus egy kicsit mindaz, amit a magángazdálkodásról mond, mert hiszen az egyetlen hely, ahol a gazdálkodás többé nem „magánosok” ügye; köztudomás szerint Szovjet-Oroszország. Ott az egész terme-

PULYKAT, CSIRKÉT

legmagasabb áron vásároljuk Rákóczi-utca 3. szám. Nagy János vendéglős udvarán. Skót-Magyar K. R. T. Iroda: Miklós-utca 34.

és egy óriási közüzem, amely épp úgy gyárt Klinker téglát, mint könyvet, vagy cukorkát és cipőt. Viszont az is bizonyos, hogy a közüzemi politika épp a saját klasszikus földjén, a szovjet-uralom alatt bukott meg legjobban.

Az ok egyszerű, természetes, kézenfekvő és ugyanaz, mint a debreceni üzemek esetében. Azok a közüzemek, amelyek a magángazdaság tevékenységét akarják ellátni, halálra vannak ítélve születésük pillanatában. A közüzem természetéből folyik, hogy mindig bürokratizálódik, drágán termel, költséges adminisztrációt tart. — Hiányzik belőle a gazda közvetlen ellenőrzésének, iparkodásának lehetősége. Tessék csak elolvasni Panait Istrati: „Más fény felé” című könyvét. Azonnal meg fogjuk látni, hogy a szovjet gigászi közüzemében ugyanugy történt, mint kisméretekben a debreceni üzemekben. Megették, tönkretették a drágán fizetett bürokraták, a nagyjövedelmű igaz-

gatók, megbénították a rossz munkaeszközök (lásd Klinkerkemence). S a szovjet maholnap ott áll, ahol a debreceni üzemi politika: felszámolás előtt.

Ennyi tapasztalat, ilyen bizonyítékok után Debrecenben sincs más hátra, mint leépíteni, megszüntetni a felesleges közüzemeket s rendbeszedni azoknak a vállalatoknak ügyeit, amelyek valóban közszükséglet ellátására hivatottak. Lehet, hogy fájdalmas, lehet, hogy nehéz operáció lesz ez, de ezen túl kell esni, ennek meg kell történnie, hogy azután a város és adófizető felesleges terhek-től, cifra koloncoktól szabadulva, megkezdhesék az együttes munkát egy új Debrecenért, amelyben semminek sem szabad megmaradni a régi, levitelt, jutalék-rezsim hibáiból, s amelyben kevesebb teherrel, de boldogabban élhet majd a város, de az az adófizető is, akinek keserves panaszait még ma sem mindig értik meg a városházán.

Szivenszurta feleségét egy tönkrement gazdálkodó

Pécs, október 24.
Fritz Antal 74 éves szülőbirtokos összeveszett 62 éves feleségével és egyetlen kézzurással megölte. A gazdálkodó három évvel ezelőtt feleségével Kanadába akart utazni, ott élő fiához. Mindent pénzzé tettek és Hamburgig el is jutottak ahol azonban az óceánjáró gőzös orvosa öregkoruk miatt a három héttig tartó tengeri út megtételére alkalmatlannak találta őket. A házaspár visszatért Magyarországra. A hamburgi tartózkodás költségei felemésztették

majdnem az összes vagyonukat, úgy, hogy kölcsönpézzel vettek szőlőt. A gazdálkodás azonban nem sikerült, emiatt gyakran volt közöttük szóváltás.

Pénteken este, midőn nyugovóra tértek, Fritz korholni kezdte feleségét, hogy miért adták el régi vagyonukat. Az asszony hiába csitította. Majd kiugrott az ágyból és feleségét az asztalon lévő késsel szivenszurta majd felöregette a szomszédokat és kétségbeesve kiabálta, hogy „vilkos lett. A csendőrök őrizetbe vették.

— „Erdélyi Lapok” címmel katolikus magyar napilap indul Nagyváradon. Nagyváradról jelentik: A Székelyudvarhelyen tartott katolikus nagygűlés legutóbb kimondotta, hogy katolikus és magyar szellemi napilapot indít, amelynek Nagyvárad lesz a székhelye. A vállalkozásnak gróf Mailáth püspök és Gyárfás Elemér szenátor a vezetői, míg szerkesztőségének irányítói Bartha Ignác, Bitay Árpád, Betegh Miklós, Csi-

pak Lajos, Jakabffy Elemér, Németh Gyula, Scheffer Ferenc, Sullyok István, Veress Ernő és Tamásy Áron lesznek. Az új sajtó-organum, amely naponta 16—20 oldalon fog megjelenni, január elsején bocsátja ki az első számát. A vezetőség Kolozsvár, illetve Temesvár helyett azért választotta a lap központját Nagyváradot, mivel itt öt oláh-barát újság jelenik meg s valamennyi zsidóvezetés alatt áll.

Könyvek, folyóiratok

bekötése,

paszpartuk, gobelin spa
nolások olcsón, izlésesen

József királyi herceg-u. 16. sz.

Mintákat házhoz küldünk.

Telefon 3-47.

Sebészeti és plasztikai sebészeti szanatórium

Budapest (Dr. Ert) Thököly ut 86

Telefon: 96-266

Propr. k. t. s. l. és m. d. m. m. f. o. v. l. g. o. s. t. s. a. l. az igazgatóság szolg. l.

HIRDETMÉNY.

Fűszer, hus és tej 1932. évi szükségletének 1931. évi november hó 5-én 9 órakor a m. kir. „Rákóczi Ferenc” 12. honvéd gyalogezred I. zlj. gazdasági hivatalában (Péterfia laktanya) versenytárgyalás tartatik.

A szállítási feltételek iránt a fenti hivatalban naponta 8—12 óráig felvilágosítás nyerhető

Közétkezési bizottság.

PALYAZATOT HIRDET

november 1-ig 20—25 drb. „Turul” ruha elkészítésére, ár és minőség megjelölésével, a Festetics B. E. Vezérsége, Pallagpuszta.

HIRDETMÉNY

Közlöm az érdekeltekkel, hogy a város I. V. és VI. kerületében, továbbá Macs, Ebes, Szepes, Pac, Bánk, Fancsika, Haláp, Nagycsere és Pallagpuszta részeken, valamint a Nagyerdőben és környékén lakó kereskedők, árusító termelők, kufarok és általában mindazok, akik a közforgalomban az 1907. V. t. c. 16. §-a szerint hitelesítésre kötelezett mértékeket és mérőeszközöket használnak, hogy azok időszaki hitelesítését a m. kir. Mérték-hitelesítő Hivatal Teleki-utca 79. sz. alatti hivatalos helyiségében f. évi október hó 12-től december hó 12-ig terjedő időben eszközölji.

A hitelesítés napjairól minden egyes nyilvántartott érdekelt posta útján értesítést fog kapni, amelyben fel lesz tüntetve, hogy az időszaki hitelesítés mely napon és órában fog eszközöltetni, amikor is köteles a birtokában levő mértékeit és mérőeszközöket teljesen tisztán és rozsdamentesen a mérték-hitelesítő hivatalnál bemutatni.

Azok, akik a mérték-hitelesítő nyilvántartásban nincsenek bejegyezve vagy tévedésből esetleg helytelen címmel s folytán értesítést nem kapnak, szintén kötelesek mértékeiket és mérőeszközöket időszaki hitelesítésre bemutatni, mert amennyiben ennek nem történik eleget, a hitelesítetlen mértékeket és mérőeszközöket használók ellen kihágási eljárás fog folyamathatni és a bemutatás elmulasztása mérőeszközök elkobzását is maga után vonja.

Debrecen, 1931 október hó 15. Debrecen sz. kir. város elsőfok közigazgatási hatósága: Dr. Vass Károly tb. főjegyző.

— KÖNYVKÖTESEK legolcsóbban és legtartósabb kivitelben a Nemzeti könyvkötészet készít. József kir. herceg-u. 16. az udvarban.

Lakása ? kiadó

egyszer kell csupán a napilapban meghírdetni, 10 szó 50 fillér, hirdetés feladási helye: utca 3., I. em.

Sertés fej és láb

Vidoni szalámigyár
Monti ezredes (volt Magos) utcai üzletében
olcsón kapható.

A Népszövetség nem tudta megoldani a japán-kinai konfliktust

A japán delegátus akadályozta meg a kedvező eredményt

Genf, október 24.
A Népszövetségi Tanács döntését két és fél órai vita után délutánra halasztotta. Briand az ülés bezárása előtt barátságos, de nagyon határozott hangon kijelentette Japán képviselője előtt, hogy a tanács semmiképpen sem fogadhatja el a japán ellenjavaslatot. Az ülést délután folytatják.

Genf, október 24.
A Népszövetség tanácsa egyelőre lezárta a manduriai konfliktus ügyében folytatott tárgyalásait és november 16-ra tűzte ki legközelebbi ülését.

Genf, október 24.
A japán delegátus a szavazásnál ma délután a tanács határozati javaslatát ellen szavazott és mint-hogy annak elfogadásához egyhangúságra lett volna szükség, megakadályozta annak elfogadását.

bár a japán delegátust kivéve, mind mellette szavazott. A határozati javaslat értelmében Japánnak november 16-ig Manduriból teljesen a vasúti zóna mögé kellene visszavonni csapatát. Amerika delegátusa nem lévén tanácsstag, nem vett részt a szavazásban. A szavazás előtt Briand beszámolt a japán delegátussal ma délután folytatott utolsó megbeszéléséről. Yoshisawa kijelentette előtte, hogy utasításai nem engedik meg, hogy a tanácsban tett kijelentéseinek tulmenően nyilatkozzék. Briand sajnálkozásának adott kifejezést, hogy a tanácsnak nem sikerült a konfliktusnak véget vetni és kijelentette, reméli, hogy a november 16-iki ülésen Japán delegátusa már közölheti a tanácsal, hogy Japán visszavonta csapatát.

Nem politikai, hanem gazdasági eredmény várható Laval amerikai tanácskozásaitól

Washington, október 24.
Laval Hoover elnök és Stimson államtitkárral folytatott megbeszélései után kijelentette, hogy nagyon meg van elégedve a tárgyalásokkal, amelyek igen nyílt és szívélyes szellemben folynak. A miniszterelnök este leányával együtt Washington közelében Stimson vidéki kúriájába megy és vacsora után, amelyre több politikai előkelőség hivatalos, az éjszakát is ott tölti.

Páris, október 24.
Az Havas-iroda külön tudósítója jelenti: Amerikai politikai körökben úgy vélik, hogy Laval és Hoover tárgyalásaitól nem annyira politikai, mint inkább gazdasági eredményeket kell vár-

ni. Ugy vélik továbbá, hogy Hoover elnök nem javasolhatja az Egyesült Államoknak azt, hogy oly intézkedések meghozatalában vegyen részt, amelyek Franciaország biztonságát célozzák. Az Egyesült-Államok nem vállalhat határozott kötelezettséget arra, hogy megtámadtatás esetén részt vesz a kölcsönös segélynyújtásban. Az Egyesült-Államok továbbá nem írhat alá konzultatív egyezményt sem. Ezzel szemben a kormányok közti adósságok csökkentésének kérdésében határozott haladás várható. A két kormány mindent el fog követni a gazdasági és pénzügyi válság megszüntetésére, szem előtt tartva az aranyvaluta fenntartását.

A győri kétezer pengős bőröndlopás gyanúsítottja megszökött Budapesten az öt késérő debreceni rendőr mellől

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)
A Debreceni Ujság—Hajdúföld egyik multnapi számában részletesen megírtuk, hogy a győri rendőrség távirati megkeresésére a debreceni rendőrség őrizelbe vette Kohn Oszkár 24 esztendőös ügynököt, akit azzal gyanúsítanak, hogy a győri pályaudvarról ellopott egy aranytollhegyekkel telt bőröndöt. Kohn Oszkár másnap egy pol-

gárúrhás rendőr kíséretében utnak indították Győrbe, Budapesten azonban nem kaptak csatlakozást, mire a polgárúrhás rendőr ahelyett, hogy Kohn Oszkár bevitte volna a főkapitányságra, egy szállóba ment vele és egy két ágyas szobában mind a ketten lefeküdtek. A polgárúrhás rendőr reggel későn ébredt és csodálkozva vette észre, hogy az ártatlanságát hangoztató Kohn nincs mellette. Azonnal keresésére indult, de sehol sem tudta megtalálni. Az ügynök megszökött, míg a polgárúrhás rendőr az igazak álmát aludta.

A polgárúrhás rendőr mit tehetett mást, Kohn szökéséről jelentést tett a főkapitányságon, ahol újból elrendelték az ügynök körözését.

Ma délután lesz a dr. Eckhardt Tibor előadása a Déri Múzeum dísztermében

A Ker. Nemzeti Liga vitasorozatának első előadása

(A Debreceni Ujság tudósítójától.)

Debrecen magyar társadalmi rendkívüli örömmel és lelkesedéssel fogadta azt a híradást, hogy az Egyesült Ker. Nemzeti Liga „Világválság — magyar válság” című vitasorozatának, amelynek keretében gróf Hunyady Ferenc, vitéz Bajcsi—Zsilinszky Endre, dr. Bernáth István és Turchányi Egon is megszólalnak. Első előadója dr. Eckhardt Tibor ny. miniszteri tanácsos, országgyűlési képviselő, a keresztény-nemzeti politika világszerte ismert vezéralakja lesz. Eckhardt Tibor előadásához, amely a magyar gazdasági válság megoldását fogja tárgyalni, nem szükséges kommentárt fűzni, mert nem csak a debreceni közönség ismeri Eckhardtot az Ébredő Magyarok Egyesületében tartott felejthetetlen emlékü szónoklataiból, de nevének kivételén vonzóereje van ugy Európában, mint Amerikában, ahol a magyar ügy

érdekében több száz előadást tartott az Unio leghíresebb egyetemén. Eckhardt Tiborról nemrégiben állapította meg Herczeg Ferenc, hogy a mai Magyarország legnagyobb koponyája. Azt a megbecsülhetetlen nemzeti értéket, amelyet az öreg politikusok között Apponyi Albert gróf képvisel, a fiatal generációban, mint a jövőben Magyarországot egyik legértékesebb politikusa: Eckhardt Tibor jelenti.

Eckhardt Tibor előadása ma, vasárnap délután 6 órakor kezdődik a Déri-múzeum dísztermében. Az előadáson való részvétel díjtalan, csupán a rendezési költségek megtérítése címén kell 40 fillért fizetni. A Ker. Liga vezetősége ezúton is kéri az előadáson résztvenni szándékozókat, hogy helyüket már jóval 6 óra előtt foglalják el a rendkívül érdeklődésre való tekintettel.

A Népszövetség pénzügyi bizottságának budapesti működése reményt nyújt arra, hogy meghosszabbítják Magyarország rövidlejáratu kölcsönét

Illetékes helyen megcáfoltak egy téves sajtóközleményt

Budapest, október 24.
Az egyik reggeli lap október 24-iki számában foglalkozik a Népszövetség pénzügyi bizottságának budapesti működésével s többek között a következőket mondja:
A Károlyi-kormány egy percig sem hagyott fenn kétséget aziránt, hogy a végleges szanálás lehetőségét a Népszövetség támogatásától főként pedig egy külföldi kölcsön felvételétől várja.

Ezzel kapcsolatban illetékes helyen megállapították, hogy gróf Károlyi Gyula szeptember 10-én az egyszézes párt értekezletén, amelyről hivatalos tájékoztató jelent meg az öszszes lapokban, szabatosan körülírta, hogy mit vár a népszövetség segítségétől. A nyilatkozat többek között a következőket tartalmazza:

A Népszövetség pénzügyi bizottsága sok értékes utalgatással szolgálhat és szolgál és hathatósan támogatathatja a kormányt törekvéseiben.

Walkó Lajos külügyminiszter a 33-as bizottság szeptember 10-iki ülésén kijelentette, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága magyarországi működése folyamánként remélhető, hogy rendkívül erős erkölcsi hatást fog gyakorolni az egész pénzügyi világra, ami megkönnyíti majd azokat a tárgyalásokat, amelyek azt célozzák, hogy rövidlejáratu hiteleinket, kölcsöneinket meghosszabbítsák.

A külügyminiszter a külügyminiszteriumban tartott sajtóértekezleten, amelyen a szóbanforgó lap képviselője is résztvett, óvta a magyar sajtót az elől, hogy olyan kombinációkba bocsátkozzanak, amelyek azt a

hamis reményt kelthetnék a magyar közvéleményben, hogy e pillanatban akár a Népszövetség pénzügyi bizottságának bevonásával akár anélkül egy külföldi kölcsön megköthető volna. Több napilap vezető helyen nyomatékosan hangsúlyozták szeptember 10-iki számukban, hogy a magyar kormánynak a Népszövetség főtítkárához intézett jegyzékével egyáltalán nem az volt a célja, hogy új népszövetségi kölcsön felvételét érje el. Gróf Károlyi Gyula miniszterelnök és Walkó Lajos külügyminiszter a pártértekezleten és a 33-as bizottságban azóta is folytonosan hangsúlyozták, hogy újabb kölcsön felvétele a pénzügyi jelenlegi helyzete miatt nem volna lehetséges és nem is volna célszerű. A magyar kormány teljesen elismeri azokat a lehetőségeket, amelyek a Népszövetség tanácsa vagy pénzügyi bizottságának rendelkezésére állanak. És mindig teljes joggal óvta a magyar közvéleményt az elmúlt hetekben olyan hiedelmektől, amelyek megvalósulása már technikai okokból is lehetetlen.

A fentiekkel különben a szóbanforgó lapnak is teljesen tisztában kell lennie, mert hiszen olyan kérdésről van szó amelyről a kormány az egész magyar közvéleményt felvilágosította, aminek legjobb bizonyítéka az, hogy a szóbanforgó lapot kivéve, egyetlen egy magyar lap sem foglalkozik a Népszövetség pénzügyi bizottságának budapesti működésével és jelentésének tartalmával abban a beállításban, mint ahogyan azt ez az

Ertesítés. Fajliszta és olcsó gyümölcsfát

csak a **Hatvan-útcán 45 sz.** lerakatban vásárolhat. — Ár 120—150 fillér. — Csak honokon nevelt fákat ültessünk, mert minden talajban jól élnek.

Ne írja meg Szerkesztő Ur!

hogy kezdjük már unni ezt a Matuska-ügyet. Nem a nyomozást, nem a borzalmak fejlődését és nem azt a szenális munkát, amelyet a magyar rendőrség végzett, hanem azt a sátáni sajtókampányt, amely a huszadik század legáljasabb gonosztevője: Matuska Szilveszter érdekében folyik a pesti és a külföldi sajtó hasábjain. A biatorbágyi merénységben a pesti liberális nagyképűség először csak valami különös bűnügyi rejtelmet orrontolt. Freudista alapon aberrációról, kettéhasadt én-ről, szadista jelenségekről írtak, arról észlegettek, hogy Szilveszter csak az „öszönélet hatása alatt cselekedett”, fejünkre idézték az összes szexuálpszichológusokat s a legvégén talán még azt is kiderítették volna, hogy Matuska olyan ártatlan, mint a ma született bárány.

Mindez csak azért nem történt meg, mert a *B. Z. am Mittag* és az *Arbeiter Zeitung* rövid uton kiderítették, hogy Matuska nem is olyan ártatlan, nem is olyan aberrációs, mint az első pillanatban hitték. Hiszen ez a Matuska ellenforradalmi egység, „britanniás hóhér”, a kurzus gyermeke volt.

Erre aztán siettek iszonyu buzgalommal feketére mázolni a fehér Matuskát. Egyszerre nem esett több szó a patológiáról, „ködös” ösztön-állapotról, szexuálpszichológiáról. Matuska egyszerre az lett, ami valóban volt, elvetemült gyilkos.

Csak most már azt nem értem, Szerkesztő Ur, hogy mi lesz ezután? Mert hogy időközben kiderült, miszerint a Szilveszter nem azonos azzal a másik Matuskával, aki a „kurzus gyermeke” volt s aki most megcsendesedett, leszállt állami tisztviselő Budapesten.

Most már mit vesznek elő. A szexuálpszichológiát, vagy a kurzuselméletet? Mi lesz az újabb tudományos magyarázat, amit Moszkvától a pesti Nagykörútig okvetlenül ki kell eszeini Matuska érdekében?

Akármit legyen is a dolog, nekünk már elég volt ebből a Matuska-ügyből. Elvégre tíz éven keresztül egyebet se csinált senki, mint igyekezett felvilágosítani a másikat a bolsevista propaganda módszereiről. Vezércikkek, tanulmányok, könyvek és brosúrák jelentek meg. Most aztán, mikor ez a veszély tényleg jelentkezik, mikor a félszeg freudisták, szexuálpszichológusok értekezéseiből félreismerhetetlenül kilóg a moszkvai lóláb, egyszerre mindenki elfelejti azt, amire tíz éve tanították, egyszerre mindenki tudomásul veszi, hogy nincs bűntény, nincs összeesküvés, csak aberráció van. Az állam pedig eltűri, hogy ezek a cikkek nyugodtan

megjelenhessenek, terjedjenek, mérgezzenek, megfertőzzék a társadalmat, amely ma már ott tart, hogy nyíltan is sajnálkoznak Matuskán, vagy pláne azon a szegény fiatal Ondin.

Tessék elhinni, hogy ezeket a lapokat, ezeket a freudista tudálékosságokat, ezeket a burkolt, tudományos szinezetű értekezéseket hamarabb kellene elkobozni, mint azt a röpíratot, amely teli szájjal üvölti: Világ proletárjai

Szüzdohány helyett szárított gatz árult egy szélhámos asszony

Agyafurt szélhámosasszony ügyében folytat nyomozást tegnap óta a debreceni rendőrség. Egy közismert debreceni tisztviselőhöz, — aki mellesleg szólva, legényember és albéleti lakásban lakik —, bekapogtatott egy középkorú parasztasszony, aki azonban az ajtónál nem jutott túl, mert a tisztviselő gyengélkedett és senkit nem fogadott.

A paraszt asszony egyáltalán nem neheztelt meg a visszautasításért. Fogta magát és felkereste a tisztviselő kosztadóját, akinek elmondotta, hogy most jön a tisztviselő urtól, aki megbízta, hogy szüzdohányt szerezzen neki. Mivel azonban nem volt nála pénz, azt üzeni, hogy fizesse ki helyette a dohány árát. A kosztadóné elhívta a parasztasszony meséjét és megvette tőle néhány kiló dohányt, amiért összesen 56 pengőt fizetett. Másnap a tisztviselőnek újságolta, hogy a megbízását teljesítette és ezzel eléje tette a dohányt.

egyestüljete. Arra nem hallgat senki, de az előbbi mérgez, öl. A cikkirő urakat pedig, akik ilyeneket mernek leírni, be kel vinni az örültek házába, hogy kigyógyuljanak aberrációikból. Még helyesebb, dolgozzanak bár akár milyen polgári lapnál, ha sürgősen megindítják ellenük a legszigorubb eljárást, — mert ha nem örültek —, akkor, ne írja meg Szerkesztő Ur, — okvetlenül csak bolsevisták lehetnek.

nyát, amiért összesen 56 pengőt fizetett. Másnap a tisztviselőnek újságolta, hogy a megbízását teljesítette és ezzel eléje tette a dohányt.

A tisztviselő nagyot nézett és felvilágosította az elámut kosztadónét, hogy ő senkinek sem adott dohányvetéle megbízást, de ha már így áll a dolog, üsse a kő, megtartja a finác nem látta színvalót. Elhatározásáról azonban abban a pillanatban lemondott, amikor felbontotta a csomagot, amelyben dohánynak alig nevezhető, kellemetlen illatu, szárított gatz volt.

Másnap az ismeretlen asszony ellen megtette a feljelentést, amelynek alapján a rendőrség most azon fáradozik, hogy az agyafurt nőt minél előbb lakat alá juttassa.

Revolveres garázdálkodó hajdudorogi legények bűnügye a debreceni Tábla előtt

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

A debreceni törvényszék nemrégiben hozott ítéletet Petrus János, Demeter János, Daru Antal és Kasik Ferenc hajdudorogi legények bűnügyében. A legények a múlt év december 21-én átrándultak Dorogról Hajdunánásra és ott betértek az egyik kocsmába, ahol nagymennyiségű italt fogyasztottak el. Ennek később csak a felét fizették ki és távozáskor megfenyegették a kocsmáros, hogy ne merje tőlük kérni a hátralékot, mert baj lesz. A vendéglős azonban utánnk sietett és közben találkozott Aszalós Imre rendőrrel, akinek elpanaszolta a dolgot. Együtt mentek ezután a legények felkutatására és meg is találták őket az Izsó-féle vendéglőben, ahol Aszalós igazolatlan akarta őket. Ezek az igazolást megtagadták s később követették Aszalóst a rendőrségre.

Az Irányi-utca sarkán az egyik legény hirtelen megfordult és boxerrel úgy fejbévágta Aszalóst, hogy az eszméletlenül esett össze. A többiek viszont a kocsmárosot kapták elő és alaposan elverték, mert követelni merete tőlük a hátralékos összeget. A verekedés közben Petrus János elment az egyik utcai tornáig, ahol megtöltötte a revolver-pisztolyát és abból több lövést adott le az akkor még a legényekkel dulakodó rendőrré. A lövések azonban nem találtak. Aszalós is csakhamar visszanyerte az eszméletét és azonnal jelentést tett a rendőrségen.

Rögtön nyomozás indult meg a garázda legények kézrekerítésére, akiket a Dorogi ut végén meg is találtak. Ekkor Petrus az őket üldöző Fancsali Árpád rendőr elé ugrott és revolveréből az arcába lőtt. Fancsali súlyosan megsebesülve is folytatta az üldözést és revolverét is használta, aminek következtében a menekülő legények közül többen megsebesültek. Végül is nagynehezen sikerült a legényeket elfogni és beszállították őket a rendőrségre. A debreceni törvényszék Jenev-tanácsa nemrégiben hozott ítéletet ebben az ügyben és Petrus Jánost öt évi fegyházra, Daru Antalt 8 hónapi, Demeter Jánost 7 hónapi börtönre, Kasik Ferencet pedig 2 hónapi fegyházra ítélte. Az ítélet ellen a vádlottak felebbeztek s a debreceni ítélőtábla a múlt nap foglalkozott ezzel az ügygel és a törvényszék ítéletét teljes egészében helybenhagyta.

A sáskatormeg megállított egy express-vonaton

London, október 23.

Az ausztráliai nyugati expresst Perth és Kunnawang között a vágányokat ellepő óriási saskaraj tartóztatta fel. Több órai hasztalan áttörési kísérlet után két részre kellett a vonatot osztani és így is csak nagynehezen tudták magukat a sáskatorlaszon átvágni.

Titokzatos eltűnés ügyében nyomoz a rendőrség

Pénteken éjjel a rendőrség központi ügyeletén megjelent Filep Imréné, Rigler-utca 11. számú házban lakó asszony és bejelentette, hogy férje október 21-én eltűnt hazulról és azóta nem került elő. Együttal bemutatott egy levelet, amelyben Filep azt írja, hogy ongyilkos lesz, mert nem tudja kiheverni az Iparosok és Kereskedők Hitelszövetkezeténél szenvedett veszteségeit.

A rendőrség az eltűnt férfi felkutatására megindította nyomozást.

Humoros sikkasztási ügy a „buskomor sertések” és tyukok miatt

Érdekes sikkasztási bűnügyet tárgyalt a múlt nap a debreceni törvényszék. Ifju Morvai József volt a vádlott, akinél ez év tavaszán különböző tartozások miatt foglalást eszközöltek. Morvai a foglalás után néhány hétre teljesen tönkrement és a lakbérét sem tudta kifizetni. Ezért kilakoltatták. Előzőleg a foglalkásor a végrehajtót két sertést és több tyuját is lefoglalta. A kilakoltatás alkalmával Morvai a jószágait eladta. — Ezért tettek ellene feljelentést sikkasztás címén. A főtárgyaláson Morvai előadta, hogy a két sertés és a tyukok a kilakoltatás következtében „buskomorak” lettek és ezért szanalomból adta el őket, hogy hátha az új helyen jobb bánásmódban lesz részük. A bíróság mérlegelte a vádlott védekezését, hogy a kilakoltatás után tényleg nem tudta hol tartani a jószágait és ezért felmentette őt a sikkasztás vádjára alól.

Vidékiek is árulhatják állataikat bármely hetivásáron

Az élőállatkereskedők a debreceni ipar- és kereskedelmi kamara útján felterjesztést tettek a kereskedelmi miniszterhez és panaszt emeltek amiatt, hogy egyes községekben csak a helybeli élőállatkereskedőket engedik árusítani és más községből valókat megakadályozzák abban, hogy járlat-levelel igazolt állataikat a község hetivásárain eladhassák. A kereskedők panasza eredménytelen járt, mert a kereskedelmi miniszter most leirt az összes törvényhatóságokhoz és az összes II. foku hatóságokhoz és közölte, hogy a hetivásárokon való árusítástól senkit sem szabad eltiltani azon a címen, hogy az illető nem helybeli.

Százaz tűzifa

és I. o. hazai szenek a legolcsóbb napi árban beszerezhető: BARTHA ISTVAN tűzifa, és építkezési anyagtelepén, Ispotály-utca 3. b) Telefon 7.85.

Koszoruk Mindszentre FARKAS MARGIT
virágüzletében
legizléseesebb kiviteben, legolcsóbban beszerezhető Arany Bikával szemben.

ZOKON NESSÉK...

Mit spórolsz kenyeres?

(Egy sirvavidó magyar virágos nótafája az adó-látszatok korából)

Ihajja-csuhajja, nem kell a látszatadótól félni. Csak arra vártam, hogy biztatást kapjak: most megmutatom, hogy nem vagyok spórmészter. Elő azzal a pénzzel! A cigány már itt van, hát kezdődhetik a muri. Majd költsünk egy kicsit, hogy meginduljon a normális vérkeringés. Csak ide, a fülembe huzzad, de ne a sírósból, inkább a vidádsból.

Mit spórolsz kenyeres. Mikor pénzed sincsen? Mulatozz, vidágozz. Az családi kincsen. Aki magyar, a cigánnyal. Egyre látszat... Látszatadó nincsen itt, csak Adó-látszat...

Ki van az ódglad?... Csinaltass egy frakkot. Ne vedd semmibe. Az pénzügyi krachot. Ne váriál a fizetéshez. Fura képet. Vegyél inkább toronyórát. S tura-répet...

Még egy szomorut, more, mert aszonygák, hogy aszonygák: ne sajnáljuk a pénzünk!

Nem illik bolé'a Gyűrött süveg mellé. Nem illik a rossz kedv Szegény ember mellé. Minek jár az gyalog. Kinek nincsen módja Motorkerékpárra, négyes fogatokra, Pársonyos autóra. És én mégis-mégis Csak járok utána... Denyitok a bótba, Kinyitom a számat: Neszek selymet, ékszeru. Eljárók egy táncot... kapsz majd, feleségem, perzsiandi bundát.

Toronyóra-láncot...

Na, most a födbirtokos ur nóta-ját huzd el, majd ezt is én fogom fizetni!

Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs. Ez a birtok, juj de takaros! Lám az enyém olyan birtok. Árverésre, ha kiirtok Nem is én vagyok a Bir-to-kos... Van itt piz is, hitelkrízis. Nigan élem világom. Mára még egy picit állva. Holnapután licitálva Leszek én, galambom virágom.

Hogy a szőlőbirtokos ur se haragudjék meg, muzsikáld el azt a nóta-t, hogy...

Szüret után lesz az árverés. Mivel a hialasztás már kevés Borulj a váltóra édes Mora-mora-moratórium... Aztán jön a szanatórium...

Hát egyebet nem tudsz? Valami talpalávalót a méltóságos ur fü-lébe:

Nem ütök a dobot nagyon. Sajdiridi, rozmaringom, virágom! Zajtalanul megy a vagyon... Nem numerál ezer hold a világon.

De ne hagyjad ki a nagyipart se, mert utóvégre a gyáros urnak is virágos jökedve vagyon...

Áll a malom, áll a vitorlájá. Azért áll mert nincsen bo. Ha boletta csak egy zsákkal vona. A malom is rentábilis vóna...

Ej, hát mit busul itten a kereskedő ur? Van még a nótanak szive:

A nagy utcán véges-véges-végig A bótoknak aítaja se nyílik. Minden házban akad kettő-három... Az enyém már csődöt kapott nyáron...

Talán egy ropogósabbat ennek az elszontyolodott urnak:

A bótosnak jól megv dőga Egyik napról a másikra... Tartja vevőt szóval, Ki meg a lasszóval, Ki pedig az inkasszóval.

No, de ez nem jó a mai világban emlegetni. Még célzásnak veszik az urak. Hát huzzad csak nekem. Az én szivemben még akad igazi életderü.

Tele van a város vidám emberekkel. Karosszériákkal, autókerekkel Bolyongok előttük éhrem álmódóva. Mintha minden benzintartály Nekem illatozna...

Most azt a szépet, hogy: Csak még egyszer hitelképes vagyok. A bankokkal be nagyon kitölnék... Kijelentem nektek szavatokra: Befizetem mindet kamatokra... Csak még egyszer hitelképes volnék! Ezután jöhet a régi szép hábo-rus nóta:

Nincsen párja, hogy is vóna párja A budapesti 33-as ülésnek. Feledékeny emlékünkbe Mindenféle adónemet bevésnek. Csak ugy rázzuk bokabull! Takarékos kényszerűség okából! Nincsen párja, hogy is vóna párja A 6-os számú 33-as ülésnek!

Most halkan a fülembé, de ugy, hogy a Teleszky kegyelmes ur egy szót se halljon meg belőle...

Várlok, várlok, karom reszket. Infláció, teértd! Szerénytelen óhajomat, Remélem, hogy megérted. Tudom, hogy az inflációt El kell nekem mindörökre Temetni... Hel... de azért csak egy hétre. Be kellene vezetni! Megtanulnék egyszer én is Fizetni...

Most pedig bele gyorsan a takarékossági vonóval!

Recece, a zsebetem kutatom. Recece, a jó kedvet mutatom. Optimista pasas vagyok én: Recece... Vigan mulatozok én!

Recece, telik nekem mindenre! Recece, ui ruhára, ingekre! Kétszáz pengőts haví fizetés: Recece... Vanderbiltnek se kevés!

Ennek következtében, — látszat ide, látszat amoda — örven-dezzünk a létnek: Gaudeamus igitur! Schöcheres dum su-humus. Post molestum pessimismum Nos habemus optimismum: Gaudeamus igitur!

ERNYŐVÁSÁRI!

Divaternyők . . . P 4.80 és P 6.90
Félselyemernyők P 7.80 és P 11.50

A minőségért a „NEFELEJTS”
márka szavatol.

Kapható a követkző cég-nél: (HAVAS-nál, Bádogos-u. 1. BARNÁ GY., Színházátjáró. PETRIK K., Szentanna u. 5.)

S ha ugys mutat a látszat, hát amig ez a két pengő harminc fillérem tart, akár három napig se megyünk el innen: Nem nem, nem.

Nem nem, nem. Nem megyünk mi innen el. Mig minket az ugynevezett Látszat-hideg ki nem lel!

LISZTIUS.

Debrecen legöregebb ujsagolvasója

Beszélgetés a nyolcvanegy éves Nyilas Járossal, aki mindig a keresztény-nemzeti politikát követte

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Tekintélyes ember Debrecenben nemzeti Nyilas János, aki ma tölti be életének nyolcvanegyedik esztendőjét és főképpen arról nevezetes, hogy 54 év óta tevékeny részt vesz a város politikai életének irányításában. Azonkívül őt tartják a legrégebb debreceni ujságolvasónak. Tegnap délelőtt, amikor Méliusz-tér lakásán felkerestük, maga mondta el, hogy amióta a betűvetés tudományát elsajátította, nem mult el nap, hogy három-négy ujságot el ne olvasott volna. Meg is érzik a beszédén. Mindenről tájékozódva van mindenhez hozzá tud szólni, pedig csak hat elemi végzet. Igaz, hogy ő szeretett volna tovább tanulni, de mert az édesapja azt tartotta, hogy a tanult ember alól leghamarabb kicsuszik a szék, nem engedték tovább iskolába.

Ahol egy történelmi nevezetességű ház állott

Megkértük, hogy beszéljen valamit magáról, mondja el életének legérdekesebb élményeit.

A fiatalos frissességét mindmáig megtartó, jó egészségnek örvendő öreg ur szívesen állott a rendelkezésünkre és olyan dolgokat mondott el, amelyek méltán tarthatnak számot olvasóink érdeklődésére.

— Öreg ember vagyok én már, uraim! — fogott bele mondkájába Nyilas János — és bizony sok mindenem keresztülmentem a mai születésnapomig. 1847-ben itt születtem ebben a házban, amely akkor 400 esztendő volt és a falai között álltam a török világ leghatalmasabb kényuraitól kezdve Kossuth Lajosig mindazokat, akik valamikor kezükben tartották az ország gyepőjét. A ház mai állapotában 1867-ből való. Én alakítottam át 36 tinó árán. Akkor még jobb ára volt a marhának.

— Az apám mellett, hogy a földet művelte, kereskedett is. Vele jártam be Haidut, Szabolcsot, Szatmárt, Bihart, Zemplént, Békést és néhányszor Budapesten is jártam. Ennél messzebb nem jutottam. A régi emberek keveset utaztak és akkor sem tettek nagy utakat. Bennem ugyan megvolt a hajlandóság, hogy bejárjam a világot. Titokban abban reménykedtem, hogy majd ha katonaleszek, sok idegen országba eljuthatok. Reményeim azonban nem váltak valóra. Mikor sor alá kerültem, az anyám kiváltott a németektől. Kerek 400 pengőt fizetett értem, csakhogy itthon hagyjanak. Nagy pénz volt ez akkor.

Régi debreceni események

— Itthon maradtam Debrecenben

és csak az ujságokból, meg az emberektől tudtam meg egyet-mást a külvilág életéről, amely mindig érdekelt. Sok mindent hallottam nagyapámtól, néhai Cseke István fiskálistól, aki több, mint egy esztendőig gályarab is volt. Az ő elbeszéléséből tudom, hogy 1830-ban olyan börtömmés volt Debrecenben amilyenre még nem volt példa. Elődeim, akik ugyancsak nem voltak híjján a hordóknak, a földre eregettek ki a bört, mert nem volt mibe tenni. A rákövetkező évben „ütött ki” a kolera. Ugyanebben az időtáiban égett is a Varga-utca.

— Sok mindent hallottam a Nagytemplom építéséről is, még pedig olyan emberektől, akik az építésben maguk is résztvettek. Később amikor a templom építői nagyrom megfogytak és már alig egy-két ember élt közülök, éppen 100 számon tartották őket, mint mostanában az utolsó 48-as honvédeket.

Komédiássátrak a Kossuth utca végén

— Kossuth-utcai templom építését már magam is láttam. Azelőtt nagy térség volt a helyén, ahol komédiások ütötték fel a sátraikat. Emlékszem rá, hogy II. Sándor orosz cár meggyilkolása után három-négy esztendővel egy nagyobb csepürágótrupp telepedett le a házunk előtt. Mint aféle kíváncsi legényke, magam is odaálltam a bémészködők közé. De akadt is látnivaló. Volt közöttük egy gyönyörűséges, szép leány, akitől csakhamar kisütötték hogy a felrobbantott orosz cár ismerőse volt és II. Sándor cár halála után kénytelen volt elhagyni Oroszországot. Mivel megtakarított pénze csakhamar elfogyott, kénytelen volt beállni a komédiások közé. A leány egyébként Ceglédről származott és ha jól tudom, ott is halt meg.

— Van még egy ilyen történelmi nevezetességű emlékem — folytatta tréfálkozva a beszédét nemzeti Nyilas János. — Volt egy kocsisom, Kapus Józsefnek hívták, aki valankor Radetzky generálisnak is kocsisa volt. Még a hadszíntereken is ő hordozta mindenfelé. Büszke is voltam rá, hogy ilyen ember állott a szolgálatomba. Hogy azóta hova lett, nem tudom. Hogy nem él, az biztos mert már nagyideje annak, hogy Radetzky kocsisa hajtott velem végig a Piac-utcán.

Aki egész életében fajvédő volt

Ezután politikára tereltük a szót. Nemzeti Nyilas Jánosnak erről is volt mondanivalója. Kijelentette, hogy amióta az esztét tudja, mindig azon az elven volt, mint amit most a Debreceni Újság-Haldudól kap-

visel. Ezt az elvét soha sem hagyta cserbe, majd kisvártatva hozzá tette: — Pedig én már kilenc polgármestert kiszolgáltam. Köztük Csorba és Szőlőssy polgármestereket szerettem legjobban. Derék ember volt mind a kettő, nemhiába választottuk meg őket.

Delet harangoztak, amikor elbúcsúztunk nemzeti Nyilas láncától, aki megígértette velünk hogy még egyszer felkeressük, mert nem szeretne addig meghalni, míg miad el nem mondja az emlékeit.

Vicor János nagyszerű előadást tartott a főiskolás diákság számára

Szombaton este 6 órai kezdettel a Kollégium dísztermében dr. Vicor János budapesti theol. tanár, a Magyar Evangéliumi Keresztény Diákszövetség elnöke nagyszerű előadást tartott „Krisztus mentes kereszténység?” címmel.

Az érdeklődő diákok és diáklányok megtöltötték a dísztermet és nagy érdeklődéssel hallgatták végig a kiváló diákpédagógus megérző erejű szavait a kereszténység igazi erejéről, amelyet nem keneteljes frázisokkal, hanem az intellektus kételkedéseit is meggyőző logikával fejtett ki. Különösen értékes volt előadásának az a része, amely az intellektuális pályára készülő diákság lelki alkatát elemelte megértő gondokkal és a keresztény életstílus kialakulásának egyetemes útját rajzolta meg.

Az előadás élénk bizonyosságot adott annak, hogy a komoly lelkiesség formáló előadások korszerű és életteli pedagógiával nagyon sok nehézséget háritanak el a harmonikus élet kialakulásának útjából.

Huszezer pengővel tartozik az állam a debreceni gyógyszerészeknek

A debreceni gyógyszerészek körében keserves panaszok hallatszanak amiatt, hogy az állam nem küldi le a városhoz a szegénybetegek gyógyszereszlámláinak kifizetésére szükséges összegeket és emiatt a gyógyszerészek hónapok óta nem tudnak hozzájutni követelésükhöz. A városnál most készítettek kimutatást arról, hogy milyen összeggel tartozik a népjóléti minisztérium és kiderült, hogy augusztus végéig 15.000 pengő hátralék volt, de ha a szeptemberben készített gyógyszereszlámlákat is beszámítják, úgy legalább is 20.000 pengővel tartozik az állam a debreceni gyógyszerészeknek.

A város ezért most sürgős felterjesztést intéz a népjóléti miniszterhez és kéri, hogy a 20.000 pengőt azonnal utalja ki, mert az amúgy is nehéz helyzetben levő gyógyszerészeketől nem lehet azt követelni, hogy ilyen összeget hitelezzenek az államnak.

Most szerezzé be
tűzelőanyagját a
Békési és Löw
fa és szénkereskedő cégnél, mer
most legjobb a minősége és
legolcsóbb az ára.
TELEFON: 945.
Telep „Hungária” malom mellett.

A biatorbágyi merénylő kinyomozása után megőrült egy marosvásárhelyi mérnök

Marosvásárhely, október 24.
Marosvásárhelyen Pontet Sándor mérnök pár héttel ezelőtt jelentkezett a helyi rendőrség vezetőjénél és arra kérte, hogy interveniáljon a budapesti rendőrségnél a biatorbágyi merénylő kézrekerítőjének szánt 50.000 pengő visszatartása érdekében, miután ő megtudta, hogy ki a tettes és a pénzre igényt tart. Fel-

hívta telefonon a budapesti főkapitányságot és követelte a pénzt. Amikor Matuska Szilvesztert elfogták, nagy botrányt csapott és követelte, hogy azonnal bocsássák szabadon, mert más a merénylő. Az elmeorvosok megvizsgálták és megállapították, hogy a mérnök megőrült és a dicsőszentmártoni elmeegógyintézetbe szállították.

Leipnik Márton családja kártérítési pert indított az irásszakértők ellen, mert alaptalanul gyanúsították a biatorbágyi merénylettel

Budapest, október 24.
Leipnik Márton családja kártérítési pert indított az irásszakértők ellen, akik olyan véleményt adtak le a rendőrségnek, hogy a biatorbágyi viaduktnál talált torzított aláírású levelet Leipnik Márton 26 éves fiatal-ember írta volna. Az irásszakértők véleménye Leipnik Mártonra te-

relte a gyanút akit ezután napokig egész Európa rendőrsége kutatott. Az öreg Leipnik kártérítési keresetében arra hivatkozik, hogy súlyos erkölcsi és anyagi kár érte. Üzlete megbénult, leánygyermekének férjhezmenési lehetősége nagymértékben csökkent és felesége az izgalmtól súlyos beteg lett, akinek gyógykezelési költsége igen sok pénzbe került.

Dr. Ecsedi István: A rézmetszés művészete a debreceni református Kollégiumban. Debrecen, 1931.

Debrecenről saját fiai keveset tudnak, a vidékiek és fővárosiak pedig szeretik nagy paraszt városnak feltüntetni, ahol a szellemi műveltségre és művészetre mindig kevés gondot fordítottak. Milyen nagy tévedés ez ha tudjuk, hogy a magyar nemzeti kultúra bölcsője Debrecenben ringott.

Ahhoz azonban, hogy ezt kibogozzuk, szükséges, hogy a város és nagy multu főiskolájának történetét megismerjük, feldolgozzuk és így másoknak is átadjuk. A Kollégium egyik művészi megmozdulásáról a rézmetszés virágzásáról írt egy kis tanulmányt dr. Ecsedi István, a Déri-múzeum tudós igazgatója.

A könyv rendkívül tanulságos bevezetésében megismerteti a szerző Debrecen város fényes multját a XVIII. században. Ismerteti a főiskolai diákkörletet ebben az időben. Kimutatja, hogy a debreceni református Kollégiumban tanítottak először magyar nyelven (1797) és a magyar tanítás előmozdítására a tanárok jó tankönyveket írtak és diákjaik a tankönyvekhez jó szemléltető képeket készítettek. A Kollégium kebelében csakhamar művészi sokszorosító ipar fejlődött ki. Ebben a tógátus diákok ügyesebbjei rajzoltak és rézbe metszték az ábrát, az apróbbak pedig papírmetszéssel, sajtóval, szárítással, hajtogatással segítettek elő a munkát.

Igy keletkeztek a debreceni nyomtatványokhoz a jólsikerült címlapok, később az első magyar iskolai atlaszok, azután az első szemléltető képek a természetrajz tanításához a jólsikerült ábrák a rajztanítás kézikönyvéhez. E mozgalom lelke Budai Ezsaiás és Sárvári Pál professzorok voltak. A társaság művész diákjai közül Erős Gábor Erős János, Papp József és Pethes Dávid voltak a legtelkesebbek és legművészebbek.

A szerző, midőn leírja művészi és pedagógiai pályájukat, bemutatja a jobb alkotásaikat, leírja azt a kálváriát, mely ezeknek a művészeknek

osztályrészt írtott. A művészetből nem lehetett megélni, nyomdászokká akartak lenni, azonban ez sem sikerült és Erős fiatalon meghalt, társai pedig más pályán helyezkedtek el.

Az egész művön meleg, roknszenves hang vonul végig. Érdekes olvasmányul szolgál azoknak, akik e nagy kulturintézmény iránt érdeklődnek. Képei pedig felelevenítik az akkori kor művészetét. A könyv szép és izléses kiállítása a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. munkáit dicséri. Kapható minden könyvkereskedésben.

Uj angol szótár jelent meg Debrecenben: Welsh—Joó: Practical Dictionary

Ritka esemény történt a színmagyar Debrecenben. A mult heti könyv piacon megjelent egy angol-magyar gyakorlati szótár. A kiváló zsebszótár eszméjének felvetője s az angol rész megszerkesztése T. Welsh, a debreceni István-Tudományegyetem buzgó és nagy tudású lektora, aki a gyakorlati életben leggyakrabban előforduló angol szavakat gyűjtötte össze. Hűséges társa volt dr. Joó István városi tanácsnok, aki a gyakorlati angol szavakhoz a legmegfelelőbb magyar szavakat kereste ki a magyar nyelv gazdag szókincséből. Mindkettő munkájában segédkezett Horváth Gyula okleveles gazda aki a szótárkészítés minden munkájában előmozdította a sikert. A szótár így a lehető legjobbat adja röviden és áttekinthetően. Főleg a kezdő tanulóknak nagyon hasznos munka. 668 oldalon nemcsak a szavak és kifejezések nagy mennyiségét adja, hanem a rendhagyó igéknek nagy számát és az angol napi életben leginkább használt társasági ismereteket is. A gyakorlati angol szótár első kötete ez, míg a második kötet, a magyar-angol rész csak egy év múlva fog megjelenni a debreceni könyv piacon. A szótár minden könyvkereskedésben kapható.

ANYAKÖNYVI HIREK

Házasságok: Mónus István kőműves segéd—Reszegi Ilona, Szilágyi Gyula cipőfels. készítősegéd—Molnár Margit, Bede Miklós npsz.—Molnár Julia, László István—Toronyos Erzsébet, Szloziczky Béla asztalossegéd—Halász Mária, Zoványi István kerékgyártósegéd—Sárosi Irén, Eszenyi János ügynök—Dobi Margit, Tóth István—Heffer Mária, Győri János ácssegéd—Tóth Erzsébet, Sáfány Gyula cipészsegéd—Szabó Margit, Róth János kövezősegéd—Kovács Zsuzsanna, Szentesi János lakatossegéd—Nacs Margit, Szabó Sándor mészárossegéd—Mozok Ilona.

Születések: Hajdu János gazdálkodó leány, Ilona. Kopcsa József piaci árus, fiu József. Klein János posta-segéd-szolga, fiu Endre. Vay Dénes utbiztos, leány Pirooska. Bálint István fm., leány Margit. Erdős Károly gépészkovács, fiu László.

Halálozások: Horváth Sándorné Kovács Eszter ref. 47 éves, Jósika-u. 15. Özv. Nagy Gáborné P. Széll Mária 78 éves, Colonia VI., 6. Kompár György g. kath. 91 éves, gazd. akadémia. Grünvald Klára izr. 11 hó, Tiszadada. Szabó Imre r. kath. 52 éves, Nyiregyháza. Lakatos Ilona ref. 4 hó, Pesti-u. 4. sz.

Hirdetmény

A mindszenti virág- és koszoruárúsítás piaci rendjéről

A mindszenti virág és koszoru árúsítás piaci rendje a folyó évben a következő lesz: a) a hivatásos kertészek a Kossuth-utca 7. számú háztól (a Bosznai-féle üzlethelyiségtől) a Kossuth-utca 15. számú házig (a Kontsek-féle üzlet bejárójától terjedő piacterületen az első sorban) a határolt helyre; b) iparigazolással rendelkező műkoszoru árusok és kizárólagos művirágkereskedők a hivatásos kertészek első sorához csatlakozólag a Kontsek-féle üzletbejárójától a Kossuth-utca 17. számú házig és mint II. sor a hivatásos kertészek mögött a Kossuth-utca 13. számú háztól a 17. számig helyezkednek el; c) az élő és művirágot iparigazolással alapított árúsítók a Kossuth-utca 17. számú háztól a Batthyány-utca sarkáig foglalnak helyet; d) az utóbbi helyről esetleg kimaradó árusok a Kossuth-utca 29. számú ház előtt helyezkednek el; e) alkalmi és napi virág-árúsítók és termelők árúsítását helve a Kossuth-utca és Déry-utca közötti régi épületétől kezdődőleg a Kossuth-utcai ref. templom felé a faszorban lesz.

A hivatásos kertészek és iparigazolással bíró árusok a kijelölt területen belül egymás között létesített megállapodás szerint helyezkednek el. Az alkalmi virág és koszoru árusok a helyfoglalási engedély kiadása iránt a városi elsőfokú közigazgatási hatósághoz (Kossuth-utca 20. sz. 39. sz. szoba) forduljanak és pedig saját érdekükben minél előbb, mert a helyfoglalás a jelentkezés sorrendjében történik: aki reggel hét óráig a részére kijelölt helyet el nem foglalja, annak helyére arra a napra a piacrendészeti hatóság másnak juttatja. Az alkalmi virág- és koszoruárúsításra kiadandó engedély csak a folyó évi október hó 29., 30., 31. és november hó 1. napjaira érvényes. Engedély nélkül senki sem árúsíthat. Debrecen, 1931 október 22. Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága: Dr. Vass tb. főjegyző.

TAKARÉKTOZHELYEK

egyszerű, díszes és majolika kiviltelben, készen kapható. Tűzhelyek javítását vállalom. NAGY ISTVÁN lakatos Széchenyi-utca 6. szám.

Amíg egy klasszikus eljut odáig

Szomorú riport az antiquarium könyveiről — Ahol az emberek egy-két pengőért alkudoznak

(A Debreceni Újság tudósítójától.)

Az antiquarium könyvei között már negyedórája keresgélnek s a professzor felesége még mindig tárgyal a kereskedővel. A könyvtárát szeretné eladni. Csendesen beszél, mert szégyelli nyomorúságát. „Boldogult uram is sokra becsülte őket”... Nem azt mondja, hogy — „azokat”. Neki a könyvek még személyek, eleven értékei a multnak. Őket emlegeti és öröklük beszél, a lexikonról s a remekírókról, ókori klasszikusok és híres filozófusok műveiről, a professzor könyvtáráról, mely át fog jönni az antiquarium polcra. Na, tetszik tudni, mert rengeteg sok az adó, meg kevesebb lett a nyugdíj, meg kisebb lakásba költözködünk s ott el se férne a könyvtár... A professzor özevgye tele van panasszal.

— Az ékszereket se sajnáltam úgy, mint ezt a gyönyörű könyvtárat... Azt várom, mikor kezd sírni. Az antiquarium polcra az egy remekíró-sorozat részvétellel bámul a hölgyre. Széchenyi, Petőfi, Vörösmarty és Arany... Habent sua fata libelli... Minden darabért egy pengő ötvenét adott a boltos.

Elárult „ex libris”-ek

A magyar középosztálynak legértékesebb része az a réteg, mely olvasni szokott, ma legdrágább könyveit kótyavetyéli. Végignézek a pulton és alig találok két-három ponyvaregényt. Itt minden könyv elárulja, hogy ki volt a gazdája régen. Macaulay: „Anglia története”; Horváth Mihály: „Huszonöt év Magyarország történelméből”; Molnár Antal: „A zeneművészet története”; Csengerly János: „Horátius ódái és epódusai”; Toldy: „A magyar költészet kézikönyve”; Sienkiewicz: „Quo vadis?... és így tovább. Az antiquarium polcokról hiányoznak a sorozatok. Ami itt fekszik, nem az ügynökök közvetítették. Maga választotta ki egykor és maga költette be a tulajdonos. És vannak azután ex librisek. Rajzok, helyezők, aláírások. „Ez a könyv N. N. gimnáziumi tanár könyve”. „X. Y. kir. albiró, 1893.”

A magyar intelligencia ma így pótolja a megélhetési hiányt. Az öt mázsal több szemet, a fiatal kisasszony zsuriát, a kiszimazista tanárkönyveit, a tíz deka sajtót, a sötét-kék iskolaruhát s a beiratási pótdíjat. Ezek a könyvek, ha zokogni tudnának, könnyek millióival árasztanák el ezt a rideg és lélek nélküli világot.

Egy hónapra való savihsz

Nyílik az ajtó. Egy néni lép be a boltba. Az eladásra szánt könyvet három-négy újságtakaró fedé. Felve, gondosan kicsomagolja. Aranyos kötésben Csokonai. Heckenast 1864. évi kiadása. Toldy Ferenc írt előszót hozzá. Igazi ritkaság. Finom, arany-metszésű kötet. A boltos még ki se nyitotta, máris készen a diagnózissal:

— Egy pengőt adok. Már elavult (!) kiadás. Különböző is ma senki se vásárol verset!

— Legálább öt pengőt gondoltam. Híres könyv ez... az egy pengő igazán semmi.

Megkezdődik az alkudozás. Az antiquarius ki tudná harvadszor, az intelligencia válságát emlegeti. A kínáló másodpercenként sóhajtozik.

— Na, nem bánom, egy pengő husz. És meg van kötve az alku. A nénike viszi a pénzt és itt hagyja Csokonait. Egy pillantást vet a könyvre és udvariasan köszön. Ha ez lett volna az utolsó könyve, most még várná meg az ajtót, hogy ezer darabra törne. De

holnap talán már megint lesz eladni való. Az auzlagon keresztül látom, hogy bemegy a szemközti boltba. Ott sajtót, turót és Schmoll-pasztát árulnak. Hatvan fillér egy doboz. Hecke nast 1864-ik kiadása Csokonai-ja suvixsz-valutában ma egyenlő értékű két doboz Schmoll-pasztával. Ennyi fogyik el nálunk egy hónap alatt. Csokonai pedig az öreg néni ke családában két nemzedéket is kiszolgált, lélekkel, örömmel, szeretettel.

Nyolcvan fillér egy nyolc pengős kottáért

A következő pasas, ki belép az ajtón, egy ötkilós csomagot cipel. Ötven év körüli ember. Kottákat hozott, mert tavaly óta a zongora nincs meg. Van egy pár hegedűkotta is. Kreutzer-iskola, Fiorillo—Spohr, Mazas...

— Hja, ezek kérem már elavultak. Most nem ebből tanulnak. Mellesleg megjegyezve az eladó kották ma is hivatalosak minden zeneiskolában. Az egyik könyvkereskedésben saját szememmel láttam, hogy hét pengőbe kerül egy Mazas. Az antiquarius nyolcvan fillért ad érte. Fogalma sincs, hogy mit vásárolt meg vele. A világnak egyik legjobb és legkeresettebb hegedű-gyakorlatát. Ő csak a modern „műfajok” szakértője. Egy tavalyi slow-foxért szintén nyolcvanát fizet. De azért valamit mégis csak könnyit a művészethez. A „Böksi ne sirjon” kottá... mint rohadt antikvitásra kottá:

— Tíz fillért adhatok. Régi zene, már nem jó...

Az alatta levő még sokkal régebb. Chopin Nocturne-je. Erre a boltos már nem is emlékszik. Ha ingyen adja, még akkor se kell.

Klasszikusok a sarokban

Délután öt óra. Alkonyodik. A fésőtét üzletben kigyul a villany. Most látom csak, az egyik sarokban husz-három antik könyv gubbaszt. Egy-más hegyire-hátára dobva szétmászott lapokkal, rongyosan, kopottan.

Lehajolok a könyvekhez. Mind-egyik máshonnan való. Csupa görög és latin klasszikus. Felveszek egyet. Horatius művei latinul. Valódi Schelte-kiadás. Amstelodami. 1701. A világ legesodálatosabb gyöngybetűivel szedve. Minden kis betűjét fából faragták. Szébb, mint a legdrágább ötösmunka. Címlembán a világhírű „Querendo” védjegye.

— Na, hogy adja ezt a könyvet?

A vásárló antiquarius fölénys eladóvá lesz:

— Valódi Horatius. Tizenöt pengőért odaadom.

— Öt pengőt megadnék érte...

— Csak tessék elvinni, ugye veszi meg senki. Két pengőt azonnal leszurkólok. Mert antikvitást még lehet részletre vásárolni. Csak meg ne tudja a boltos, hogy belül, a fedőboríték lapján ez a kis bejegyzés olvasható: „Thaly Kálmán könyve”... Ha elmondom, hogy Greta Garbótól ötven s Heifetz Jaschtól harminc pengő egy autogramom, igazán nem iártam rosszul.

„Habent sua fata libelli”

Megyek haza a zsákmánnyal. Viszem a jó öreg Horatiust, ki így encél a könyvből: „Beatus ille, qui procul a negotiis”...

„Boldog, ki üzletek gondjától távol él „Miként a régi emberek.”

S a régi emberek ma kénytelenek az öreg könyveket eladogatni. Még

Horatius körül is felmerülnek az üzleti gondok.

Idestova kétezer esztendeje, hogy megpengette a lantot. Babér koszoruzta a fejét és egy-egy ódáját szívükben hordták a rómaiak. Multak a századok s másolgatták a verset. Festettek eléje iniciálét, azután nyomdák százai terjesztették. Egy-egy példányát századokon át örökölték az utódok. Az én könyvemet még Thaly Kálmánék olvasták. Lehet, hogy valaki kölcsönkérte a könyvet és így került valahonnan az antiquarium zugába s — habent sua fata libelli — öt pengőért ma ideadta a boltos.

Non omnis moriar... tudom azt, hogy nem mulok én el egészen! És igaz a van a római költőnek: Horatius, az halhatatlan. De tudia Isten, a könyveket sutba vágja az idő. Különösen a mai világban.

Októberi nap ködös világa

Akad azért még egy-két szerencsés munka. A kereskedések kirakatai messziről üvöltik: Forel — A nő!... És Fodor és Lakatos! Földi Mihály, a Pen-Club kedveltje! 10 P. 20 pengő 25 pengő! Van még szerencsés könyv, csak — hogyis mondta az antiquarius? — *erres dolgoz már elavultak*. Így van ez például Eötvössel is. A Simonffy-utcai piacon turót árul egy kofa, T... előtt, egy októberi nap ködös reggelén tőle vetjük a turót. A sánicli külsején így kezdődött az írás:

— Egy októberi nap komor reggele borítá el ködös világot a Dauphiné felett...

Így kezdődik a Karthausi bevezetése. Amíg az ember az... beszerezné, tíz d... porciójában hetvenöt mázsa tehénturót kell elhozni a kofától. (+)

Galiciai fegyveres rablóbanda ügyében nyomoz a debreceni csendőrség

A debreceni csendőrnnyomozó-alesztály utasítására a határmenti csendőrsők széleskörű nyomozást indítottak egy galiciai rablóbanda kézrekerítésére. Még október 2-án történt, hogy a galiciai Hosondörnkő községben fegyveres rablók támadták meg és teljesen kifosztották Hessel Adolf kereskedő házat. A banditák több ezer pengő értékű készpénzt és ékszert raboltak el a kereskedőtől. A rablótámadás éjjel történt és mire reggel lett, a fegyveres rablóbanda eltűnt a környékről. A lengyel csendőrség megállapítása szerint a megszállt Felvidéken keeresztül a magyar Alföld felé vették utjukat és amint a magyar határt elértek, szétoszlottak. A banda

egyik része oláh megszállt területre szökött, a másik része pedig Hajdu és a szomszédos Szabolcs, valamint Bihar vármegyében bujkál. Egyik bandita személynazonosságát már sikerült megállapítani és elfogatása már csak órák kérdése, ha időközben át nem szökik Oláhországba. A csendőrség az ő elfogatásától reméli a rablóbanda többi tagjának kézrekerítését is.

A nyomozásba tegnap délelőtt a debreceni rendőrség is bekapcsolódott, mert a budapesti rendőrfőkapitányság közvetítésével ide is megérkezett a lengyel csendőrség megkeresésére, amelyben a banditák kinyomozását és ártalmatlannátételét kéri.

Póru jár tolvaj, aki tévedésből egy csendőr tiszthelyettesnél tört be

Egy évi börtönre ítélték

Szabó Lászlóné debreceni családszöngy lopás büntetvével vádolta a királyi ügyészség. Szabóné már több ízben volt vagyon elleni büntettek miatt büntetve s legutóbb Hajdubagason követelt el lopásokat. A tyukólból nagymennyiségű hízott libát és tyukot vitt el, majd a mult év áprilisában átrándult Derecskére is, ahol azonban nem volt ismerős a tereppel. Így történt, hogy első útja épen Magyar csendőrtiszthelyettes lakásához vezetett. A lakás külső kapuja nyitva volt és Szabóné óvatosan belopakodott az ajtón.

A tyukólat kereste, amely épen a félreeső hely közvetlen közelében volt. Ebben a pillanatban belépett az udvarra a tiszthelyettes iskolás gyermeke, aki azt gondolta, hogy az anyja van a tyukólból és megszökölt: — Mit keres ott anyám? Erre Szabóné siri hangon jelentette ki a következőket: — En nem vagyok a te anyád, hanem elszöködtem és be akartam menni a szomszédos építványba. A gyerek ekkor bement a lakásba és szólott az apjának, hogy milyen gyanus asszonyt látott az udvaron. Magyar csendőrtiszthelyettes ekkor kiment, de már nem találta senkit az udvaron. Szabóné

elinalt. A csendőr kerékpárra ült és sikerült is a derecskei állomáson elfogni Szabónét, aki azonnal mindent bevallott. A tegnapi főtárgyaláson azonban Szabóné már mindent tagadott. Azt adta elő, hogy tényleg volt Magyar udvarában, de oda csak azért ment be, mert korábban megoperálták gyomorfelekély miatt és azóta, ha nagy izgalomban van, mindig erőt vesz rajta a hányinger. Így történt a derecskei esetkor is. be akart menni a félreeső helyre, de a nagy rosszullet következtében beleszédült a tyukólból.

A törvényszék a tanukihallgatások után bizonyítva látta Szabó Lászlóné bűnösségét és őt a súlyosbító körülményekre való tekintettel, egyévi börtönbüntetésre ítélte.

10 szavas apróhirdetés

2 napilapban 50 fillér.
Hirdetés feladási helye: Kossuth-u. 3. l. e.

BESZÉLGETÉS IFJ. MAGYARI IMRÉVEL

Négyszem között gróf Tisza István cigányprimásának fiával, aki minden magyar nótát ismer

A Várad utcai temetőbe vissza-vissza járnak a volt kettes huszárok

A hideg északi szél sárga lombot permetez a Várad-utcai temető fölé. Fent a magasban fehér hófelhők szegik be a sötétkéket. Olyan a mennybolt, mintha a régi kettes huszárok mentéivel volna kitapátázva.

Id. Magyar Imre sirját volt kettes huszártisztek veszik körül. Gömöri Havass Gábor ny. ezredes kezében koszoru. Tekintetét a sirra szegezi és elfogódva beszél:

— Mond meg kegyelmes gazdának: gróf Tisza Istvánnak, akinek nótáival annyi gyönyörű pillanatot szereztél, hogy a volt kettes huszárok tudnak emlékezni...

A koszoru lehull a sirra, aztán csend lesz. Nesztelenül perdülnek a falevelek, a fehér hófelhők a sir fölé tornyosulnak és a nagy csendben felsir ifj. Magyar Imre hegedűje:

„Cserebogár, sárga cserebogár...”
A könnyes szemekben felcsillan az elsülyedt mult, egy pillanatra felzokognak a régi vágyak és a hegedű halkuló szavával lassan megint minden elmerül.

Ifj. Magyar Imre tokba teszi a hegedűjét, szétmorzsolja a könyveit, néhány pillanatig némán mered a sirra, majd halkan oda szól Pintér István ny. ezredeshez:

— Szegény jó apám! — Ez volt a legkedvesebb nótája...

Fél órával később szemben ülünk egymással az Angol Királynő éttermében. Csak most veszem észre, hogy amióta utoljára láttam ifj. Magyar Imrét, bizony

nagyon megváltozott. Kicsit kövőbb lett, a haja megöszült, fekete szemei maradtak meg élénkeknek. Szemeiben talán éppen annyi kifejező erő van, mint a hegedűjében.

Megkérdezem, hogy körülbelül hány magyar nótát ismer.

Mosolyog és kérdéssel válaszol: — Hány magyar nóta van?

— Nem tudom. Talán két-három ezer, vagy még ennél is több.

— Akkor annyit ismerek — adja meg a végleges választ. Azonkívül rengeteg idegen dalt és klasszikus szerzeményt is tudok.

— Ezeket is kotta nélkül?

Bólint, hogy igen.

— Csak ritkán játszom kottából,

— éppen ha muszáj.

A dzsesszről kérek tőle vélemény: Megfér-e egymás mellett a cigánymuzsika és a dzsessz?

Sokat jelenten legyint.

— En már csak megmaradok a magyar nóta mellett. Az egész világon nincsen párja a magyar nótának.

Ezt még azok is elismerik, akik először tőlem hallottak magyar nótát. Nem játszottam én Párizsban, Londonban, Berlinben, Münchenben, Luzernben, Bécsben se mást, mint amit a pesti Hungáriában, vagy szerdán este a debreceni Angol Királynőben hallottak tőlem. Talán a hegedűm is meghasadna, ha szükségtelenül idegen nótára fognám.

Később Debrecenre terelem a szót. Már elég régen elkerült innen. Az ő szemében a régi és a mai Debrecen között lévő különbség valószínűleg szembeütőbb, mint a mi szemünkben, akik itt élünk.

— Megváltozott-e Debrecen?

— Ami az én közönségemet illeti, nem. Mindazok, akik régen megszerettek, szerdán este mind eljöttek, hogy meghallgassanak. A különbség talán csak az, hogy mulató vendég nem volt. De ez mindenütt így van. Nincs pénzük az embereknek.

Egy indiszkrét kérdés: Mennyit kerestél szerdán este?

— Semmit!

???

— Ami bevétel volt, mind odaadtam a bandának: Rácz János cigányainak, akik kísérték.

Némi büszkeséggel mondja, hogy nem keresni jött Debrecenbe, hanem emlékezni. Ez nem azt jelenti, — magyarázza —, mintha

nem férne rá egy kis kereset, nagyon is ráférne, de az apja is gavallér volt, ő sem akar mögötte maradni. Meg aztán Rácz János bandájának jobban kell.

Ez valószínűleg így van. Míg ifju Magyar Imre újján briliánsgyűrűk csillognak és aranyóráin figyel az idők mulását, nem lehet olyan nagy a baj, Persze, azért őrá is ráférne egy kis kereset, de kire nem férne rá?

Elmondja, hogy a súlyos gazdasági viszonyok elsősorban a cigányzenészek egzisztenciáját fenyegetik. Nagyon jó napjuk van azoknak a cigányzenészeknek, aki egy-egy este 3—4 pengőt keresnek. Vége a régi, híres mulatóknak, amikor 100 koronás bankokkal bélelték ki a hegedűt. Ma már jó vendégnek számít az is, aki 5 pengőt ad. Olyan embert, aki az elmúlt egy esztendő leforgása alatt 100 pengőt dobott volna a cigánynak, nem ismer. Bezeg régen még 1000 koronát is adtak. Emlékszik rá, hogy a háboru előtt, amikor még az édesapja is élt, gróf Thurn Taxis tizenegy darab 100 koronást adott nekik egy nótáért. Ha ma az emberek 10 pengőt adnak, az egész éjszakát végig muzsikálnak velük.

Az idő gyorsan mulik. Az ötórát gyorsan megy vissza Budapestre. Még alig egy órát tölthet Debrecenben. Megy is csomagolni. Felkisérem a szobájába. Hamar a kofferbe dobálja ruháit a koffert azután rábizza a portásra, hogy vitesse ki az állomásra. A hegedűt magához veszi, azokat nem bizza másra.

— A hegedűimet soha nem adom ki a kezeimből — mondja mosolyogva. Mindig az az érzésem, hogy hálátlan lennék hozzájuk, ha egy pillanatra is elhagynám őket.

A kapu előtt taxi várja. Gyorsan beszáll, mégegyszer kezét fog velem és a következő percben eltűnik a szemem elől a leghiresebb magyar cigányprimás. (.)

Világhírű gyártmányok

Asztalneműek

Ebédlő, kávé, teás készletek minden igényhez,

Kardos Lászlónál

Pénzének teljes ellenértékei.

A lepeltelen hajnal

A cigány vonója lepattant a hurról. A bálnak vége volt.

Leheletkönnyű selyemruhás női vállak bundákba bujtatva, fekete-ruhás, rogyottingelejű urak prémes felöltőjüket rángatva igyekeztek a kijárat felé.

Az ajtó, amint kivetődött, éles hideg vágódott be rajta s ahogy összetalálkozott a benti párás meleggel, apró kis hópelyhek keletkeztek és lassan, meggondoltan hullottak alá. Vagy nem az volt? Lehet egy-egy kis konfetti-maradvány uszkált még a levegőben.

Kint mindenki összébbszorította magán a kabátot, szinte sujtotta a hideg.

Az átvirrasztott éjszakára köszöntő február hetedikének álmosan derengő hajnala üveg-szinbe játszott. Üvegcsövek lógtak a fákra, kisebbek, nagyobbak, aszerint, amint vékonyabb, vagy vastagabb ágak köré fonódtak. A tetőket új fedél borította. Mindegyiken szintjátzó üvegtető volt, pedig kevés készült közülük műteremnek.

Sikongatás.

Hárman is kapnak egy-egy kis

táncpartner után, kinek piciny-cipős formás lába bizonytalankodik az élet gyönyörű parkettjén, az utca egybeszabott jégpadlózatán.

Többen mondják: — Botrányos!... Milyen pocsek idő...

Az emberek, mint árnyalakok, elvesznek a sűrű ködben. Nem is kőd ez! Alomszerűen szítal valami s alighogy leér, odafagy a földhöz, fához, háztetőhöz. Növeli a jégburkot.

Keleten egyre jobban fakad az ég éjfétyla.

Fények vetődnek. Pillanatra embereket látni. Valami kavargó, mintha nagy kanállal kutyulnának egy vederben. Az átrohanó szélhullám hőmpölyög utána a sietős, karikásszemű embereknek: megállnának talán egy percre, megnéznék az ő testvéreinek tündöklő pompáját, mert olyan az idő, mint egy megálmodott eszményi, soha el nem érhető lény, ruhátlanul, mezitelen.

Csak rohannak. Szitkokat haragnak s valaki félhangosan nem éppen jót mond ez üvegvilág hatalmas Szerzőjéről.

Mindenki vág valami finomabb

köntösbe bujtatott durvaságot az időhöz.

Nem veszi észre senki a szépségét.

Egy fiatal pár suhan előre. Összebujnak.

— Az enyém vagy... Beszélek az édesanyáddal.

Adrienne szemében a lányos odaadás és az izgató első kirobbanni-vágyás lobog fel egyre nagyobb, erővel, azt sugja:

— Igen!

Egy pillanatra odaér a lány büvösillatu haja a fiu arcához, szemük egybekapcsolódik...

— Adí...

Mit törődnek ők a világgal?! Lassan mindenki elment.

Utolsónak egy koldusasszony csoszog le. Sokáig állt a kijárat mellett reménykedve, de csak eltoszultak mellette, nem vették észre. Amint jön kifelé a világosságra, szemei, mintha tágabbra nyílnának. Végre lesz valaki, aki észreveszi a természet éjjeli kitart, meztelen csodáját.

Némi világosság esik az arcára. Dehiszen ennek az embernek nincsenek szemei... Vak, egy szegény vak koldus ez.

Amint kiér a szabadba, bizonytalanul megáll. Főlemeli fejét az

égre. Szemöldöke erőlködik és mintha látna valamit, mosolyog.

A nap most kandikál be a felhők mögül egy üresen hagyott lyukon ebbe a csodálatos ölomszürke jégvilágba. Befutó fény ezer és ezer színárnyalatra török. Gyerekesek szinompája ölt magára valóságköpenyt. Apró kis tarka-barka szintörödések, apróságok üldözik egymást a jégcsapokon, a háztetőkön és általában mindenütt...

Pillanatilag tart, aztán végel.

Még borultabb van, mint előbb. Eltűnt az ezer pompa, fény.

Nem látta senki, csak egy vak koldus, akinek nincs jó ruhája, csak kopottas s nincs senkije, akinek világos gesztenyeszínű hajához odahajthatná a fejét...

Ő se látta, csak sejtette. Mert akiknek van szemük, azok nem látnak, akiknek pedig nincs, azok hiába akarnának, hiába erőltetik üres szemhélyukat, ezek megett, csak az örök világtalanság tátongsir.

Reggelre pedig már nem lehet látni.

A természet tudtára ébredt kacsárságának. Kezdetét betakarozni. Szítalt a hó.

Szék Pál

CSITVÁRI KRÓNIKA

A Debreceni Újság-Hajdúföld diákrovata

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkeszti: Kertész Dániel

Szabó Mária: Felfelé

Lassan, fáradtan megyek az emberek között. Néha fel-felnézek egy-egy arcra, közömbös, fáradt tekintetű szemek. Szívek összedobbanását nem hallom sehol. Menekülök a lélektelen tekintetek elől, menekülök a külváros utcáin át; valahol messze arany buzatábla, kékszemű virágok, és vár rám — karját kitarja — a csend. Rámhajlik. A föld szíve dobban, érzem. A kalász mesél. A könyv is aranyárga a kezemben, félve nyitom ki, lassan olvasom. Az érdeklődésem egyre nő, már nem is a mesére figyelek valami távoli mély harangzúgást hallok. Ez köt le. — És eszembe jut két ismert verssor: „Kongatom piros harangom, ifju szívem kongatom”. Csak ezt a kongást hallok, csak ezt keresem, úgy olvasok tovább.

És bűg a mélyen csenddülő harang hívja az embereket a béke templomába, ahol csöndben beszélnek a föld szívedobbanásáról. Szállnak a hangok, utra bocsátotta őket a nagyvilágba az író: „Küldöm mindenkinek, aki fájdalommal éli az életet, mert éppen ezért végtelenen kell neki az álmodás”. Hirtelen átvillan az agyamon: nem, nem lehet kritizálni! Ezt a könyvet „ugy kell elfogadni, ahogy van”. Hiszen léleknek szól, nem értelemnek. De lassan csak összetalálkozik a lélek és értelem s ebből az összekapcsolódásból erednek és hőmrölyögnek tovább szavak, gondolatok.

A regény meséje rövid, egyszerű. Horváth Ágnes találkozott a földdel. A némán is beszédés természet ölen bontakozott ki a lelke, és emelkedett mindig felfelé. És mikor bekövetkezett a világgégés, Ágnes megértette, hogy kötelessége van a földel szemben. Hü maradt hozzá feláldozta érte boldogságát is. De évek múlva mégiscsak összetalálkozik a két szerelmes sok küzdés és szenvedés után. S a két nemes és sokat szenvedett lélek összetalálkozásából származik az új magyar generáció.

Ami ezentul van a négyszáz lapos könyvben, az a harangzúgás. Nagy, szent harangkongatás, amelynek hallatára térdre hull a lélek, és nem jut eszébe kételkedni, vádolni hogy hiábavaló időtöltés az egész. Ez a harangzó teszi igazán magyarrá a könyvet. Álmodott az írója, álmodott. Oh, nagyon tudjuk, nagyon érezzük, hogy csak álom az egész. Talán itt-ott a saját gyermekkorát álmodja vissza de igyis csak, mégiscsak álom. De szép álom! Igaz, hogy azokban a válságos időkben sok erős lett gyenge, és sok gyengének a lelkéből merült fel megmérhetetlen energia, munkakedv, tennivágyás. És fáradtan, csöndesen húzom végig kezem a homlokomon. A kétkezdés összeomlik. Már akarom, tudom hinni, hogy volt ilyen erős láng a világon.

Horváth Ágnes komoly, figyelő lelke meghallotta az árva, rosszulművelt föld segélykiáltását. És lassan kibontakozott lelkében a tudat, hogy ezért a végtelen aláértékért nagy árat kell fizetnie. És fizetett egész életén keresztül. Lelkének leg-

SZELLEMI DEKATLON PÁLYAZAT

Második vasárnap

MAGYAR TÖRTÉNELMI KÉRDÉSEK

11. Mióta élnek a székelyek Erdélyben?
12. Mi volt az Árpád-ház álláspontja az investitúra harcban?
13. Európai hírű magyar humanisták Mátyás király korában?
14. Kik voltak II. Rákóczi Ferenc tábornokai?
15. Milyen uralkodóházak tagjai ültek a magyar trónon?
16. Ki volt Mária Terézia nagyrabecsült, kedves magyar tanácsadója?
17. Mióta él József főherceg családja, a Habsburg-ház nádori ága magyar földön és kik voltak azóta kimagasló alakjai?
18. Gróf Széchenyi István életének legjelentősebb dátumai?
19. Allott-e oroszokkal szemben fegyverrel Damjanich János?
20. Mikor választották Kormányzóvá nagybányai vitéz Horthy Miklóst?

VERSENYSZABÁLYOK

A pályázatok beadásának határideje minden hét péntek délutánjának hat órája. Ezt a határidőt senkinek a kedvéért sem léphetjük át, mert az anyag feldolgozása a vasárnapi szám lapzártáig csak így lehetséges.

A pályázatokat „Debreceni Újság szerkesztőségének” címmel és felülről helyen „Diákrovat” jelzéssel a Debreceni Újság kiadóhivatalába, Kossuth-utca 3. I. emelet és a szerkesztőségbe, József királyi herceg-utca 16. szám alatt lehet beadni.

PÁLYADIJAK

A versenyen ötven díjat osztunk ki. Az első három helyezett a díjakon kívül diszes plakettet kap. A díjak mindegyike értékes használati tárgy, pl. egy férfi vagy női öltönyre való szövet, egy pár iskolapipó, fényképezőgép, cserkész felszerelés, korcsolya, stb.

Szellemi Dekatlon Pályázat szelvénye 2. sz.

Beküldő neve:

Tanintézet:

..... osztály.

Címe:

szebb, legerősebb vonása a földszerepet. Erős egyéniség, komoly, magabiztonos. Mint a korán önállósághoz, egyedülállóhoz szokott gyermekek általában. Tisztán látja útját, és kísérik, vezetik a könyvek. Sokat olvas, tanul. És mert sokat néz befelé olyan csodálatos szemüvegre tesz szert, amellyel keresztül lát az emberekben. Megismeri, megérti tetteiket, tehát meg is tud bocsátani. Fehér ruhában jár, fehér lélekkel. Így tudja csak olyan nemesen betölteni azt a helyet ahová a gondviselés állította. Jellemének egyetlen homályos, kissé érthetetlen pontja: szerelme. A lelkében gazdag, tetteiben megfontolt lányról meglepetve olvassuk, hogyan szeret meg pillanat alatt egy férfit, akiről addig soha sem hallott. Nem jut eszébe egy pillanatra sem, hogy

az a férfi méltó-e szerelmére, hogy szabad-e átengedni magát egy érzésnek, hiszen azt sem tudja, kit szeretett meg, azt sem tudja, álma beteljesülhet-e valahol és tud álmodni a mindig éber lány addig, míg a felébredés élete legnagyobb fájdalmát jelenti. Valahogy ezt nem tudjuk megérteni.

Fehérvári Párlól az események folyamán keveset tudunk meg. Csak annyit, hogy árva és öp olyan magános, mint Ágnes. Pál jár a maga utján, és ha ismerjük is ezt az utat, a lelket nem látjuk. És éppen azért nagyobb érdeklődéssel, nagyobb részvétellel kísérik Komarovszky Dénes sorsát. Dénes is szereti Ágnest. És ez őszinte nagy érzés, mert tudja, hogy Ágnes nem viszonzza soha és tudja azt is, hogy nem sokára itt hagyja a

földet. Már vár rá az ég. És rövid élete mégis egész volt, mert megmentette csüggedésbe bukó lelkét annak, akit szeretett.

A két szerelmes lelkének csak azt az oldalát ismerjük meg, amely Ágnes felé van fordulva.

A mellékszereplők csoportjából kedves alakjával, gondos megrajzolásával kiemelkedik Tamássy László. Kicsi kora óta kísérik figyelemmel életét. A Tamássy László és Komarovszky Dénes csillogó rajza mellett elmosódik a Fehérvári Pálé. Mintha csak azért lenne szükség rá, hogy a regénynek „jó vége” legyen.

A többi szereplők két táborra oszlanak, a jók és rosszak táborára. — (Jókai vonás. Általában van benne valami a Jókai mesélő kedvéből és agyonidealizált jellemeiből.) — Az egyik csoport segíti Ágnest felfelé vivő útján, a másik elbukását várja. Az előbbieket: a Sziráky-család, Juhász bácsi és Daisy, a másik csoporthoz tartozik a Tamássy-család több tagja, különösen Miklós.

Csak az író, csak az... Nem, ne mondja senki, nem hiszem, nem lehet így! Tévedett az író, vagy nagyon sötétben látott, mikor az édesanya alakját rajzolta. (És rajzolhatna már akkor Szirákvétné erősnek!) — Nem lehet az, hogy egy édesanya annyira meztagsadja egyetlen lányát. Nem, nem csak egy rosszul sikerült, túlságosan befeketített rajz az egész. Csak azért kellett, hogy a sötét háttérből még jobban világítson Ágnes fehér alakja. Csak azért kellett, mert így önállóbb — de árva — a főszereplő. Nem lehetett hozzá az írónak élő mintája, mert akkor írt a magyar ifjuságnak ha nincs édesanyja. És írt, még akkor is, ha nagy könyvtár áll a rendelkezésére.

Érdekesen szén részlete a regénynek, mikor az író a világháború folyását írja le egy faluból, egy lány szemszögéből nézve. Ágnes tisztán lát mindent, tudja, hogy eljön a katasztrófa várja szorongó szívvel, — mert „rossznak nem lehet jó vége soha”. És készül az eljövendő béke elé a maga módja szerint. — Mikor Páris környékén régi természetes határok összehozásával emberi göggyükben földöntúli erőket akartak megdönteni, akkor Ágnes földöntúli erők segítségével testvérkézfogásra kényszerítette a különböző nemzetiségű katonákat. Aztán eljött az idő, amikor mindenki otthagya a helyet, ahol nevelkedett, ahol otthon volt, és menekült a határokat előző hősereg elől. Hívták Ágnest is. Nem ment. — Maradt, mert érezte, tudta, hogy hűn lenne elhagyni azt a földet, azt a helyet most, szerencsétlenségében ahol boldogan élt egyszer. Végzetes, nagy hűséggel ragaszkodott a földhöz. Itt, ezen a ponton a harangzúgás már nagy magyar sorskérdéssé válik. És itt nagy fordulóponthoz érkezünk. — Eddie a multról volt szó, most már a jövő veti előre virradat-sugarát. Az jelen, az egyforma üres mindig. A múlt hát igen, sokat vétkezünk a föld ellen, egymás ellen. Jaj, fájdalommal igaz az, hogy mikor a magyar úrlába alól könnyelműsége miatt kihúzták a földet. „egy őrült esztendő” véget vetett életének. Mert föld nélkül, szegényen élni nem lehet, de a földet megtartani sem lehet. Nem lehet, nem lehet a tisztartóval együtt járni a mezőt, nem lehet a becsületes munkáért egy durva paraszt kezét megszorítani. A jelen a hűnhődés kor, hűnhődés talán már a jövődöntő is és a jelen nagy várakozás, virradat várás. És majd eljön. — már nagyon közel van az az idő, amikor egy új generáció nő ki a barnaszőrű görögövek közül. A szíven gyűlölet helyett szeretet lesz, és kezét nyújt egymásnak és összekapcsoló láncot fog minden ember kezét. És egy új himnusz szárnyán földhöz-kötött, óvatos embervoltunk felszabadul a csillagokig.

Igy van leírva, ha nem keressük képeket a szavak mögött, és így is szép. De ha mélyebben gondolkozunk rajta, a fogalmak kiszélesednek. Az ómonostori rosszul megművelt göröngyösi föld nő. Egy ugar-világ vár már mélyenszántó ekére és a felzokogó barázdába hull, hull a mag. Az örök mag, amely hullt eddig is, csak a föld lelke nem nyílt meg befogadó barázdára.

Tehát nem az a fő hogy a földet munkáljuk meg a lehető legjobban, ez csak másodrendű szükség. A magyar sorsa magyar lelkektől függ. Itt nem szabad ugarnak maradni. És nemcsak magyar földön, hanem sehhol a világon, mert csak akkor lesz a kézfogás forró és a lánc örök.

És még egy nagy igazságot találunk a könnv sorai között. Ha „fel-fel” vágyik a lélek nem szükséges a pacsírtára vagy éppen a repülőgépre nézni áhitatosan. Horváth Ágnes szeme a föld felé volt fordulva, és mégis eljutott a csillagok közé. Mert a földnek is van lelke, és a lelkéből gondolatokat ért meg, szavakat hall meg és titkokat tud meg, aki ráfigyel. Mert „belőle fakad minden áldás”. „hozzá tér vissza minden fájdalom”. „harcaink az ő vívódásai”. „bánataink az ő véres kínjai”. „álmaink, vágyaink az ő akarásai”.

A könnv címe: „Felfelé”. — Irta: Szabó Mária. 413 lap. A Magyar Irodalmi Társaság kiadása. Budapest. 1925.

A harang cseng. hűg tovább. És hallom, mindig hallom: „mert ha lélekben minden nyom megmarad, a változás felelőseit jelent és a folytonosság megszilárdulását”.

Takatos Gizella.

Az első kérdéscsoport helyes megfejtése

1. Harminc. A XVIII. dinasztia uralkodói: I. Aahmesz; I. Amenhotep; I. Dhutmesz; II. Dhutmesz; Hacsepszu királynő; III. Dhutmesz; II. Amenhotep; IV. Dhutmesz; IV. Amenhotep; Szanecht; Ai; Tutenkhamen s más bizonytalan és jelentéktelen uralkodók.
2. Északon Alduna, Fekete tenger, Krím; délen Afrika északi partjai, Egyiptom; keleten Kisázsia (Phönícia); nyugaton Herkules oszlopai (Gibraltár).
3. Amennyiben az etruszkok nem lettek volna turániak, úgy a hunokkal. (Catalaunumi csata 451-ben.)
4. A német-római császárság.
5. Alarich 410; Geiserich 455; Ricimer 472; Odoaker 476; III. Ottó 998; IV. Henrik 1083; Guiscard Robert 1084; Barbarossa Frigyes; Bourbon Károly corretable 1527; Oudinot 1849; Cadorna 1870.
6. Hölgyek békéjét 1529. augusztus 5-én kötötték meg Cambraiban I. Ferenc francia király és V. Károly német császár között. A békeszerző hölgyek ausztriai Margit és szavójai Luiza.
7. Katholikuskok: Wallenstein Albert, Tilly János, Pappenheim. Protestánsok: Gusztáv Adolf, Bethlen Gábor, Mansfeld Péter Ernő.
8. 1776—1912. A függetlenségi nyilatkozattal alakult államok (1776): New Hampshire, Massachusetts, Rhode Island, Connecticut, New York, New Jersey, Pennsylvania, Delaware, Maryland, Virginia, South és Nord Carolina, Georgia. Az utolsó (1912.) Arizona.
9. 1839—42 az ópiumháború; 1856—58; 1862—64; 1900 (boxer lázadás).
10. Mackensen tábornagy. Svistovnál 1916. november 23-án.

Butorozott

szobát keres? Olvassa el lapunk apróhirdetési rovatát

Késői vers Ányos Pálról

Ő róla mondom ezt a verset
Az ifjú költő-szerzetesről,
Kit mindörökké bú epesztett
Kinek a Bakony nagyon szép volt
S Veszprémnek egy kinyílt virágja
S néhány éve felett az égbolt.
De aki mégis kitagadta
Egyszer magát minden örömből,
Hogy csak sirjon aztán miatta.
És élt, csak élt kolostor árnyán
S a drága mult feltettzett messze,
Mint felhőkön át szép szívárvány.
Szíve zaklatta még a csendet
Boldogtalan a halvány holdnál:
Az árvult lant sirván esengett.
De vérző volt a szív nagyon már
S gyógyírnak is hiába volt csak
Az új otthon: Székesfehérvár.
S már csak sirhatott kora vesztén,
Halottan még visszaölelve,
Szülőföldre a drága Veszprém!

A pontverseny állása

10 pont: Antal Bertalan RG VII., Aczél Anna ST III., Buray Imre R VIII., Bodó Edith ST III., Beregszászi Nagy Lajos RG VII., Balogh Zsigmond RG VI., Boross György KG VII., Bőszörményi Erzsébet SL VI., Béres Endre R VI., Balogh Béla KG VIII., Balogh Gizella NK IV., Balogh Béla RG V., Balogh László RP II., Bornemissza Dénes K I., Buk Irén NK II., Cserta Irma ST IV., Cserta György KG VIII., Csala Imre RT IV., Csúrka Tibor RG VII., Csomor Gusztáv RG VII., Csomor András RG IV., Csatáriszűcs Béla KP IV., Czákó Lajos KG V., Demény Irén NK II., Diószeghy Dezső RG V., Dóczy Béla RG VII., Dienes Barnabás RG VII., Faragó Sándor KG VIII., Fehér Kálmán KG III., Ganofszy Sarolta ST IV., Gyöngyössy Livia DG IV., Gyöngyössy Andor RG V., Giday Hajnalka DT I., Giday Kálmán RG II., Giday Endre RG VII., Hajdu Irén ST V., Hajdu Babi SL V., Horovitz Gizella NK II., Hlavács Mária ST II., Izrael Rózsa NK II., Jónás Zoltán RG V., Jónás Erzsébet SL VI., Józsa Irén ST III., Koss Olga KG VIII., Koss Tibor KG IV., Karmazsin Ilona ST V., Kozampel Mihály R VII., Kertész Julia NK II., Káldy Magdolna SL VI., Kiss Anna SL VI., Kristóf Ilona ST V., Kristóf János R VII., Kovács Gyula RT III., Kordás Ferenc RT IV., Komka Tibor KG VIII., T. Kardos Eszter NK II., Kapos Ida NK II., Krausz Baby NK III., Kuhár Erzsébet NI III., Koss Lajos KG I., Kurmiák Miklós KG VIII., Lengyel Ica DG V., Longauer Árpád R VII., László Katalin Kisujszálás VII., Lőw Erika KG VIII., Lőw Ferenc KG VIII., Lavotha Béla KG VIII., Lavotha Lucia KG VII., Loós András R VII., Lányi Imre RG IV., Megyery Béla RG VII., Megyery Lajos RT V., Miklóssy Dezső RG V., Molnár Erzsébet ST II., Maday Pál R VII., Maday Pirokska DT V., zs. Molnár Dezső KG VIII., Mokrolovszky Ilona ST III., Mokrolovszky Miklós KG., Németh Lajos RG VII., Novák Fanny ST III., Némethi Ibolya NK IV., Nagy István DT III., Nagy Károly KG VIII., Nagy György RG VII., Orosz Magdolna SL VI., Osváth Pál R II., Osváth Mária DG VI., Osváth Jenő RG V., Poszler Jenő RG VIII., Rózsa István FI III., Révész Gabriella DG VII., Rácz István RG V., Romoga Gyula KP IV., Bigler Kató NK II., Rásó Mária SP III., Rásó Anna SP III., Sófaly Zoltán RG VII., Sallay Edit SL VI., Sulyok Sándor RG VIII., Specht Anna ST III., Szakál Rózsa ST IV., Szabó Anna NK II., G. Szabó Gábor RG VII., Szabó Károly RG VIII., Szilágyi László RG VII., Szűcs Andor RG VIII., Szalkay Károly RG VII., Szentmiklóssy László KG V., Szoták Mária ST V., Szilágyi Erzsébet ST III., Torma Tibor IG VIII., Turócy Erzsébet ST V., Záhorszky Ilonka ST IV., Zalai Ella ST III., Zalai János R IV., Zsalkovics György KG VIII., 9.

pont: Biró Ferenc Jb., Beregszászy József RG V., Beluch Ilona SL V., Gargya Nándor R VII., Kontz László R VII., Miklós Ibolya NK IV., Pékli Antal KG IV., Szentgyörgyi Gabriella DT

II. 8. pont: Moór Erzsébet SL V., Tanyoghya András KG V. 7. pont: Csiba Mária NI II. 5. pont: Usztasz Sándor K II.

Olasz diákok Magyarországiért

A Debreceni Egyetem nyári tanfolyamán még sohasem vett részt anynyi külföldi, mint az idén. Legnagyobb számu az olasz hallgatóság volt. Itália ötvenegy fiát küldte el Debrecenbe, hogy a város vendégszerető környezetében baráti bepillantást nyerjenek a csonkamagyar jelenbe s kutassák annak megoldási lehetőségeit. Az idei Nyári Egyetem már lezajlott, de a debreceniek lelkében még élénken él az ittjárt olasz ifjak emléke, s ezért nem tartjuk érdektelennek ha közreadjuk annak a beszéltetésnek tartalmát, amit egyik olvasónk folytatott vezetőjükkel: *Terranova*val. Alkalmi munkatársunknak Nápolyban sikerült találkoznia ezzel az izzó és lelkes magyarbaráttal, aki azzal tett bizonyosságot mellettünk, hogy tömörítette a velünk rokonszenvező olasz főiskolás ifjuságot.

A Nyári Egyetem eddig is sok igaz barátot szerzett a magyar ügynek, de volt hallgatói között egészen kivételes hely illeti meg *Giovanni Terranova* római zeneszerzőt. Ő eddig felelté áll minden összehasonlításnak annyira egyedülálló az a munka, amit érdekünkben önzetlenül kifejt s amiről az alábbiakban tájékoztatjuk olvasóinkat.

Terranova 1930-ban járt először Debrecenben. Az akkori nyári tanfolyam előadásain, hangversenyin és kirándulásain át kezdett bennünket megismerni, s lett barátunk. Minden külső befolyástól mentesen, meghatározta el hogy Rómában megismerli egyesíteni a velünk rokonszenvező egyetemi hallgatókat. Hazatérve — magánügyei elintézése után — felkereste *Höry* András kvirináli követünket, aki örömmel fogadta a tervet s támogatásáról biztosította. A követségén tudta meg, hogy Olasz Magyar Egyesület (Associazione Italo-Ungherese) már van Rómában s hasonló célú, de egymástól független társaságok más olasz városokban is alakultak. Javaslatára ezek az idősebb nemzedék tagjaira szabott egyesületek 1931. április 2-án tömörültek „Amici dell' Ungheria” (Magyarország Barátai) cím alatt. Ekkor kapott *Terranova* felhatalmazást, hogy szervezze meg a most már egész Olaszországra kiterjedő szövetség ifjusági csoportjait, mint ezeknek országos elnöke. Azonnal munkához látva, két hónani buzeózkodás után három osztály alakult Róma, Nápoly és Milánó székhellyel. A rómaiak maga *Terranova* vezeti s közvetlen munkatársai között találjuk *Giobbe* Giulio, *Donati* Antigono, *Oliva* Mariot, *Ferrari* Giuseppét a Nyári Egyetem egykori hallgatóit. A nápolyi osztálynak két nap alatt 39 tagja lett. Ennek elnöke dr. *Casertano* ügyvéd, míg a milánói csoportot dr. *Giani* irányítja. Jelenleg Bolonában, Pádovában, Genovában és Palermóban alakulnak új csoportok.

Az ifjusági csoportok legfőbb irányítója *Terranova*. Munkatársait ő nevezi ki, azok neki felelősek míg ő csak az országos egyesület elnökével gróf *San Martino Volnerga* szenátorral szemben felelős. Ez könyvebb mozgást, gyorsabb figyelmet biztosít, de egyúttal többre is kötelez. Eddig minden jel arra va, hogy *Terranova* mindenben megfelelő feladatának

A legrégibb csoportnak, a rómaiak működését *Terranova* előadása nyitotta meg, amit *Bethlen* István tízéves jubileuma alkalmával tartott s amelyen *Höry* András vezetésével kvirináli és vatikáni követségünk is megjelent. A máiusi reviziós

tüntetések idején szintén *Terranova* ismertette Trianon igazságtalanságait. Ez alkalommal minden tag egy hazánkat ismertető albumot kapott. Általában minden alkalmat megragadnak magyarbarát érzéseik nyilvánítására. A magyar hősi halottak emlékére Rómában tartott istentiszteleten koszorúval jelentek meg. Üdvözölték óceánrepülőinket. A római egyetem rektoránál tisztelték, aki támogatásáról biztosította őket. Hogy olasz hivatalos körök mennyire értékelik munkásságukat, arra eléggé rávilágít az a rendelet, amely a fasiszta egyetemi hallgatóknak megtölti a külfölddel is érintkezésben levő egyesületekbe való belépést, egyetlen kivételt téve a magyarbarát csoportokkal! A római osztálynak a napokban jár le első pályázata a következő pályafutókkal:

1. A trianoni szerződés következményei Magyarországra. 2. Hogyan lehetne megoldani Trianon revízióját? A pénz és könnvből álló pályafutókat egy a fumei származású *Marpicatti* professzorból a fasiszta párt igazgatóságának tagjából, *Carlo Callarelli* hercegből, *Miskolczy* Gyulából, a római Collegium Hungaricum igazgatójából és *Terranova*val álló bizottság fogja odaítélni. Az egyesület nagy népszerűségére jellemző hogy első magyarországi utunkra, amelyre csak ötven jelentkezőt vettek fel, mert próbának tekintették, négy nap alatt háromszáz jelentkezőt, köztük nagyon sok hölgy. Az érdeklődés fokozására havonta magyar tárgyú könyveket sorolnak ki s a legbiztosabb tagot is könnvintalomban részesítik. Programjukba tartozik az olasz földre kerülő magyarok utaztatása is.

Legközelebbi teendőik között szerepel egy magyar népművészeti kiállítás szervezése Rómában, azonkívül magyar tárgyú filmbemutatók, hangversenyek, előadások rendezése, a római magyarok támogatása s a jelen magyar hál rendezése. Többre a Nyári Egyetemre jóval többen akarnak jönni az idei tömeges csoportnál. Vezetőjük ismét *Terranova* lesz.

Magyar hivatalos körök ismerik és méltányolják *Terranova* derek munkásságát. *Bethlen* István levélben üdvözölte: a jelenlegi miniszterelnök, *Károlyi* Gyula gróf pedig mikor külügyminiszter korában Rómában járt, külön kihallgatáson fogadta *Terranova* a volt külügyminiszter tiszteletére adott ebédeken részt vett. A meghozásának eme kiöltés jeleit meg is érdemli. Ma amikor minden nemzet dolgozik a nemzetközi kapcsolatok erősítésén, nagy nyereség az ilyen energiát képviselő barát, aki cselekszik is.

Terranova néhány hónap múlva visszatér Magyarországra s akkor ellátogat Debrecenbe is, amit nemcsak pompás virágjairól, jellegzetességeiről, de szívtiszvű lakóiról is annyira megszeretett. A Nyári Egyetem olaszai megfordultak Nyiregyházán, Miskolcon, Lillafüreden, itták Tokaiban tízes asszut, megcsodálták Budapest és a Balaton elbűvölő szépségeit, nem tudják feledni Eger, Győr, de különösen Sopron fényes és bensőséges vendégszeretét, mégis Debrecen az, ami legjobban a szívükhöz nőtt.

— Olyan kimondhatatlan kedves volt a Nyári Egyetem! — mondta *Terranova*. Még a nekünk délnek elviselhetetlen esős napok is megszűnnek az emlékezet fátylán keresztül. Csak azt sajnálom, hogy cserkészszabortiztet nem láttunk. Remélem, jövőre ebben is lesz részünk!

Hírek

1931 október 25. Vasárnap.
Prot.: Blazka. Kath.: Vilmos.

1931 október 26. Hétfő.
Prot.: Dömötör. Kath.: Dömötör.

Ma a következő gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Mégváltó” Piac-u. 18. — „Aranygyászaru” Kossuth-u. 8. — „Magyar korona” Péterfia utca 10. — „Arany János” Csapó-u. 66 — „Szt. Háromság” Homokkert.

Előfizetőinkhez!

Tekintettel arra, hogy a lap előállítására tetemes költségeket emészt fel, felkérjük mindazon igen tisztelt előfizetőinket, akik hátralékban vannak, hogy a hátralékot sürgősen beküldjék szíveskedjenek. — Postafakarék befizetési lap száma 2478.

Tisztelettel:
a KIADÓHIVATAL.

IDŐJÓSLÁS.

Az idő hazánkban általában esős lett és jelentékenyen megenyhült. Nagyobb csapadék eddig csak az északi széleken volt.

Budapest 24-én délben a hőmérséklet 12 fok Celsius, a tengersizintre átszámított légnyomás pedig 749 milliméter.

Várható időjárás a következő 24 órára: Egyszerű esős, enyhe idő, később megélemlülő északnyugati szelekkel és erősebb hősüllyedéssel változó idő. Zivatarjelenségek nincsenek kizárva.

Vitési járási értekezlet

Vasárnap, október 25-én délután fél 11 órakor a Városháza közgyűlési termében vitési értekezlet tartott, melyen minden járáshoz tartozó vitéz megjelenni köteles. Vitéz Lépes Győző vitési járási hadnagy.

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETI REND.

A ref. templomokban:

Nagytemplomban 10 órakor ág. Sipos Imre, pr. Szabó Géza, 5 órakor Magyar Bertalan. — Kistemplomban 9 órakor pr. Dancsházy S., ág. Márki K., 5 órakor vallásos ünnepély: Döbörösi Lajos. — Kossuth-utcai templomban 10 órakor pr. Madar Z., ág. Magyar B., — Arpad-téri templomban 10 órakor pr. Diószeghy M., ág. Dékán Elek, 3 órakor Dékán Elek. — Ispótlály-templomban 10 órakor pr. Szabó Gyula, ág. Molnár F. 5 órakor vallásos ünnepély: Molnár Ferenc. — Homokkertben 10 órakor préd. és urv. oszt. Kalas Ferenc, 3 órakor Körtvélyessy th. — Nyilastelepen 10 órakor préd. és urv. oszt. Papp Imre, 3 órakor Bíró Béla. Csapókerthben 10 ó. Bárdi Ferenc th., 3 ó. vall. ünnepély: Halász András. Szikgáton 3 ó. Mezey Béla. Bánkon 10 ó. vitéz Szabó E. Fancsikán Vajda László. Nagycserén 9 ó. Rágyi Dániel. Ondód-Rádárd. 11 ó. Halász András. Egyeken 11 ó. Tóth Sándor. Belső-Ohaton 8 ó. Tóth Sándor. Ohat-Telekházán 3 ó. Tóth Sándor. Nyulason 10 ó. Tantó Sándor. Sámsoni-uti isk. 4 ó. Bárdi Ferenc th. Kerekes-telepen préd. és urv. oszt. Kalas Ferenc, 3 ó. Horváth Tiv. th. Wolaffka-telepen 3 ó. Köblös Mihály

A földteher rendezési eljárás nem terjed ki a külföldi valutákban felvett kölcsönökre

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A földteherrendezési eljárás kapcsán a legutóbbi időben egy sajtósárgos zavar merült fel. Nevezetesen azok a gazdák, akik a Földteherrendező Bizottságtól megkapták az értesítést, hogy kérelmüket tárgyalás alá vették és a földteherrendezési eljárást megindították, egyszerűen nem rendezték tovább külföldi valutában felvett kölcsönöket, mert abban a hitben voltak, hogy a földteherrendezési eljárás ezekre is kiterjed. Így eshetett meg azután az, hogy voltak gazdák, akiknek birtokait szinte tudtukon kívül elárverezték.

Illetékes helyen tehát arra hívták fel a debreceni és hajdúmezei gazdaközönseget, hogy külföldi valutában felvett kölcsönöiket valami módon, akár fizetés útján igyekezzenek sürgősen rendezni, mert a külföldi valutában felvett kölcsönökre a földteherrendező eljárás nem terjed ki.

th. Tégláskertben 3 ó. vall. ünnepély: Benyhe Imre th.

A római katolikus templomban és iskolakápolnában:

Rendes vasárnapi szentmisarend. Templonnyitás reggel 6 órakor. Misék, gyónatás, szentáldozás reggel 6 órától. Szentmisék a főoltárnál 6, 7, 8, 9, fél 10, 11, háromnegyed 12 és fél 1 órakor. 8 órakor piarista diákmise a Calasanzai Szent József reálgimnázium növendékei részére. Fél 10 órakor nagymise, utána szentbeszédet mond Szabó Imre káplán. 12 órakor prédikál Hanzsély Lajos. Utolsó mise fél 1 órakor.

Délután szentolvasó és októberi ajtatosság.

A homokkerti iskolakápolnában dél előtt fél 10 órakor szentmisét mond és prédikál Sziliczai Várady Gyula ny. plébános.

A csapókerthi iskolakápolnában fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

A Szoboszlói-uti iskolakápolnában délelőtt fél 10 órakor szentbeszéd és prédikáció.

A nyilastelepi iskolakápolnában fél 10 órakor szentmise és prédikáció.

A görög szertartású róm. kath. templomban:

Rendes vasárnapi szentmisarend: 7 órakor reggeli istentisztelet, 8 órakor diákmise szentbeszédrel, 9 órakor katonamise a görög és latin szertartású róm. kath. katonák részére, 10 órakor nagymise, utána szentbeszédet mond Papp Gyula parochus, szentszéki tanácsos. Utolsó mise fél 12 órakor. Délután 3 órakor vespernye. Prédikál Papp Gyula szentszéki tanácsos.

Az evangélikus templomban:

Vasárnap, október 25-én délelőtt 9 órakor ifjúsági istentisztelet, 10 órakor istentiszteletet tart és prédikál Labossa Lajos vallásos tanár. Utána közgyűlés.

— **Vallásos ünnepélyek.** Ma délután 3 órakor a csapókerthi imaházban és 4 órakor a sámsoni-uti iskolában vallásos ünnepélyek lesznek a következő műsorral: A Csapókerthben délután 3 órakor prédikál Halász András. A sámsoni-uti iskolában délután 4 órakor prédikál Bárdi Ferenc. Prédikáció után énekel: Szabó Piroska urleány, harmóniumon Szabó Etel urleány, hegedűn pedig Enyedy József V. é. t. nk. kíséri. Szavai: Kovács Tibor V. é. t. nk. Énekel: Porcsin Mária urleány. Szavai: Csekő Julia urleány. Énekel: Czeglédi Sándor. Felolvas: Kovács Árpád III. é. theologus. Majd záróimát mond a csapókerthben Halász András, a sámsoni-uti iskolában pedig Bárdi Ferenc III. é. th.

— **Üngyilkos gazdálkodó.** Meszesán György hetvenkétéves gazdálkodó a múlt éjszaka a lakásán a szoba ajtajának sarokvasára felakasztotta magát. Tettét életuntsága miatt követte el. A debreceni királyi ügyészség a temetési engedélyt megadta.

zési eljárás ezekre is kiterjed. Így eshetett meg azután az, hogy voltak gazdák, akiknek birtokait szinte tudtukon kívül elárverezték.

Illetékes helyen tehát arra hívták fel a debreceni és hajdúmezei gazdaközönseget, hogy külföldi valutában felvett kölcsönöiket valami módon, akár fizetés útján igyekezzenek sürgősen rendezni, mert a külföldi valutában felvett kölcsönökre a földteherrendező eljárás nem terjed ki.

— **Eljegyzés.** Fehér Klárát eljegyezte dr. Dorn Frigyes kir. bírósági jegyző. (Külön értesítés helyett.)

— **Vallásos estély.** A tégláskerti ref. iskolában október 25-én, délután 3 órakor vallásos estély lesz a következő programmal: 1. Fennállónak. 2. Főének. 3. Imádkozik: Benyhe Imre th. 4. Közének. 5. Prédikál: Benyhe Imre th. 6. Közének. Szavai: Borbély Lajosné. 8. Felolvasás. 9. Szavai: Lakatos Mária. 10. Imádkozik: Benyhe Imre th. 11. Záróének.

— **Vastagh Gyula képzőművészeti előadása.** a Püspöki bérpalestában. Bezártul ma, vasárnap este igen szép erkölcsi és jelentős anyagi siker mellett az a nagyszabású képzőművészeti előadás, mely már egy hete az érdeklődés középpontjában áll. A nagymeserek képei állandóan nagy nézőközönseget vonzottak és nagyon sok értékes festmény maradt belőlük városunkban. Használja fel mindenki a még hátralévő vasárnapot s tekintse meg e ritka szép gyűjteményt.

A Petőfi Dalkör dalpróba órái hétfőn és csütörtökön este 7 órától 9-ig tartanak az iparostanonciskola épületében. Felkértenek a dalkör működő tagjai, szíveskedjenek a dalpróbákban megjelenni. Új működő tagul szép hangju, rendes egyének felvételnek. Az előadások.

— **Közveszélyes rongálás miatt egy hónapi fogságra ítélték.** Tardik István debreceni gazdalegény a múlt év augusztusában a Halás közepén levő erdei vasuti megálló közelében a sineket a váltóval átállította, holott a sinek akkor egy sínautó állott. Szerencse, hogy nem történt semmi baj a meggondolatlan tette miatt, mert a pályáőr idejében észrevette a hibás váltóállítást. A törvényszék szombaton egy hónapi fogságra ítélte Tardik István közveszélyes rongálás miatt. Az ítélet jogerős.

— **Ezer pengő értékű árut lopnak el egy ügynöktől.** Friedländer ügynök tegnap délelőtt panaszt tett a nyíregyházi rendőrségen, hogy üzleti körútja alatt ellopták tőle 1000 pengő árut tartalmazó bőröndjét. Feljelentése szerint a lopással egy 24 éves, vörösgöndörhajú, sötétkék ruhát viselő fiatal embert gyanúsít, aki állítólag Debrecenbe szökött. A lopásról a nyíregyházi rendőrség tegnap délelőtt értesítette a debreceni rendőrséget, ahol az ügyben széleskörű nyomozást rendeltek el.

— **Piac utca 51. szám alatti házban utcai üzlethelyiség (jelenleg: Grünfeld Adolf és Fia cég bérlete), január hó 1-től kiadó.** Értekezés: Dr. Gergely Jenő ügyvédnél. Piac utca 16. szám alatt.

— **Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.** Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a **Ferenc József** viz alhasi megbetegedések esetében gyorsan és mindig enyhén hat. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Dr. Milleker Rezső a Szent Erzsébet Nőegylet új igazgatója.** A debreceni Szent Erzsébet Nőegylet október 22-én, özv. Zoltán Ödönné elnöklésével gyűlést tartott a Calasanzai Szent József Reálgimnázium tanácstermében. A gyűlés keretében betöltöttek két állást, minthogy dr. Lukács József piarista igazgató eltávozásával és Sümeghy József tanár elhunytával az igazgatói, illetve titkári tisztségek megüresedtek. A jelenvoltak igazgatónak egyhangú lelkesedéssel dr. Milleker Rezső egyetemi professzort választották meg, míg a titkári állást özv. dr. Jósza Ödönnével töltötték be, aki ezt a tisztséget egyizben már viselte. Elhatározta a választmány, hogy november 8-án, vasárnap este tea-estélyt rendez.

— **A Katolikus Népszövetség ismeretterjesztő előadása.** A Katolikus Népszövetség debreceni szervezete október 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg folytatódó ismeretterjesztő előadását a Varga-utcai iskola termében. Ez alkalommal dr. Rédl Frigyes egyetemi tanárség egy igen hálás és mindenkit érdeklő témáról az egészség megővéséről fog előadni.

— **Zathureczky Ede,** a világhírű magyar hegedűművész lesz a Máv. Filharmonikusok november 8-án megtartandó első zenekari estjének vendége. Az illusztris művész Csajkovszky hegedűversenyét fogja játszani zenekari kísérettel. — Ugyerre, mint a műsor többi számaira a próbák serényen folynak. Ábrányi Emil ny. operaházi igazgató vezetése mellett. A négy zenekari estre bérlejtjegyek már 4 pengőtől válthatók. Hegedűs és Sándornál. A bérleti összeg négy hónap alatt havi egyenlő részletekben fizethető.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos-utca 23. alatt levő baptista imaházban vasárnap délelőtt 9—10-ig imaóra, 10—11-ig prédikáció, délután 6—7-ig prédikáció, fél 8—9-ig vallásos-estély vegyeskar és zeneszámokkal.

— **Hajduböszörményi leánycserkészek gyászja.** Hajduböszörményből jelentik: A „Pemflinger Katalin” nevű leánycserkészcsapatot nagy gyász érte. Egyik buzgó tagja, a finom lelkületű és szolgálatrakész Lovas Juliska meghalt. Temetése a magyar társadalom általános részvétele mellett folyt le. A temetési szertartást Bakóczy Endre ref. lelkész végezte, míg a sírnál Csiba Margit cserkészvezető mondott búcsuztatót.

— **Levente-sapka a felszereléssel P 1.20.** Meleg keki keztyű P 1.80. Kulcsár Imre és Fiainál.

Szörmebundák kijavítását, átállítását olcsón vállalom. Kéz bundák, prémbőrök nagyválasztékban KÖVÁRY szűcsmester, József kir. herceg-utca 8. szám.

Könyvalakban is megjelenik az „Aranykoporsó“

Marschalkó Lajos „Aranykoporsó“ című regénye, amelyet most közöl a Debreceni Újság—Hajdúföld, november végén könyvalakban is megjelenik. A rendkívül érdekes, finom tollal és költői lendülettel írt regény olvasóink körében máris igen nagy feltűnést és érdeklődést keltett és számosan adtak kifejezést annak az óhajnak, hogy a regényt, ha a folytatásos közlés befejeződik, könyvalakban is jelentessük meg.

Ilyen körülmények között, hogy olvasóink óhajának eleget tegyünk, határozta el a Debreceni Újság—Hajdúföld szerkesztősége az „Aranykoporsó“ kiadását. Az izéletes címlappal, finom papíron megjelenő, izéletes kiállítású és több, mint másfélszáz oldal terjedelmű regény ára előfizetőink részére 1 pengő 60 fillér. Miután, tekintettel a nehéz viszonyokra, a könyv csak a szükséges példányszámban jelenik meg, kérjük olvasóinkat, hogy a regényt a Debreceni Újság—Hajdúföld kiadóhivatalában (Kossuth-utca 3.), vagy pedig a lapkihordók útján mielőbb előjegyeztesse szíveskedjenek. A könyv megjelenő példánya november végén, legkésőbb december első napjaiban portóköltség nélkül kézbesítjük ki s a könyv ára is csak akkor fizetendő.

— A „Debreceni Egységespártkör“ fiatalágának vasárnap délutánját ma, október 25-én (vasárnap) 5 órakor a pártkör nagytermében, Piac utca 26. sz., I. e., a következő műsorral tartja meg a Rendezőség. 1. Nyitány: Kiss Józsa és zenekaráról. 2. „Magyar harangszó“. Irta: Torday János. Szavaltja: Nagy Jenő. 3. „Temet a Volga“. Melodráma. Irta: Lipthay Miklós. Előadja: Lipthay Rózsa és Wolfarth Ernő. Kiséri: Kiss Józsa és zenekara. 4. Vigaszvalat. Előadja: Tassi Béla. 5. Gordonkán játszik: Beőthy István. Konferál: Tassi Béla. Beléptidij nincs.

— A numizmatika köréből. A pápai református főiskola fennállásának 400 éves jubileumára éremet veretett. A szép bronzérem 6,5 centiméter átmérőjű. Egyik oldalán a főiskola képe Collegium Reformat. Papense felirással. Alatta egy viruló fa paizsban. A cimere felső részében a következő felírás: Ref. coll. 1531. Pápa. Az egész rajtot széles körirat övezi: Quattuor Saeculis Feliciter Peractis MDXXXI—MDCCCXXXI. A másik oldalon három ifjú áll. Egyik alázatos pap, másik elszánt vitéz, a harmadik komoly tudós. Itt a körirat így hangzik: Deo Patriae Scientiae (Istennek, Hazának, Tudománynak). A szépen elkészített érem Beck Ö. Fülöp szobrász művészetét dicséri.

Hőcipőt, sárcipőt, autógummit tökéletesen javít ORBAN gumiüzem. PIAC-UTCA 9.

— Gazdálkodó ifjak táncanfolyama a Koronában (kizárólag polgárcsaládok részére) huszonhatodikán hétfőn kezdődik. Tisztelettel Schaff táncanár.

Mindszentre tartós, izéletes preparált koszoruk már 6 pengőtől „Rózsa“ virágcsarnokban, Piac-u. 22.

A debreceni gazdák kifogásolják a cukorrépa körzeti bizottságok beosztását

Két héttel ezelőtt megalakult Budapesten a Cukorrépa Termelők Országos Szövetsége, amely hivatalos lenne a gyárakkal szemben a gazdák érdekeit képviselni. A szövetség még meg sem kezdte működését, a debreceni és tiszántúli gazdák körében már is keserves panaszok hallatszanak a körzeti cukorrépa bizottságok helytelen beosztása miatt. A körzeti bizottságokat ugyanis úgy osztották be, hogy ezek székhelye nem egy-egy törvényhatóság központjában, hanem annak a gyárnak a székhelyén, amelyhez egy-egy vidék gazdái tartoznak, illetőleg, amely gyárral szerződésben állnak.

A debreceni és tiszántúli gazdák jelenleg a szerencsi, szolnoki, hatvani, sarkadi és mezőhegyesi cukorgyár részére szállítanak. A körzeti cukorrépa bizottság tehát Szerencsen, vagy Miskolcon, esetleg Szolnokon lesz. Így aztán nem tud közvetlen érintkezést tartani a Hajdu megyei gazdákkal, holott kifejezett célja az lenne, hogy a gazdákkal állandó érintkezést tartson fent és a felmerült panaszokat ellenőrizze.

A gazdák körében azt hangoztatják, hogy a körzeti bizottságok beosztását okvetlenül meg kell változtatni, mert különben az egész Cukorrépa Termelő Szövetség nem tudja betölteni azt a hivatást, amelyre megalakulásakor vállalkozott.

— Uj ügyvédi iroda Hajdusoboszlón. Dr. komáromi Czike Ferenc ügyvédi irodát nyitott Hajdusoboszlón, a Rákóczi-úton levő Hunyadi-házban.

— A Tiszántúli Szépművészeti Céh Almanachja felkéri azokat, akik még a felszólító levélre nem adták be életrajzi adataikat, hogy szerdán, október 28-ig szíveskedjenek Bethlen utca 72. szám alá elküldeni, annál is inkább, mivel az Almanach már sajtó alá rendezetten készen áll.

MEGVÁLTOZOTT A VILÁG

Egy angol ur bemegey a londoni oroszok vendéglőjébe. Magával viszi a selyempincsijét is. Odamegy hozzá az üzletvezető és kinosan diskurálni kezd:

— Látja, Sir, a ruhatárosnő? Az egy volt nagyhercegnő.

— Igen.

— Látja ott azt a pincért? Az a volt cári gárdaezredes.

— Igen.

— Tetszik látni a felirónőt? Az egy volt udvarhölgy.

— Igen.

Az angol ur nem óhajt beszélgetni. Hosszabb fagyos szünet. Végre az üzletvezető kinjában megszólal:

— Milyen szép pincsije van, Sir!

— Igen, — feleli az angol, — ez egy volt szentbernáthygyi.

— Ertesítés. Tisztelettel értesítjük villamosáramfogyasztó közönségünket, hogy hálózatunkon eszközöndő javítások miatt f. hó 25-én, vasárnap délelőtt 9 órától délután 3 óráig az áramszolgáltatás a következő helyeken szünetelni fog: Péterfia-utca vége, Magoss György-tér, Károly F. József-ut, Böszörményi-ut vége, Libakert, Vénkert, Csigekegy, Ujkert, Sestakert, Andrásy, Poroszlai, Komlóssy-utakon és Simonyi-ut páros oldalán. Vil. Vállalat.

— Akiknek a szívük működése rendetlen, a szívük működését erősíthetik el könnyű székélést, ha naponta reggel éhgyomorral megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet.

— Borral oltották el a tüzet. Nagykanizsáról jelenik: A zalamegyei Söjtör községben az országos vásár idején tűz támadt a szőlőhegyen, ahol egy pince gyuladt ki. A nagy szélben a tűz gyorsan terjedt s továbbterjedését vízhiány miatt nem tudták megakadályozni. Ekkor három égő pincébe vezették a tűzfecskeendő tömlőjét és óborral oltották a tüzet, amit végül is a három pince borkészletének árán sikerült lokalizálni. Az oltásra kétszáz hektó bort használtak.

— Misszionárius lelkész előadása a Kistemplomban. Vasárnap délután öt órakor Döbrösi Lajos református lelkész, az országos hírű szónok fog előadást tartani a Kistemplomban. Döbrösi Lajos évek óta Bulgáriában működik az ott lakó törökök között, mint misszionárius. Ő az első magyar református lelkész, aki a külmiszió terén dolgozik s erről a munkájáról fog a Kistemplomban előadást tartani, amelyre az egyház vezetősége felhívja a közönség figyelmét.

— Megjelent a Tiszántúli Diákélet második száma. Változatos, érdekes tartalommal. Elbeszélések, versek, keresztretjvények, pályázatok. Kapható trafikokban, ára 12 fillér.

— Kétszáznegyven évre ítéltek négy banditát. Newyorkból jelentik: Négy bandita állott tegnap a bíróság előtt és velük egy asszony, akik megszóktattak egy Rosenthal nevű sikkasztó newyorki tőzsdeügynököt és 50.000 dollár váltásdíjat követeltek érte Valamennyien többszörösen rovottmellű betörők, akiknek az asszony volt a felbujtója. A gazdag tőzsdeügynököt is úgy kerítették hatalmukba, hogy a szép asszony pásztoróra csalta magához. Betty Green-t, a négy bandita cinkostársnőjét bizonyítékok hiányában fel kellett menteni. A négy rabló egyenként 60 évi fegyházbüntetést kapott.

— B. Vattay Margit táncintézetében Kulcsár Margit testnevelőtanár közreműködésével ritmikus tornatanfolyamok, 24-én gimnáziumi kolon kezdőknek.

KÜLFÖLDI BÉLYEG

ujdonságok 23° foto lemezek, filmek SPRINGER papír- és fotócikkek üzletében.

— A Magyar Kertészek Országos Gazdasági Szövetsége október 25-én összejövetelt tart a „Kispápa“ vendéglő (Petőfi-tér 10. sz.) különtermében, melyen az elnökség részéről Darvas Ferenc m. kir. gazdasági főtanácsos is részt vesz. Képviseletük magukat az összejövetelen az összes érdekeltek. Az elnökség ezután is felkéri az összes hivatásos kertészeket és kertész-tulajdonosokat, hogy saját érdekükben, az ügy fontosságára való tekintettel vasárnap délelőtt 10 órakor feltétlenül jelenjenek meg.

— Cserépkályhák nagy választékban, átrakásokat, tisztításokat vállal helyben és vidéken. Jutányos áron Krisch Károly kályhámester, Ferenc József ut 89. (volt Piac utca). Telef. 12—18.

— Pólszter Adolf buesztatása. Hirt adtuk már Debrecen társadalmának arról a széleskörű megmozdulásáról, mely Pólszter Adolfnak az ág. ev. iskola volt igazgató tanítójának 40 éves szolgálati jubileumát — nyugalmabonvonulása alkalmából — az egyházi hivatalos buesztatáson tulmenőleg, társadalmi uton is megünnepeelni kívánja. A buesztatást ma, október 25-én, este 8 órakor az Angol Királynő külön termében, a szülők, pályatársak és volt tanítványok előreláthatóan tömeges részvételével fogják megtartani, az elismerésnek és tanítványi hálaának olyan őszinte megnyilatkozásával, mely Pólszter Adolf hervadhatatlan érdemeinek és az ágostai evangélikus iskola történetében páratlanul álló alkotásainak méltó kifejezője lesz. A rendezőség a buesztatási ünnepséget nem formális és anyagi megterheléssel járó bükkett formájában, hanem egyszerű és kedélyes társas összejövetel keretében óhajta megrendezni, amelyen minden érdeklődőt szívesen és szeretettel látnak.

— A MANSZ kézmunka- és varrótanfolyama. A kiállítás befejeztével a MANSZ az ott látott kézmunkák el-sajátítására és szabás-varrásra tanfolyamot hirdet. A tanfolyam vezetőjéül sikerült megnyerni M. Walter (10th iparművészet) Beiratkozás október 28-ig a Mansz irodában, Szechenyi-u. 1.) d. e. 10—1 óra között.

— Kérő szó. Kérő és esdeklő szóval fordulok a nagyérdemű közönséghez, azokhoz a melegsívű és érzőlelkű emberbarátokhoz, egyesületekhez, kiknek van érzékük a nyomoruság iránt és akiknek a szívük megérik a szegénységen, hogy az alábbi szomorú helyzetben hallgassanak meg minket és legyenek a segítségünkre. Nap-nap után keresnek fel engem szülők a Csapókerthől és panaszolják el nehéz helyzetüket, hogy gyermeküknek nincs cipője, nincs ruhája, nincs tankönyve és így nem küldhetik őket az iskolába. Ők, a szülők ugyan mindent megtennének, hogy gyermekeiket el-láthassák, de nem kapnak munkát, azért maguk is rongyosak és még a mindennapi százat kenyérré is alig telik. Panaszodásuk azzal a szerény kéressel végződik, hogy legalább iskolás gyermekeiket segítsük ahhoz, hogy őket iskolába küldhessék. Egyház-résznők, valamint a központi lelkései hivatal mélyen átérzve a kérések jogosultságát, már mindent megtett a kérések lehetőleg kielégítésére. De már minden forrás kiapadt. Azért az örök-kérdemű közönséghez fordulok azzal a szíves kéressel, hogy 6—12 éves gyermekeknek való viselt cipőt, ruhát, tankönyvet, vagy erre a célra szolgáló akármily csekély összegű adományt Varga-u. 14. szám alá küldeni szíveskedjék, ahol azt lajstromozzák és a legrövidebb idő alatt a legilletékesebb helyre juttatják és az adományokat hírlapilag nyugtázzák. Kerestényi reménykedéssel és teljes tisztelettel: Há-lász András, a csapókerthi egyházkör-zet vezető-lelkésze.

— A csödtömegmondnoki kirendelések alaprajstroma. A csödtömegmondnoki, vagyonfelügyelői, stb. kirendeléséről szóló 31600—1931. I. M. számú rendelet alapján a debreceni ügyvédi kamara kiküldött bizottsága összeállította az alaprajstromot és értesíti tagjait, hogy a rendelet 1. paragrafusának alapján összeállított alaprajstromot október 22-én a kamara hivatalos helyiségében közszemlére kitette. Az alaprajstromból történt kihagyás miatt a kifüggesztéstől számított 15 nap alatt felszólamlással lehet élni a kamara választmányához.

— Felhívom figyelmét cégenre s ha meggyőződik szakszerű munkámról, olcsó áramról, másnak már Ön fog engem ajánlani. Cserépkályhák Sándor látszerész, Piac-utca 21. szám.

A budapesti rádió vasárnapl műsora

9.00: Hírek, kozmetika. 10.00: A Szegedi Fogadalmi Templom felszentelésének első évfordulója alkalmából közvetítés a Szegedi Fogadalmi Templomból. Szentbeszédet mond Glattfelder Gyula dr. csanádi püspök. Előadásra kerül Dohnányi Ernő dr. „Szegedi misé”-je. Előadja a Szegedi Dalkör és a Szegedi Filharmonikus Társaság Antos Kálmán vezényletével. Orgonál Csomák Elemér. 11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból. Prédikál Szűcs Sándor magyaróvári lelkész. Énekszámok a Dunántúli Énekeskönyvből: 24. és 446. Énekek a budai Luther Szövetség ének-kara, Mikus-Csák István karnagy vezényletével. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 1. Puccini: Turandot — ábránd. 2. Chopin: Prelude. 3. Rachmaninoff: Melódia. 5. Verdi: Aida — ábránd. 6. Richard Ralf: Prelude. 7. Vecsey Ferenc: Nuit du Nord. E hangverseny szünetében: „Rádió-krónika”. Elmondja Papp Jenő. 2.00: Gramofonhangverseny. 1. Liszt: Magyar rapszódia. (Filadelfiai Szimfonikus Zenekar.) 2. Schubert: Der Kreuzzug. (G.Basilides Mária). 3. Jaroff: Abendglocken. (Doni kozák kórus). 4. Leoncavallo: Bajazzók — ária. (Michele Fleta.) 5. Sinding: Frühlingstrauchen. (Leslie England). 6. Verdi: Traviata — ária. (A. H. Guglielmetti). 7. Bizet: Carmen — ária. (Fernand Aussau). 8. Pestalozza. Ciri-luiben. (Lucerci Rori). 9. Verdi: Rigoleto — ária. (Emil Schipper). 10. Luther: Eine feste Burg ist unser Gott. (Wiener Männergesangvereine). 11. Crescenzo: Premiere Caresse. (Enrico Caruso). 12. Massenet: Elégia. (Rosa Ponselle). 13. Strauss: Történetek a bécsi erdőből. (Lotte Schöne). 14. Michhele: A la luz de la luna — duett. Tito Schipa és Emilo de Gozoal). 15. Donizetti: Lammermoori Lucia — ária. (A. M. Guglielmetti). 3.00: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadéssorozata. Székács Elemér m. kir. gazd. főtanácsos: „Időszerű gazdasági tanácsadó”. 3.45: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. (Rádió Szabadegyetem). 1. Magyar népdal-kanonok (előszőr). Előadja Bárdos Lajos népdalegyüttese. 2. Bárdos Lajos: Magyar népdalok vegyeskari feldolgozásban. Előadja Bárdos Lajos népdalegyüttese. 3. Bodor Aladár dr. Ifj. báró Wesselényi Miklós. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: „Vasárnapdelután a Karancs tővében”. Helyszíni közvetítés Bocsárlapuúti községből. A közvetítést vezeti és bevezetőt mond Paulini Béla. Konferál k. Halász Gyula. 6.00: „Magyar zenénk a XIX. század első felében”. (Bihari, Lavolta. Rózsavölgyi Márk és iskolája. — A szabadságharc dalai.) Szilágyi Imre dr. előadása. A zeneszámokat bemutatja: Szilágyi Imre dr. (hegedű), Köszegi Teréz és Csóka Béla (ének), Revere Gyula (hárfa). Kísér Járóka Sándor cigányzenekara. 7.00: „Társadalom és valóság”. Tóth Tihamér dr. előadása. 7.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és az előadás színlapjának felolvasása. 7.30: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Denevér”. Operett 3 felvonásban. Egy francia vígjáték után irták Hafner és Genéc. Fordította Evva Lajos. Zenéjét szer-zette Strauss János. Az I. felv. után sport- és löversenyeredmények. Az előadás után: Időjelzés. Majd: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye az Emke kávéházból.

Hirdessen a Debreceni Újságban

HAJDUFELD

Szerkesztő: **FISSNER KÁROLY,**
Tiszántúli Mezőgazdasági
Kamara titkára.

KÖZGAZDASÁGA

A munka gazdasági megszervezése

Írta: Iovag Manz György.

Hogy minden munkaadónak a belterjes gazdálkodás keresztülvitele esetén a nélkülözhetetlen mennyiségű és minőségű munkaerő mindenkor pontosan és olcsón rendelkezésre bocsáshasson és minden munkásnak megadjuk a lehetőséget, hogy minden kínálkozó munkaalkalmat meg is ragadhassa, szükséges, hogy a munkásszót gondosan és sokoldalulag kiképezzük, országsszerte megszervezzük és a munkakínálat és munkakereslet egyensúlyozását egy központi szervvel szabályozzuk és a munkabért egészséges alapokra fektessük.

A munkásokképzéséről már egy előző cikkben volt szó, a központi vezetőségnek feladata lesz a segédmunkások számára rendezendő tanfolyamokat programszerűen nemcsak a helybeli termelési rendszerhez párhuzamosan kidolgozni, hanem arról is gondoskodni, hogy elsősorban a kerületen belül és azután az egész országban felmerülő igényeket is tekintetbe vegye, sőt azt a lehetőséget is szem előtt tartsa, hogy rendkívüli termelési akciók esetére is szakképzett munkaerő álljon rendelkezésére bármely pillanatban. A kiképzésnél tehát az az alapelv fog vezetni, hogy fokozatosan előbb a lokális, azután a kerületi, majd az országos munkaprogram irányítja a kiképzést, végül hozzáfűződnek még bizonyos speciális szakmák, főleg a feldolgozás és értékesítés terén. Az első csoport a helybeli gazdasági termelés párhuzamosan képezi az oktatás anyagát és pedig főleg egy-egy kiképzett szakmunkás vezetése alatt, a másik a kiképzendő munkásoknak kirendelésével más kerületbeli községekbe, a harmadik idegen kerülettel való csereakcióval, az utolsó csoport pedig főképpen párhuzamosan az iskolának kisérteti tevékenységével lesz inau gurálva.

A belterjes gazdálkodásnak munkaerő-igénye többféle lesz, egyes ágak egy állandó kontingenst igényelnek és pedig egyes nagyobb üzemekben és a szövetkezeti fiók munkakörében, mások időnyerszerűen fogják az egész munkaerő-készletet foglalkoztatni, megint mások esetéről-csere csak egy pár órára veszik a munkást igénybe és ezek az esetek rendes időközökben is-

métlődnek, végül lesznek úgynevezett alkalmi munkák, amelyek hirtelen állanak elő és halasztást nem tűrnek. Itt tehát az a feladat járul a munkaszervezőkre, hogy mindezeket a lehetőséket figyelembe véve, nemcsak a szakképzetségi elnyeréséről gondoskodjanak, de annak elosztását az összes kontingensekre egy osszák fel, hogy a kereslet és kínálat lehetőleg egyensúlyoztassék is. Mindenkit foglalkoztatni és mindig megfelelő tartalékot is biztosítani, ez a szervezésnek legfőbb vezérgondolata.

A kiképzés éppúgy, mint a szakoktatás ingyenes és elsősorban azokra terjed ki, akik a szakiskolát végezték és a 16. életévüket betöltötték. De ezenkívül a máris kiképzett segédmunkások is, ha kiképzésüket tökéletesíteni, vagy kibővíteni óhajtják, bármikor résztvehetnek a tanfolyamokon. Az itt végzett munkáért munkabér nem jár. Ugy a fiók, mint a kerület és központi a kiképzett szakmunkásokat nyilvántartják.

Ami a munkabért illeti, szükségesé válik, hogy a napi- és órabér rendszerével végkép szakítsunk és tisztán a teljesítmény szerinti díjazásra átmenjünk. A munkaidő-számítás egy ily sokoldalú és időben is váltakozó munkaanyag mellett óriási komplikációkat okozna a díjazás értékelése tekintetében annál is inkább, mivel igen sok esetben a munkás egy nap alatt 10—15 munkaóránál végez egymásután különböző, vagy egyforma munkát, ahogy az alkalom, vagy szükség azt diktálja. A szövetkezeti központ vezetőségének szakosztálya a termelőkkel és munkásokkal egyetemben megállapítja időnként a különböző teljesítményeknek díj-skáláját. Alapelveül szolgál, hogy a több fizikai erőt, nagyobb technikai ügyességet, vagy magasabb szellemi képzettséget igénylő teljesítmény magasabb díjazásban részesül, mint a könnyű, vagy teljesen mechanikai munka.

Itt helyénvalónak tartom egy modern bérrendszerrel is foglalkozni és azt egy kissé megvilágítani, amely ma oly sok vitára és vizálykodásra ad alkalmat. Ez az úgynevezett Bedeaurrendszer. Alapjában nem egyéb, mint a teljesítménynek beillesztése az óra-

szerinti díjazásba. Mert teljesítményt számít ugyan, de azt óraszámra méri és pedig egy teljesen hibásan megalkotott standardon. A Bedeau-standard nem a közepes, vagy átlag-teljesítményt veszi mértékül, hanem a legügyesebb munkásnak maximális teljesítményét egy óra alatt. Ha meggondoljuk, hogy a legügyesebb munkás legfeljebb 10 százalékat reprezentálhatja a munkásoknak és hogy maximális teljesítménye szintén csak időnként lehetséges, akkor kiderül, hogy ez a standard oly kegyetlen feltétel, amit a munkásoknak 90 százaléka nem érhet el soha. Ezáltal kizárja azt az erkölcsi momentumot a munkateljesítményből, amely a szorgalmasnak és képzetlenebbnek legfőbb jutalma és előnye és belekényszeríti a többit, hogy a hiányt pótolja. Ez nem standard, hanem rekord-mérték. En szerény nézetem szerint az ilyen rendszert erkölcstelennek minősítem, bármily magas óradijakat is szabjanak hozzá.

Az akkord-munka nem számít az idővel, annak megrövidítését teljesen a munkás józan belátására bizza, ellenben annál nagyobb súlyt fektet a minőség standardjára. A munkás saját érdekében igyekezni fog, hogy munkáját minél előbb végezze és ezáltal vagy más munkát vállalhasson, vagy időfelfüggesztést pihenésre, vagy szórakozásra használhassa. Az a tudat, hogy teljesítményét a minőség szerint ítélik meg és díjazák, arra fogja ösztönözni, hogy ne hamarkodja el munkáját.

A munkaalkalom sokasága és sokfélesége magával hozza azt a követelményt, hogy a munkaviszonyt revidiáljuk és egy alapos reformnak vessük alá. Már a munkairányítás technikája megkívánja, hogy a szövetkezeti vezetőségnek kezében összpontosuljon az egész munkaforgalom. Így a szövetkezet átveszi a munkavállalást és munkabeosztást, vagyis a termelőtől megkapja a munkás-igénylést és kirendeli ezek szerint a megfelelő munkásokat a munka színhelyére, tehát gondoskodik arról, hogy a kívánt munka idejében elvégeztessék. Ezáltal megakadályozzuk, hogy az egyik munkaadó elhalassza a munkásokat a másiknak orra elől magasabb bérek ígéretével, vagy, hogy az egyik munkás elvegye a másik elől a munkaalkalmat a bérek alállicitálásával. És mivel a szövetkezet a munkaadóval a munkavállaló szerepét, a munkással szemben a munkaadó szerepét játssza, a munkadíjazás is ugyanígy történik. A szövetkezet kirendeli a munkást, aki a termelőtől a munka befejezése után megkapja a teljesítményt igazoló blokkot, amelynek alapján a szövetkezet azt a munkás javára és a termelő terhére könyveli el, illetve fizeti ki. A fiók átveszi a munkaadóktól a mindenkori munkaigénylést, azt a rendelkezésre álló munkakontingenst szerint honorálja, a fennálló tartalékokat pedig a kerület rendelkezésére bocsátja, a hiányokat a kerülettel igényli. Ugyanez az eljárás az országos munkaforgalomban is, amelyet a központi vezetőség szabályoz. A munkaelosztó program megteremtí már előzőleg a szükséges egyensúlyt és lehetővé teszi az előző irányítást is.

A munka elvégzésére szükséges szerzőmokat és gépeket a szövetkezet adja, mivel éppen a munka sokfélesége folytán az egyes munkások nem képesek az összes szükséges eszközöket megszerezni és raktározni. A munkaadó szintén nincs abban a helyzetben, hogy az összes eszközöket beszeresse, mivel a belterjes gazdálkodás terén számtalan gép, szerszám, stb. válik szükségessé, amely egy gazdaságban talán évenként egyszer kerül használatba. A kölesöngép és kölesöngéjarmű rendszeréről még egy későbbi cikkben részletesen fogok beszámolni.

Lapunkat támogatja,
Éia. bérdetőlknél vásárol.

A hétfői műsor

9.15: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. Közben 9.30: Hírek. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül. 12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Petry Kató (ének) és Kovács Boriska (hegedű). Zongorán kísér Ifj. Környey Béla és Polgár Tibor. 1. a) Veracini-Corti: Largo; b) Couperin-Kreisler: Pavane; c) Bach: Air (Kovács Boriska). 2. Delibes: Lakmé — ária az I. felvonásból (Petry Kató). 3. a) Ravel: Pavane pour une infante defunte; b) Ravel: Habanera; c) Rimsky-Korsakow: Hindu dal; d) C. Cui: Orientale (Kovács Boriska). 4. a) Tarnay: I. Nézd; II. Kinyult egy kéz; b) Thurzó Nagy László: Mese; c) Nosedá: Píros rózsák; d) Ifj. Környey Béla: Udvaromon vén akácfa; e) Mikus-Csák István: Első dobbanás (Petry Kató). Közben 12.25: Hírek. 1.00: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.45: Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyámhírek. 4.00:

Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása). 4.45: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5.00: „Hogyan utazzak dédapáink”. Romhányi István előadása. 5.30: Id. debreceni Kiss Béla és cigányzenekarának hangversenye. 6.30: Német nyelvtanítás. (Szentgyörgyi Ede dr.) 7.00: Goldmark-lemezek (gramofonhangverseny). 1. Sakuntala nyitány (Bécsi Filharmonikusok, vez. Clemens Krauss). 2. Sába királynője; a) Sulamith áriája az I. felvonásból; b) Sulamith áriája a III. felvonásból (női kórusal éneklő Németh Mária); c) Bevonulási induló (berlini állami opera zenekara, vez. Leo Blech). 7.40: A Budapesti Filharmoniai Társaság hangversenye a m. kir. Operaházból. Közreműködik Heimlich Lajos zongoraművész. Karnagy Dohnányi Ernő dr. 1. Buttykay: Rapszódia (előszőr). 2. Wiener: Katonásdi (előszőr). 3. Liszt: Zongoraverseny Es-dur (Heimlich Lajos). 4. Mahler: I. szimfónia. Utána időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházból.

Ismét szilárd az irányzat a terménytőzsdén

A készáruvásáron a buza 30, a rozs 20 fillérrel drágult. A határidőpiacon mérsékelten ugyan, de szintén emelkedtek az árak, amennyiben a márciusi buza 10 fillérrel drágult. Elsősorban a csikágói gabonapiac tegnapi szilárdabb irányzata adott okot a készáru és részben a határidő emelkedésére, de befolyásolta a piacot az a hír is, hogy egyes vidékeken az ottani malmok élénkebben keresik a búzát. Kedvező hatást váltott ki az is, hogy az intervenció anyagból is gyakraabban kelnek el kisebb-nagyobb tételek és mivel tegnap különösen nagyobb tételre akadtak átvéve, remélik, hogy az intervenció anyag megcsappanása kedvezően befolyásolhatja az üzletet. A rozs alig változott, a májusi tengeri 15 fillérrel drágult.

A malmok a liszt árát 60 fillérrel emelték és élénk érdeklődést keltett a piacon, hogy a gabonakivitel szindikátus mai délutáni végrehajtó bizottsági ülésén új végrehajtó bizottságot tartsanak Rotter Zsigmond tőzsdetűzsdés, póttagnak Wellisch Lászlót, az áruőzsdé két népszerű tagját választották meg.

Határidőüzlet:
Buza: december 10.75 zárlat 10.63
— 65. március 11.86, 84, 83, 81, 98, 94,
80 77. zárlat 11.77—79.

Rozs: december 11.15, 28, 30, 32,
35, 40, 30, 22 zárlat 11.22—25, december
12.21, 22, 28, 42, 45, 40, 28,
25. zárlat 12.25—30.

Tengeri: május 13.25, 30, zárlat
13.25—30.

Készáruüzlet:
Buza: tiszal 77 kg 10.40—10.75 78
kg 10.55—10.90, 79 kg 10.70—11.65,
80 kg 10.75—11.10, füstszal, feleim.
dtuli, pestv., bácskai 77 kg 9.85—
10.10 78 kg 10.00—10.25, 79 kg 10.20
—10.40, 80 kg 10.25—10.45.

A különleges (80 kg) tiszal buza
11.30—12.30 P.

Rozs: pestv. 10.40—10.50, egváb
rozs 10.40—10.50, tak. árpa I. 15.75—
16.25, tak. árpa II. 15.50—15.75, felv.
sörárpa 18.50—21.50, egváb sörárpa
17.00—18.50, zab I. 18.00—18.50 zab
II. 17.75—18.00, egváb tengeri 15.50
—15.80, korna 10.10—10.30, 8-as liszt
13.55—13.75, repce 21.00—22.00, kö-
lére 14.00—16.00, lucerna 70.00—75.00
lőhere, ar. 115—125, lenmag I. 21.50
—22.00, lenmag II. 21.00—21.50, kék-
mák 63.00—64.50, Vikt. horv. 20—25,
expr. borsó 16—20, fehérbab 18.00—
18.50, fűribab 30—31, lenecse, kis 25—
28, lenecse, nagy 32—36.

Lisztüzlet. Budapesti és vidéki
nagy- és kismalmok árievázései: 0-es
37.20—37.70, 2-es 36.20—36.70, 4-es
34.20—34.70, 6-os 32.70—33.20, rozs
0-as 34.50—35.50, rozs 1-es 33.50—
34.00, rozs 2-es 27.50—28.20, rozs
korna 10.05—10.70.

Valuta árfolyamok:

Angol font 21.25—22.75, Bojga
79.30—80.30, Cseh korona 16.84—
16.98, Dán korona —, Dinár 10.06
—10.16, Dollár 568.50—572.50, Fran-
cia frank 22.35—22.65, Hollandi fran-
k 230.40—231.20, Lengyel zloty
63.35—64.15, Lel 3.39—3.49, Levn
4.08—4.20, Lira 29.20—30.00, Német
márka 135.00—136.00, Norvég kor-
—, Osztrák schilling —, Svájci
frank 111.35—112.35, Svéd korona
—.

Debreceni termény- és takarmány- árak

Buza 8.80—8.40, rozs 8.10—8.80, Ár-
pa 18.20—13.40, tengeri 6 14.20—14.50,
lengyel új 9—10.50, tengeri csöves 5.80
—7.20, lucerna 6.00—8.50, széna 5.80
—7.00, lőhere 6.20, szalma 2.00—2.20,
cukorrépa 2.00—2.30, takarmányrépa
1.70, tők, fehér 2.00—3.00, fehér krum-
pli 4.00—7.00, nyári rózsa krumpli 8—
10.00, őszi rózsa krumpli 11.00—12.00.

MŰVÉSZET

Érdekes beszélgetés a „Debreceni Trió” művészeivel a milánói hangversenyükről

Az első ut eredménye újabb olasz turné

Vasárnap este Milánóban három fiatal debreceni művész lépett az olasz közönség elé. A „Debreceni Trió” a budapesti és debreceni koncert rendkívül nagy sikere után elindult, hogy külföldön is hírt, dicsőséget szerezzen a magyar névnek és a kék-sárga debreceni színeknek. Galánffy—Buza—Erdélyi debreceni triója a baráti olasz földön megszólaltatta a magyar zseni, a magyar virtuózítás fenséges muzsáját és az olasz művészvilág, zeneértő közönség olyan lelkesedéssel, olyan megértéssel fogadta a debreceni művész-együttest, hogy a milánói sikerre minden bizonnyal felfigyel a külföldi zenevilág s a három művész tovább haladhat azon az uton, melyen még nagyon sok dicsőséget szerezhet a magyar művészetnek.

Kollektív interjú a milánói sikerről

Most itt ülünk szemben a három, tulbaldog debreceni művésszel s így próbáljuk megcsinálni a kollektív interjút a milánói sikerről. A munka nem is olyan nehéz. Mert a trióban teljes a harmónia, tökéletes az összjáték, még akkor is, mikor interjút kell adni. Amit kifejejt az egyik, azt megmondja a másik. Körülbelül így:

— Október 18-án, vasárnap este az ötszáz éves milánói Verdi konzervatóriumban tartottuk meg a debreceni trió első külföldi hangversenyét. A sikerről, — nekünk nem illik nyilatkozni —. Elég talán annyi, hogy több, mint ötszáz főnyi rendkívül előkelő olasz közönség jelenlétében léptünk a dobogóra.

A magyar konzulátuson, — ahol kitüntető szívéllyességgel fogadtak —, már megérkezésükkor mondták, hogy nincs semmi baj. A jegyek szépen keltek. Lesz közönség. Ebben nagy része volt az egész konzulátusnak, amely igen nagy propagandát fejtett ki Milánóban.

A magyar kolónia a koncerten

Különösen megható volt a milánói magyar kolónia összetartása, érdeklődése, szeretete, amelyet a debreceni trió szereplésével kapcsolatban tapasztaltunk. Legalább kétszáz milánói magyar vett részt a hangversenyünkön. Ott volt többek között Rohonczy főkonzul, a konzulátus tisztikara. Különösen meghatott mindnyájunkat, hogy a milánói koncertre felutazott egy római magyar uriaszony is. Azt mondta, hogy nagyon győőrté már a honvágy, hát legalább ve-lünk, otthonról jött magyarokkal akart találkozni.

A hangverseny megkezdése

előtt egyenruhás boy jött egy kottával. Lucia Anselmi olasz zeneszerző küldte el legújabb művét, amelyet a debreceni triónak ajánlott.

A legnagyobb eredmény a jövő évi olasz turné

A hangversenyről csak annyit, hogy a legnagyobb sikerünk Beethoven „Geister”-triójának előadása volt. Érdekes, hogy az olasz publikum az olasz Pizetti-trióját, — amely teljesen modern muzsika —, nem értette meg annyira. Az egyik nagy newyorki lap zenei kritikusa odajött hozzánk s azt mondta, hogy szebben játszottuk Pizetti művét, mint amilyen még az a valóságban.

A kritikusok majd csak vasárnap jelennek meg, mert az olasz lapok ilyenkor számolnak be a heti zenei eseményekről. Annyit tudunk, hogy a publikum soraiban ott voltak az olasz zenei előkelőségek, az akadémia tanárai és a Budapestben is ismert milánói trió tagjai, akiknek igen tetszett a játékunk.

A milánói koncertnek, — a mi számunkra —, legjelentősebb eseménye, hogy Luzatő, az *Ufficiali Concerti* című nagy hangversenyvállalat megbízottja a jövő esztendőre biztosította számunkra az olasz turnét.

Gramofonlemez a debreceni trió játékaról

Némi vállalat szükséges hozzá, hogy a trió tagjai nagy szerénnyel elmondják még milánói sikerük második jelentős részét.

— Másnap, a koncert után a legnagyobb milánói gramofonvállalat gramofonlemezre vette a debreceni trió játékát. Radnai triójának Amorosoját játszottuk

Lakásszépítési és iparművészeti tanfolyam nyílik Debrecenben

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
Debrecen város művészi életében rendkívül nagy jelentőségű eseményt jelent az az akció, amelyet a város három kiváló művésze indított meg legutóbb. B. Kokas Klári okleveles rajztanár és festőművész, Petrik Gizella iparművész és Fekete Pál ipariskolai tanár elhatározták, hogy a debreceni művelődésvédelő közönség érdekében egy nagyobb szabású úgynevezett iparművészeti tanfolyamot fognak nyitni. Ennél az elgondolásnál az vezette őket, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben, amikor senkinek sincsen annyi jövedelme, hogy áldozzon a művészetekre is, mindenki úgy oldja meg a kérdést, hogy inkább otthon él, de legalább az otthon minden tekintetben kielégítse a lakója művészi igényeit is. Egyszerűen szépitni kell a lakást, a bútorokat, a berendezést. Tulajdon-

gramfonba s érdekes volt, hogy amikor befejeztük a darabot, a másik pillanatban a gramfonból már hallottuk is saját játékunkat. A gramfonlemezeket nemcsak Olaszországban terjesztik majd, hanem kaphatók lesznek Debrecenben is.

Érdekes utazási élmények

Az olasz utról, az olasz viszonyokról kérdezzük még a trió művészeit.

Mindenekelőtt az olasz határoknak a magyarok iránti megkülönböztetett udvariasságát dicsőrik. Aztán elmondják, hogy a trió útja — pecc-el kezdődött. Velencében a vaporetójuk összerúgta, ezért egy gondolával. Ematt Milánó felé jőformán alig valamit látak Velencéből s mi több, még a vonatot is lekésték.

A nehéz gazdasági helyzet sokkal kevésbé érzik a fasiszta lállásban, mint bárhol a világban. Fény, pompa és luxus mindenütt. Olaszországban nem látó szomorú embereket. Milánóban husz-ezer főnyi tömeg sétál az esti korzon. Elegáns férfiak, elegáns nők. Az utcákon szédületes forgalom és hihetetlen gyorsaság. Az autók nem szabad lassan hajlani, aminek ugyan meg van az az eredménye, hogy állandóan látni összetört járműveket.

Az építőanyagok között ma is első helyen szerepel a márvány. Most készült a milánói óriási állomás. három hatalmas csarnokban husz sinpár fut itt össze. Az egész épület-kolosszus fehér márványból készült.

Legvégül még elmondják a trió tagjai, hogy visszafelé hajón jöttek Velencétől Trieszig és ök, a „szarzföldi patkányok”, nem kapták meg a tengeri betegségét, holott az egész utas közönség beteg volt.

Erre láthatólag még a milánói sikernél is büszkébbek.

A debreceni magyar közönség csak hálás lehet ennek a három zseniális, kitűnő művésznek, akik milánói diadalokkal nemcsak maguknak, hanem a debreceni zeneiskolának és Debrecen városának is dicsőséget szereztek. Legközelebb Miskolcon ad álló hangversenyt a debreceni trió, decemberben pedig szerepel a fog a magyar rádióban is.

Az iparművészeti tanfolyam célja

A tanfolyam november tizedikén délután három órakor nyílik a Király-utca 5. szám alatt, a emeleten, ahol a jelentkezőket is elfogadják. Már eddig is igen nagy számban történtek jelentkezések a tanfolyamra, amely hat hónapig tart, folytatódólagosan. Minden héten három nap lesz előadás s ez egyenként két és fél órát, esetleg három órát is igénybe vesz. Ez idő alatt a tanfolyam hallgatói teljes kiképzésben részesülnek a legkülönbözőbb iparművészeti munkák előállítására terén. Tandíj, vagy beiratkozás nincs. Ellenben arra való tekintettel, hogy a vezetőség minden anyagot, ami a tanfolyam hallgatóknak szükséges, rendelkezésre bocsát a ceruza kivé-

telével, bizonyos összegű beszerzési hozzájárulást kell majd fizetniük a hallgatóknak.

Lakáscsoporthoz művészi alapon

Fentebb is említettük, hogy a tanfolyam célja a lakás szociális művészi alapon úgy, hogy az lehetőleg a legkevesebb költségbe kerüljön és házilag is előállítható legyen. Az iparművészeti kiviteli eljárások legmodernebb technikáját fogják ezen a tanfolyamon elsajátítani a hallgatók, akiket különben két csoportra fognak felosztani. Az egyik csoportba azok tartoznak, akik bizonyos rajzolásai készséggel is rendelkeznek, tehát a tervezés szempontjából is önálló munkát tudnának kifejtetni. A másik csoport hallgatói azok, akik a technikai kivitelét sajátítják el. Felesleges rámutatnunk arra a nagy kulturális jelentőségre, amit ez a tanfolyam a debreceni művészeti életben reprezentálni fog. Ennek a tanfolyamnak a segítségével olcsón, szépen rendezkedhet be akárki a lakásában és legalább meg lesz az az öröme, hogy ha már másra nem telik, legalább otthon, ha körülményei művészi berendezést talál lakásában. Megemlítiük még, hogy a tanfolyam kizárólag csak nők részére szerveztetett.

Szönyegszövés

A tanfolyamon minden fajta iparművészeti munkák készítésére tanítják a művészi előadók a hallgatókat. Lesz ottan szönyegszövés a valódi perzsa szönyegtől a rongy-perzsaig, keresztül az úgynevezett rongyszönyegig. Torontáli, szmirna és egyéb szönyegkülönlegességek elkészítési módját jóformán pár hét alatt elsajátíthatja a célra szövésszék is áll a hallgatók a tanfolyam résztvevője. Különlegesen meg kell említeni a különböző kézimunkák készítése is szerepel a tanrendben. Himzések, varrótasok.

Külön ki kell emelnünk a batikművészetet, amelyre a legnagyobb gondot fogják fordítani a tanfolyamon. Lesz fuvott, fedett és mosható batik-készítési tanfolyam, majd bőrfestés és domborítás, dobozfestés és lakkozás. Erre a tanfolyamra külön is felhívjuk a debreceni közönség figyelmét, amely mindig a legnagyobb érdeklődéssel viseltette az ilyen irányú művészeti megmozdulások iránt.

Egyházzenei hangverseny a görög katolikus templomban

A debreceni görög szertartású római katolikus egyházközség október 25-én, vasárnap délután fél 7 órakor az Attila-téri görög katolikus templomban orgonahangversenyt rendez. Az előkelő közönség, mely az előző orgonahangversenyeken megjelent, mindig elragadtatással távozott a nagy művészettel megrendezett koncertekről.

A vasárnapi hangversenynek különös fényt ad az a körülmény, hogy szereplői: Sugár Viktor kormányfőtanácsos, a Koronázó Mátyás-templom karnagya és S. Hoór-Tempis Erzsébet énekművész, a városi zeneiskola tanárnője lesznek. A két szereplő művésze neve elég garancia arra, hogy a hangverseny a közönség felcéljethetetlen élményét fog szolgáltatni. A gyönyörűen feldíszített és kiválóított templom pedig méltó kerete lesz ennek a nagy művészi eseménynek. Debrecen magyar társadalmának vezető emberei kivétel nélkül örömmel ígérték meg, hogy megjelenésükkel az ünnepély fényét emelni fogják.

A Zenekedvelők Köre bérleti hangversenyei.

A Zenekedvelők Köre ezidén is világvárosi műsort állított össze bérletközönsége részére. Az öt hangversenyből álló ciklus művészei: Anna Marie Guglielmetti, Dohnányi Ernő, Leuer Hubert, Georg Kulenkampf és Batt-Pagini Nina. A hangversenyeket az Arany Bika szálló nagytermében tartják. Bérletek a még fennmaradt csekélyszámu helyre igen méltányos áron és kedvező feltételek mellett a Zeneiskola első emeletén levő titkári irodában válthatók. Az első bérleti koncert: Guglielmetti, november 15-én, vasárnap este.

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Október 25. Vasárnap d. u.: Harapós téli este: **Vihar a Balatonon.**

Október 26-án, Hétfőn: **Vihar a Balatonon A (6)**

Október 27-én, Kedden: **Vihar a Balatonon**

Vihar a Balatonon

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták Bus-Fekete László és Góth Sándor. Zenéjét szerezte Losonczy Dezső.

Ezek a Bus-Fekete-darabok a színházi szezon elmaradhatatlan tartozékai. Nem lehet kikerülni őket.

A „Vihar a Balatonon” mégis jobb, mulatságosabb, sőt — horribile dictu — ötletesebb is, mint a szerző régebbi operettjei. Nem tudjuk ugyan, hogy ebben mennyi része van Bus-Feketének és mennyi Góth Sándornak, azonban bizonyos, hogy három felvonáson keresztül egészen jól lehet mulatni, kacagni, szórakozni. Sőt, hogy ha a szöveg nem lenne teleítéldele stúpid és Noé-korabeli pesti viccekkel, trivális jassz kiszólásokkal, — ennek a műfajnak révén — nem is lehetne súlyosabb kifogásokat támasztani a „Vihar a Balatonon” ellen. Losonczy Dezső muzsikája szokványos dzsessz-zene. Nem jobb és nem rosszabb az átlagnál.

A Csokonai-színház kitűnő előadásban hozta színre az operettet. Szereposztás, díszletelés, friss, eleven tempó, gondos rendezés tekintetében mindenütt messze felülmúlta azt a színvonalat, amelynek alacsonyosságát keményen kellett kritizálnunk az elmúlt esztendőben.

Patkós Irma rutinnal és fölülényes játéktudással formálta meg egy tipikus **pesti lány** alakját. Parodisztikus felfogással helyesen és szellemesen állította be a szerep által elészabott, kissé szőke színpatikus figurát. Most is szépen énekelt, izlésesen táncolt. **Bánykó** Baba egy kis kokott és az ártatlan urilány szerepében egyaránt jó. Nem tuloz, pedig a szöveg erre sok alkalmat adna. Elezans külsejével, könnyed táncaival is megérdemelt sikert aratott. Bus-Fekete

téek számára azonban kétségen felül a komikus-együttes nyeri meg a csatát. **Halassy Mariska** egy kiérdemült kokottot hoz elének, annyi művészettel, olyan karrikirozó erővel, amennyit és amilyet vidéki színpadon sehol se lehet látni manapság. Méltó partnere **Kormos Ferenc**. Kesernyész humorával, kitűnő figurálásával állandó derűtséget kelt. Második felvonásbeli duettjüknek frenetikus sikere van, épp úgy, mint **Várdy Pál** és **Gálffy Erzsébet** boszorkányosan ügyes, könnyed táncának. **Márkus Lajos** szimpatikus alakja, tánca, éneke szintén az előadás legértékesebb részét jelenti. Igen jó és karakterisztikus alak **Bányász István**. **Sziklay** nagy gonddal rendezte a darabot. Ért hozzá, hogy mint kell gyors és mindig egyenletes tempót tartani, mozgásba hozni az egész együttest. **Csanak Béla** friss lendülettel dirigálta a zenekart.

A debreceni premiert, melven a szerző is megjelent, zsufolt ház nézte végig.

Asszonyok kedvence. — a Vadon törvénye.

(Képbemutató a Vígyszínházban.)

A Vígyszínház tegnapi műsorának keretében két jó-középszerű filmet perelték le. Unaloműzőnek mind a kettő elég sikerült. Egy jókedvű gyarmati kapitány vadnyugati romantikára emlékeztető kalandjait Északamerikai hegységeiben játszódó film váltja fel. A Vadon törvényének értékét a gyönyörű szép felvételek adják meg. Mind a két film hangos. Nyelvük angol, de magyar feliratokkal is elvannak látva.

Kísérő műsor nincs.

METEOR MOZI MŰSORA:

Vasárnap: **Éva bukása**, amerikai Columbia Pietares vígattrakciója. Főszerepekben: Paty Ruth Müller és Ford Sterling. — Megelőzi: **„Családi perpatvar”**, Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor. — Csak d. u. 3 órakor félhelyárakkal.

SPORT

Nagy futbal-program a Diószegi-uti pályán

Nagy érdekességű mérkőzések kerülnek ma lebonyolításra a Diószegi-uti vasutas-pályán, éspedig fél 11-kor DMTE—DTE, fél 1-kor DVSC—DEAC amatőr bajnoki, míg fél 3-kor a nap nagy eseménye, az Újpest—Bocskay ligabajnoki mérkőzés fejezi be a nagy programot. Ez utóbbi mérkőzést Klein Árpád fővárosi bíró vezeti.

Ugyancsak ma délelőtt fél 11-kor kerül lejátszásra az Újpesti pályán a két bajnokaspiráns, P. MÁV—DKASE mérkőzés is, mely tekintettel a vezetőhelyek kialakulására, nagy érdeklődésre tarthat számot.

Kerületi marathoni futóhajnoki verseny

A MASz keleti kerülete november 1-én délután fél 1 órai kezdettel az egyetemi sporttelepről a Hajduböszörményben levő fordulópontra és vissza

az egyetemi sporttelepen lévő celig rendezti meg a kerület 1931. évi marathoni (42,195 m-es) futóhajnoki versenyét. Nevezések október 26-án d. u. 6 óráig Hadházy Dezső ker. előadó h. címére (Magoss György-tér 6.) küldendők az 1 pengő nevezési díjjal együtt. Díjazás: a győztes „Keletmagyarország 1931. évi ker. marathoni futóhajnoka” címet s a MASz vésett ezüst érmét nyeri bajnoki szallagon, II. ezüst, III. bronzérmét nyer, a további helyezettek, amennyiben 4 órán belül érnek a célba, időérmet nyernek.

A kerület vezetősége a versennyel kapcsolatban felkéri azokat a versenyiránt érdeklődőket, akik autóval, motorkecpárral vagy kerékpárral a versenyzőket kísélni akarják, hogy ne messze szándékkukat kedd, csütörtök és szombaton 12—1 között tudassák Hadházy Dezső ker. előadóval személyesen vagy írásban, hogy az indulókhoz beoszthassa őket.

Taris Egerben ad revansot Bárány Istvánnak. Egerből jelentik: A jövő év májusában nagy sporteseménye lesz Egernek. Taris, aki Bárány Istvánnak még egy revansal tartozik, értesítette a magyar világbajnokot, hogy 1932 május 5-én vagy 26-án Egerben adja meg a revansot.

Értesítés. Felkérem a Villanygyár, II. csapatának játékosait, hogy 25-én, vasárnap délelőtt fél 9 órára a villanygyár pályáján jelenjenek meg a Börös csapatával való barátságos mérkőzésre, ugyszintén azok az I. csapatbeli játékosok, akik a Textilgyár elleni mérkőzésen nem játszanak. A Világítás Vállalat Sport Egylete.

Ipartestületi hírek. A debreceni Ipartestület megszűrés szakosztály 28-án, szerdán este hét órakor az Ipartestület kis tanácstermében szakosztályi ülést tart.

Tárgy: Alelnök választás és más fontos folyó ügyek. — A testület sűrű szakosztályi ma, vasárnap délután 4 órakor tartja ülését ugyanott. A szakosztályi tagok feltelesen és pontos megjelenését ez uton kéri a szakosztály elnökségei.

Bajnoki sakkverseny. Az Arany Bika- és a Hungária-kávéházban folyó bajnoki elődöntőverseny első négy fordulójának eddigi eredményei a következők: Az I. csoportban vezetnek: Kiss Ernő 4, Hóra Károly és Kallós Gábor 2 és fél egységgel; a II. csoportban Dalmy Barna 2 és fél, Gyertyános Béla, Kovács Gábor és Stettler Béla 2 egységgel; a III. csoportban Hajdu István 4, Gasparik Tivadar 2 és fél, Mayer Miklós 2 egységgel; a IV. csoportban Kapusi Imre 4, Horváth Endre és Tatár Tibor 3, Barcza Gedeon (1) 2 egységgel. Meglepően jól szerepelnek a máv. mihelyi Egyetértés sakkosztályi: Kapusi, Hajdu, Hóra és Stettler. Közülük is kiválik Kapusi Imre, aki Barcza felett aratott győzelme után ítélve a döntőben is komoly helyezésre számíthat. A régi gárdából Kiss Ernő, Dalmy Barna, Kallós Gábor és Kovács Gábor vannak kitűnő formában, míg a fiatalok közül Tatár Tibor, Horváth Endre és Gasparik Tivadar mutatnak nagy játékkészséget. A rendkívül érdekes verseny végleges eredményéről jövő vasárnap számolunk be

Vásárok jegyzéke

Oktober 25-én: Felsődabsa, Fűszegmész Nagykovács. Lő- és marhavásár: **Battonya**.
Oktober 26-án: Ács, Baracska, Bátaszék, Bodajk, Celdömök, Diószivlő, Felsővadász, Gelse (sertésvásár nincs), Hajdusoboszló, Hetes (sertésvásár nincs), Jánoshida, Kecel (sertésvásár nincs), Kisvárd, Kony, Kunbaja, Kunmadaras, Kunszenmiklós (sertésvásár nincs), Magyaróvár, Nádudvar, Ósi, Pápóc, Pusztamérges, Putnok, Sümeg, Szihalom, Tiszapalkonya, Tokaj, Tompa (sertésvásár nincs), Verpelét, Lő- és marhavásár: **Devecser, Marha- és kirakodóvásár: Répceszentgyörgy, Állattvásár: Pásztó.**

Mozik műsora

Okt. 25—26.,	Vasárnap	Hétfő:
VIGSZINHAZ 5—7—9 órakor	Asszonyok kedvence A vadon törvénye. Mc. Langlen, O Brien.	Az asszonyok kedvence és a Vadon törvénye. O Brien, Langlen
URANIA 5—7—9 órakor	Nyugati vándorok The Shall, Marion Lessing főszerep.	Nyugati vándorok. — Főszerepekben Shall Marion, Lessing, Korff.
APOLLÓ 7, 9 óra	A Notre Damei toronyőr. Lon Chaney-vel.	Szünet

Urania és Vígyszínház vas. d. e. Ifjúsági előadás.

APRÓ HIRDETÉSEK

Levelzés

AROMÁS, zamatos kávé! Király üzletében vevő előtt pörkölik. Dégenfeld-tér 11.

Házasság

Idősebb iparosné férjhez menne kis családú nyugdíjashoz. Teljes címre válaszolok „Özvegy” jellegére a kiadóba. 3846

Üzlettel

biró keresztyén ember elvenne feleségül középkorú, özvegy asszonyt, kinek 3-4 ezer P. k. p., vagy ingatlana van. Válasz a kiadóba. „Nyugalom” jellegére. 1225

Allást kereső nők

Mosónő olcsón ajánlkozik házakhoz, Rákóczi-utca 4. Házmesterné 3819

Szépen mosok, vasalok, uriházakhoz elmegyek Vigkedvű Mihály-u. 32. A.

Egy lohb leány elcséjére állást keres, fiatal vagy idősebb házaspárnál — Péterfia-utca 4. 3866

Intelligens

német nevelőnő november 15-ére állást keres uricsaládnál egy két gyermek mellé. Vidékre is megy. Cím: dr Fényes Endre urnál, Simonyi-ut 29. 1080

Intellig.

deutsches Freulein mit jehrigem Zengnissen — susst vormittags Stelle. Adresse Ullman Andor, Kossuth-u. 22. III. 1173

Fehérnemű- varrónő házhoz ajánlkozik olcsón. Csokonai-utca 34. 3899

Német

kisasszony, több éves bizonyítvánnyal, gyermekek mellé állást keres, háztartás vezetését vállalja. Cím a kiadóban. 1235

Allást kereső férfiak

Kocsis 15-16 éves fiával felvétetik január 1-re a gazd. népirodához, Miskolc-utca 10. 3845

Ügyes

tanulót fűszer üzletembe sürgősen keresek — Zsurovits Ferenc Miklós-utca 44. 3854

Izraelita

ispán felvétetik. Ajánla lokát és címet a nyiregyházi újságból továbbít. 3817

Kirakattendésben

jártas fiatal kereskedősegéd ajánlkozik esetleg vidékre is. Cím a kiadóban. 3888

Betöltendő állás nőknek

Gyermekszertető minden leányt azonnali belépésre felveszek. Halmos főmérnök. Vasuti bérház, Wesselényi-tér. 3865

Főzéshez

értő minden leány jó bizonyítvánnyal, kis családnál felvétetik november 1-re. Müller, Arany János 63. 1192

Deutsches

Freulein virgesuchy zu einem Madchen. Fahidi, Szoboszló-u. 15. sz. 1216

Betöltendő állás férfiaknak

Hevesi dinnyés feles szakmunkások kerestetnek. Jelentkezhetnek Gazdák Bankja. — Kossuth-utca. 3875

Tanulónak

jó családból való leány vagy fiú varrodába felvétetik. Burgondia 13 3897

Vaj-

ügynök kerékpárral felvétetik. Rákóczi-u. 32. 1199

Kertész

keresek gazdaságba, — olyat, aki a kertészet minden ágát tökéletesen érti és tanuló vagy segéd fiával dolgozik. Cím: Széchenyi-utca 21. emelet. 1190

Ügyes

fiukat asztalos tanulóknak felveszek. Teleki-u. 45. sz. 1184

Ügyes

politurozó asztalos felvétetik Killer Ede butorizületben. 1238

Cipészegedéket

állandó munkára felveszek. Kovács cipőüzem, Nagyléta. Érdeklődni Friedmann bóraruház. Bádógos-u. 1231

Butorozott szoba

Egy szépen butorozott utcai szoba nov. 1-re kiadó. Monti ezredes (volt Magoss-) utca 17 szám. 3799

Butorozott szoba

szoba kiadó YPéterfia-utca 6., kapualatt jobbra. 3868

Különbejárati

udvari butorozott szoba kiadó Gönczi-utca 5., Kollégium mögött. 3882

Kiadó

szépen butorozott utcai szoba Bathyány-utca 5. szám alatt. 3889

Szépen

butorozott utcai szoba fűtőszobával és zuhanyozóval egy két személy részére kiadó Püski palota II em. 17. sz. 1177

Elegánsan

butorozott szoba, esetleg teljes ellátással kiadó Varga-u. 17. 1176

Udvari

1 szoba, konyha, speiz azonnal kiadó. Domb-utca 8. sz. 3908

Kiadó

2 szobás, 1 szobás, konyhás lakások. Széchenyi-utca 50. sz. 1214

Kiadó

udvari 2 szobás lakás, fás, tágas udvarban. — Vigkedvű Mihály-utca 16. sz. 3812

Kiadó

udvarra nyíló szoba, — november 1-re. Korpónai-u. 10. 1222

Egy

nagy szoba, konyha, mellékhelyiségekkel november 1-re kiadó. — Érdeklődni lehet: Reáliskola-utca 6., Grosznál. 1223

Egy

szoba, konyha november 1-re kiadó. Széchenyi-ut 10. 1211

Piac-utca 81.

utcai első emeleti 4-6 szobás, minden komforttal november elsejére kiadó. 1206

Kiadó

egy szoba, konyha, speiz november 1-re. — Jókai-u. 17. 3909

Négyszobás

modern uri lakás, parkettes, nov. 1-re kiadó. Csanó 24. 3925

Két szoba, előszoba, konyha, speiz november 1-re kiadó. Csillag-u. 70., Kossuth-utca 11. sz. Értekezhetni lehet Nagy Kata hölgyfodrásznál. 3919

Kiadó

kétszobás udvari lakás, külön udvarral. Faragó 7. sz. 3920

Különbejárati

utcai butorozott szoba Déri-muzeum közelében kiadó. Cserepes-u. 4. sz. V. 3898

Különbejárati

utcai 2 ágyas szoba, fürdőszoba használatlaltal kiadó. Hatvan-u. 35 1218

Kiadó

csinosan butorozott, — különbejárati utcai szoba, villannyal. 1-2 ur részére. Timár-u. 11 3907

Különbejárati

butorozott szoba kiadó Széchenyi-utca 30. 1193

Butorozott

szoba, teljes ellátással jutánvoson azonnal kiadó. Csapó 71. 1221

Butorozott

utcai szoba központban azonnal kiadó. Hűvelyes-utca 6. 3911

Kétszemélyes

utcai butorozott szoba kiadó. Thaly Kálmán-utca 3. sz. 3905

Különbejárati

elegánsan butorozott szoba kiadó. Simonffy-utca 29. 1234

Kiadó lakás

Két szoba, mellékhelyiségekből álló lakás azonnal kiadó Méliusz tér 15. 3826

Kiadó

utcai két szoba, konyha, speiz. Vendég-utca 6. sz. 1209

Két ágyas

szoba uri embereknek méltányos ártért kiadó Kossuth-utca 29. 3847

Elegáns

butorozott szoba magános nőnek kiadó, dr Balogh, Péterfia 30. 3848

Különbejárati

utcai, kényelmesen butorozott féregmentes szoba clozettes fürdőszobával kiadó Jókai-u. 6. szám. 3852

Ötszobás

lakás, üzlethelyiség kiadó azonnal. Hatvan-u. 70. sz. 1195

Szép

utcai parkettes szoba, előszobával november 1-re kiadó. 1085

Négyszobás

nagyon szép modern lakás, város központjában méltányos bértért kiadó. Telefon 382. 1081

Utcai

szoba, előszoba és mellékhelyiségekből álló lakás kiadó. — Gyermektelennek. József kir. herceg utca 50. sz. 1088

Háromszobás

udvari lakás Magoss György-tér 28. alatt kiadó. 3831

Egyszobás

lakás november 1-re kiadó. Hajó-u. 22. 1229

November 1-re

kiadó 3 szobás utcai lakás. Mester-u. 39 1028

Egy

pince szoba, konyha olcsón kiadó november 1-re Késes-u. 81. 3853

Négyszobás

hallos lakás méltányos ártért kiadó novemberre kiadó Rákóczi-u. 4. 3850

2 szoba

üvegezett veranda, fürdőszoba, oknyha, kamara, havi 60 pengőért november 1-től kiadó. Cím a kiadóban. 3856

Utcai szoba

és előszoba orvosi rendelőknek, irodának, v. lakásnak kiadó. Butorozva is. Szentanna 34. 3864

Egy

szoba, konyha, spájz 1-ére kiadó, István ut 7. 3858

Csinosan

butorozott utcai szoba uraknak kiadó Kossuth utca 61. földszint balra A.

Két szoba,

konyha november 1-re kiadó. Vár-utca 7. 1246

Egy

szép utcai pincészoza, konyhával kiadó. Barona 10. 1237

Kiadó

szép szoba, konyha, előszoba, speiz külön udvarral. Zwingli-u. 5. (Luther-u. 22.) 1241

Utcai

szoba (magános) szép, világos, száraz kiadó novemberre. Vörösmarty 24. 1239

FELHÍVJUK A BUTORVÁSÁRLÓ KÖZÖNSÉG B. BIGYELMÉT a Hunyadi-utca 12 sz. alatt megnyílt

sajátkészítésű olcsó butorraktárunkra,

ahol háló- és konyhabere ndezési butorainkat, továbbá UJRENDszerű GARZON-HÁLÓ-SZEKRÉNYÜNKET ÁRUSITJUK. Garzon-hálószekrényünk egymagában tisztele butort képvisel, mely vállalatot irodák, vendég és éjjeli ügyeletes szobákba igen alkalmas. BÜKKFA-HÁLÓ KETTŐSZÁZ PENGŐÉRT KAPHATÓ. SZALAI JÓZSEF ÉS FERENC ASZTALOS-MESTEREK Műhely: HNVÉD-UTCA 23. SZÁM. — Telefonszám: 17-74. Épület asztalos munkákat és gépi famegmunkálásokat is vállalunk.

Ruhavásárlás előtt keresse fel a **Hajdusági Férfiruhaárúháza**t, vásárlásainál sok pénzt takarít meg **Hajdusági Ruhaárúház** Piac-u. 67. Megyeházzal szemben.

Kiadó
2 szoba, konyhás lakás összes mellékkel Péterfia-utca 6., kapualatt jobbra. — 3869

Kétféle
egyszobás lakás butorazatlanul Péterfia-u. 16. szám alatt kiadó. — 3886

Egy
szoba, kis konyha, mellékkel azonnal kiadó József kir. herceg-utca 25. — 1164

3 szobás
lakás 67 pengőért kiadó Bornemissza 12., Tisztviselőtelep. — 3894

Utcai
két szoba, konyha mellékkel azonnal kiadó nov. 1-re. Bethlen-u. 46. V. — 1093

Két szoba,
mellékkel azonnal kiadó Péterfia-utca 25. emeletén kiadó. — 1094

4 szobás,
parkettes, fürdőszobás. Piac-utca néző és 2 szobás garzon lakás Hungária-palotában kiadó. Értekezni: földszint 1., irodában. 1203

Uriembernek
szép szoba, esetleg elátással kiadó. Piac 61. keresztülete. — 1105

Feltűnő
olcsó árban hónapos szobákat kiadok. Debrecen szálloda, Piac 29. — 1106

Egy
nagy szoba, veranda, konyhás lakás november 1-re kiadó. Szepességi 29. — 1107

Központi fűtéssel
szoba kiadó hivatalnoknak. Piac-utca 43. III. udvar, II. 9. — 3904

Két
egymásba nyíló, különheláratu szoba (az egyik utcai) kiadó. Piac-utca 87., emelet. — 1187

Kiadó
2 szoba mellékkel azonnal kiadó. Miklós végén, Posta 5 b. — 1191

Kiadó
két szoba, nagy konyha, november 1-re. Teleki-utca 16. — 1200

Kiadó
2 szobás parkettes modern lakás, fürdőszobával és minden mellékkel azonnal kiadó. Széchenyi-utca 21. sz. alatt. — 1189

Utcai
2 szoba, üveges veranda, konyha, kamara kiadó. Szoboszlai-ut 4-D. — 1227

Azonnal
beköltözhető egészséges szoba, konyha, spájz, fűszek, villany, olcsóért, Szondi-utca 6. Tócskert. — 3860

Péterfia-utca 16.
szám alatt utcai emeletes hatszobás lakás május 1-től kiadó. Értekezni dr. Gergely Jenő ügyvédnél, Piac-utca 16. szám. — 3887

Szentana 35.
kiadó utcai földszinti lakás, 4 szoba, fürdőszoba, összes mellékkel, napos veranda, kertés udvar, gáz, villany, dr. Sebestyennél. — 1174

Kiadó
olesón egy szoba, kamara, sertéstartással. — Értekezni Erzsébet-u. 61. sz. — 1169

Kétszobás
lakás egész udvarral november 1-re kiadó, esetleg eladó, Dévai-u. 11. sz. — 3876

3 szobás
előszobás szép világos lakás kiadó Csapó-utca 59. sz. — 3879

Ötszobás
földszinti utcai urilakás azonnal kiadó. Értekezni Arany János-utca 20. sz. — 1162

Háromszobás
földszinti udvari lakás novemberre kiadó. — Arany János-u. 20 em. — 1163

OPPIA
azonnal Mester-utcai sorompónál magában álló ház, udvar és kerttel, egy két szobás lakás zárt verandával. — Értekezni Gazdák Bankja Kossuth-utca. — 2873

Egy
szoba és konyha, mely garzon lakásnak is nagyon megfelel, november 1-től kiadó Hid-u. 10. — 1168

Kálvin-tér 5. sz.
alatt 2 szoba és mellék helyiségekkel álló lakás november 1-re kiadó. Értekezni gondnoknál, Kálvin-tér 17. szám. —

Kiadó
egyszobás udvari lakás magánosnak vagy házaspárnak. Váru. — 3874

2 szobás
konyhás lakás november 1-re kiadó Szentana-utca 54. Értekezni: f. j. Molnár Lukácsnál. — 1178

2 szoba
üvegezett veranda, fürdőszoba, konyha, kamara 60 pengőért november 1-től kiadó. — Cím a kiadóban. — 1170

Kiadó
egyszerű kétszobás és egy pincelakás üzletnek is. Thaly K. utca 4. — 3776

November 1-ére
kiadó utcai konyhás szoba, sertéstartás, nagy udvarra. Gyöngyvirág-utca 18. sz. — 3798

Kiadó
modern kétszobás vilalakkás, esetleg egyszobás, nagy előszobával, minden órán Hadházi-u. 31/d. — 1087

Kiadó
három, esetleg két szoba, előszoba, konyha, kamara, jutányosan nov. 1-re. Kut-utca 1. — 1095

Háromszobás,
fürdőszobás, modern komplett lakás novemberre kiadó. Simonffy 40. sz. — 1096

Ötszobás
modern lakás melléknovos áron azonnal kiadó. Piac-utca 68. 3812

Kiadó
Homokkert, Kiss Áron-utca 18. alatt szoba, konyha, kamara, sertés- és baromfitartás, november 1-re. Értekezni lehet helyszínen, délután. — 3778

Kiadó
Simonffy ut 10. számú villa, kényelmes 5 szobás lakással, a hozzátartozó kerttel. Értekezni ugyanott délután 3-tól 5-ig. — 3785

Nyugalmas
urinelnek csendes házban utcai szoba kiadó Cím a kiadóban. — 952

Kétszoba,
konyha, spájz kiadó Boldogfalva-utca 6. sz. — 2031

Szoba,
konyhás lakás kiadó Magoss György-tér 28. — 3830

Egy
szoba, nagy előszobás lakás, azonnal kiadó. Czegléd-utca 14. — A

Kétszobás
udvari lakás Kossuth-u. 39. sz. alatt kiadó Házmaster. — 3792

Lakás és szoba kereslet

Keres
egyetemi hallgató nov. elsejére különheláratu, féregmentes butorozott szobát. Ajánlatokat kiadóra kérek. — 1089

Keresek
november tizenötére. — Piac-utcán, vagy közelében szoba, konyha, vagy két egymásba nyíló szobát. Ajánlatokat „Irodának” jellegre e lap kiadója kérek. — 1175

Ajánlat

KIRALY
kávél mégis a legjobb! Olcsó, kiadós, kiválóban zamatos. Dégenfeld-tér 11. szám.

Szemüvegek,

hőmérők, látszerek legolcsóbban Paulo vésnök bélyegzőkészítő és lát szerkeszkedőnél, Battyány u 22. — 3847

Kiárulom
üzlet átszervezés végett Gattyány-u. 16. udvarban feltűnő olcsón tisztagyapjú, csodaszép kangarókat, angol mintájú sevitottkat, férfi ruhákra, lengyel nadrágokra, fekete zakó és csikos nadrágokra, téli kabátokra, felöltőkre. Tiszta selyem credecin georgettek. Csodás olcsó árak. — 3864

Elsőrendű
angol francia női ruhát olcsón készítek, házakhoz, vidékre elmegegyek. Péterfia 36. — 3851

Tükrök
üvegesiloeszások, foncsiroszások legolcsóbb Sipkovitsnál, Nagyvárad-utca 15. Telefon 356 — 3825

Legolcsóbban
füzfát és szent Rosenfeldnél vehet Salétrom-utca 12., vagy megrendelhet Telefon 6.74 — 3862

Kecskabak
van Károly Ferenc József-ut 52. szám alatt. — 3872

Magános
asszony, vagy tisztességes női kvártélyra vesz Apaffi-utca 115. Értekezni csak délután 3884

Zálogéculát
veszek legmagasabb árban minden tárgyról. Eötvös 15. — 1230

Paplanok
kétszemélyes, jó vattával 9 pengő. Paplanvarroda Teleki-u. 73. 3881

Mérleget
súlyokat olcsón, hitelesítve javít. Mérlegek raktáron. Kigyó-utca 57 — 1181

Tejes tej
házhöz szállítva megrendelhető. Literenként is. Varga-u. 25. — 1189

Tehenek
tejhasonra kiadók. — Cím a kiadóban. — 1202

Csecsemőknek,
kis gyermeknek hűség gondozását, szeretetteljes ellátását elvállalom. Eötvös-u. 69., I. ajtó. — 1198

Istálló
négy jóságra, esetleg lakással kiadó. Kishegyesi-ut 17. — 3900

Kötött ruhák,
pulloverek, eredeti bécsi modellek gyári árban Róth Zsuzsi divatszalonjában, Piac 58. — 1217

Aranyat,
ékszerét legmagasabb árban értékesítheti: — Feldheim ékszerész és vésnök műhelyében — Piac-u. 75. — 1151

Pénzét
ingatlanra, földre vagy házra első helyre kihelelyezheti a Bleuer-Bankháznál, Debrecen, Piac-u. 77. — 1243

Alma-
termelőtől kitűnő téli almát vehetünk, kicsinyben, nagyban. — ugyanott Ella-krumpli is kapható. Eötvös-utca 112. sz. — 1067

Bírsalma
kapható Ispotály-u. 13. — A

Gyümölcsfák,
magastörzsű, nagyszemű oltott pöszméték és ribizli, kajszinbarack, őszibarack, meggy, bírsalma és diófák kaphatók Sesztina-utca 4. sz. alatt, kisállomás mellett. 3777

Szép
oltott pöszméték és glicineák eladók. Vénkert, Domokos-u. 24. — 3794

Teljes ellátás

Teljes
ellátást szerény igényű magános nőnek olcsón adok. Kassai-ut 5. 3896

Rádió

Hangszóró
dynamikus 120 pengőért, négy- és nyolcpólosu, legújabb szerkezetű hangszórót gyönyörű mély hangszínezettel már 25 pengőért árulit Tasnádi Kovács Sándor rádiólaboratóriuma, Piac 42., Pannónia-udvar.

Standardyne
rádió, 4+1 hangszóróval olcsón eladó. — Braun, Cserepes-u. 6. — 1196

Oktatás

Kosztért
tanit perferkt német tanárjelölt, angolt is. — Cím a kiadóban. — 3822

Gyorsírás,
gépírás olcsó Naményi gyorsíró-iskolájában. — Piac-u. 26/b. Állami bizonyítvány. — 1479

Üzlet,
műhely, raktár

Szatócüzletnek
alkalmas, nyulási rokanttelepi sarokházamban társat keresek 400 pengővel. Szilágyiné, Szt. Anna-u. 8. Lakadalmakra, estélyekre ajánlkozom mint főzőnő. — V 1090

Kiadó
egy fodrász üzlet és két nagyobb bárminek. — Kassai-ut 2. — 3859

Fűszerezletet,
jobb menetetlüt keresek átvételre készpénzért, cím kiadóban. — 3857

Hatvan-u. 1-3.
sz. bérházban több utcai és udvari üzlethelyiség azonnalra kiadó. — Értekezni g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. sz. — 3890

Kiadó
november 1-re egy nagy pencehelyiség raktárnak és műhelynek alkalmas. Értekezni: Alföldi Takarékpénztárnál.

Bolthelyiség
Halközben olcsón kiadó. Érdeklődni: Szilágyi kézimunkaüzletben: — 1201

Műhelynek
világos pince, villany, gáz, vízvezetékkel kiadó. Sas-u. 2., Dénes-nél. — 1159

Irodának
alkalmas, 3 helyiségből álló lakás november 1-re kiadó. Piac-utca 34. sz. alatt. — 1183

Két
egymásba nyíló, világos pincehelyiség műhelynek, raktárnak, — vagy lakásnak azonnal kiadó. Rothermere 14. — 1216

Kettő
pince, raktárnak vagy lakásnak kiadó. József kir. herceg-u. 44. — 1212

Irodának
két szobás első emeleti udvari helyiség azonnal kiadó. — Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál. — A

Kossuth-utca
üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál. — A

Tisza-palotában
Piac-utcai oldalon üzlethelyiség november 1-re kiadó. — 3836

Kis üzlethelyiség
Szent Anna 5. szám alatt azonnal kiadó. — Felvilágosít Batthyány-u. 14. sz. ügyvédi iroda. — 3517

Üzlethelyiség
utcai és udvari is kiadó Ferenc József ut (Piac-utca) 70 szám alatt. — Felvilágosítást ad a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 3. — 516

Piac-utcai
üzlethelyiség november elsejére kiadó. Értekezni Debreceni Első Takarékpénztárnál A

Kiadó
a Debreceni Újság kiadóhivatalának a földszinti helyiségekbe való költözésével a Kossuth utca 3. szám alatt az első emeleten két tágas szobából álló lakás. Irodának, üzlethelyiségnek rendkívül alkalmas. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárnál. — 1023

Kereslet

Megvételre
keresek Debrecen környékén, lehetőleg köves ut és állomáshoz közel jó minőségű, sima felületű, barna homokbirtokot, ca 30 kat. holdat, mely lakó- és melléképületekkel el van látva. Cim megtudható a kiadóhivatalban. 2193

Sertés
ólat keresek használatra 1 sertés részére, cim a kiadóban. 3854

Használt
szívónyomó szivattyút és 1000—1500 literes víztartályt veszek Fülep Miklós, Csapó-utca 3. 3885

Jókarban
levő használt íróasztalt megvételre keresek Kolégium I. emelet 38. sz. 3877

Megvételre
keresek 10 hold fekete földet, vagy husz hold barna homokot tanyával. Árát azonnal fizetem Erzsébet-u. 61. 1170

Levélbélyeg
régí levelet veszek. Ajánlatot levélben kérek. Kaufmann Pál Budapest, Paulay-u. 43. 1166

Zálogcédulát
ruhaneműk és ékszerekről magas áron veszek. Hívásra házhöz megyek. Braun, Cserepes 6 1167

Boroshordókat
veszek. Révi, Hatvan-u. 76. sz. 1180

Keresek
300 pengő kölcsönt, — magas kamatra, biztos fedezetre. Balázs, Honvéd-utca 40. 3917

Privát kölcsönt,
3000 pengőt keresek betáblázásra. Cim a kiadóban. 3906

Eladó ház

Bathányi-utcán
jól jövedelmező ház eladó. Érkezhetni Bissóthka István építész-nél 9—12 és 3—4 között, Simonyi-ut 25. — Telefon 843. 3835

Tőkebefektetésre
Kossuth, Csapó-utca szívében, Domb-utca 18 Alkalmi vételt! Bérház 9 lakással 24 ezer pengő. Évi bérjövödelme több kötöttlakás mellett is — 3780 pengő! Eladása felett Nagy Lajos iroda rendelkezik Csapó-u. 56.) Ott lehet lefoglalóznál! 3844

Eladó
házak: Nap-utca 19. és Szabó Kálmán-utca 11. 3888

Házam
és földem van eladó. — Érkezhetni lehet Péterfia B. kapu alatt jobbra. 3870

Uriház

7 rendbeli lakással nettó 10 százalékot hoz, olcsón eladó. Csak bevétel tárgyalok. Cim a kiadóban. 3863

Halló!

Eladom 1900 pengőért kétszoba, konyha, üveges veranda, istálló, villany, kétszáz kadrál földdel, kuttal. Felével átvehető. Bozzai-telep, Uj-utca 19. 1165

28 ezerért
tiz százalékot jövedelmező belvárosi ház eladó. Balázs, Piac-utca 89. sz. 1204

Kisebb házak
készpénzzel átvehetőek a Kölesön Segélyzőben. — Kossuth-u. 8. 3881

Eladó házak:
Jókai-, Vendég-, Rigó-, Thury András-, Kincses-hegy, Katz-telep és még több kisebb házak, telkek. Érkezhetni Kölesön-segélyzőben, Kossuth-u. 8. sz. 3880

Uri ház,
három parkettes szoba fürdő és minden helyiség eladó. Nap-utca 23 3891

Bérház,
emeletes, új épület, a város legforgalmasabb helyén eladó, nagy telkekkel. 25 évig adómentes, 10% bérjövödelmmel. Cim a kiadóban. 3916

Timár-utca
38. számú ház eladó. — Ugyanott udvari kis szoba, konyha novemberre kiadó. 3910

Eladó
3 szobás adómentes, családi ház. Villamoshoz 1 perc. Zrínyi-u. 4. 1211

Áron alul
megvehető családi ház istállósval, görével. Köntöskert, Töhötöm-utca 14. sz. 1245

Csonka 5.
számú jövedelmező ház olcsón eladó. Kevés pénzzel átvehető. 1236

Jömeneteli,
azonnal átvehető üzlettel ház 5500 pengőért eladó. Bercsényi 27. 1212

Eladó
adómentes szép családi ház olcsón. Köntöskert, Töhötöm-utcaból nyíló Kond-utca 4. 1245

Eladó föld

Pacon
25 és 37 hold, Bellegrón 32 hold, Fancsikán 10 hold tanyás ingatlan eladó. — Házak a Bathányi-, Varga-, Timár-, Erzsébet-utcán. — Házhelyek Csapó-utca, továbbá az Egyetem közelében eladók. Érkezhetni a szövetségekben, Hunyadi-u. 2. (Royal-épület) 3918

Aranykoporsó

Írta: MARSCHALKÓ LAJOS

24. Galgóczy érezte, hogy ez a lány most sarokba szorítja, de Katóka tovább folytatta: — A koronatanu János lesz. A parádés kocsis. Mindjárt ide hivatom.

— Ez lesz a legokosabb, — vélte Szekeres András. Csak azt kikötöm, hogy a vizsgálóbíró én leszek, mert János nem felel ám minden Istenfiának. Helyesebben az igazat csak nekem mondja meg.

Pár perc múlva már ott állt az öreg parádés kocsis. Levette a kalapját. — Ide hivatnak, — mondta nagy nyugalommal.

— Hivattunk János, — kezdte Szekeres András. Feszítsd meg az elméd, aztán arra felelj, amit kérdezek. De csak az igazat mondd: — Azt szoktam! Kiváltképpen a nemzetes urnak.

— No, hát akkor mondd meg, hogy tegnap reggel, mikor a tejeskocsi eltört, merről jött oda a tatár?

— Arrul a kis gyalogutról, a jegenyéktől. Ott sétálgatott a kisasszonnyal, hogy a fene a jó dógát.

— Csend! — kiáltotta Szekeres. Én csak azt kérdeztem, hogy merről jött.

— Én meg feleltem! — mondta rá ősi flegmával Zakar János.

— Akkor arra felelj, — de gondold meg jól, mit mondassz —, addig, amíg a kisasszony meg nem érkezett, volt-e távol a tatár csak egy percere is. Elment-e valamerre?

Katóka és Galgóczy szorongva várták a választ. Az öreg János összehuzta a szemöldökét, majd kisvártatva csak annyit mondott rá: — Nem ment a bizon schová!

X. FEJEZET.

— A szálak tehát megint csak összekuszálódtak. S maga Galgóczy is csüggedten állapította meg, hogy az ügy mindinkább bonyolódik. Katóka előtt be kellett ismernie, hogy Murza ártatlan, legalább is a tegnapi merényletben nem lehet része. Azonban ez még nem bizonyítja, hogy Batty Ilonka halálában nem volna ludas. Csak éppen a bizonyíték hiánygesei is. Az, hogy tegnap nem ő helyezte el a tört és nem ő lött rá a Császárra, még nem bizonyítja ártatlanságát. Elvégre a cinkosa is elhelyezhette a tört. S ezzel még alibit is bizonyított a tatárnak.

Most már csak azt a szálát kellene megkeresni, ami a rókaházi iskolától a Kun-halom titkáig vezet. Egy piros vérfonál útja az egész. Azon kell neki indulni, azon kell haladni, addig, amíg hurok lesz belőle, amivel belefójtatja a szuszt ebbe a konok, ravasz ázsiai ördögbe.

Amióta tudta, hogy a lány szereti Murzát, még sokkalta inkább sóvárgott valami eredmény után, még jobban szeretett volna végezni hamar. Mindörökké. Tegnap éjszaka óta abban is bizonyos volt, hogy jobban szereti Katókat, mint valaha. Amint vizsgálta magát, mindinkább rájött, hogy az az érzés, ami egész valóját eltölti, többé nem a felületes pajtási vonzalom, ami eddig Katóka körébe huzta. Nem is a sóvár vágy, amivel a leány millióit, a gondtalan uri életet kívánta. Mióta egy idegen férfi karjai között látta, féktelen vadul lobogott fel benne a szerelem. A könnyelmű, tékozló Galgóczy ott tartott, hogy már akár egy fillér nélkül, koldusszegényen is vitte volna a lányt. Csak jöjjön, csak legyen az övé!

Délután alvás helyett kint csatangolt a parkban. Járt az évszázados nagy tölgyek alatt, megállt egy-egy rekettyés sűrűjén és egyszer csak azon vette észre magát, hogy ott áll Katóka előtt.

A lány egy nagy pléden hevert a magas fű között. Talán aludt, avagy csak szundikált a hűvös árnyékon. Előtte pedig ott feküdt egy könyv? Félig behajtott címtáblájáról tisztán olvasta a címet: Valami ismeretlen angol ezredes írta: A címe ez volt: Ázsia jövője.

(Folytatjuk.)

Tanyás ingatlan
12 kat. hold a Diószeg ut mentén a 6-os kilométernél 4 hold ószi vetéses kedvező áron átvehető feltételekkel eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hivatal, Kossuth utca 8. 1871

Károly Ferenc József
ut 34-c. szám alatti 300 négyszögletes telek eladó. Beültetve szőlővel és gyümölcsfával, villaépítésre nagyon alkalmas. Érkezhetni lehet: Cegléd-utca 8. sz. 1207

Eladók
300 öles, gyümölcsös telkek. Vénkert, Domokos Lajos-u. 28. 1095

Ondódon
eladó tizenegy hold tanyásföld. Érkezhetni: Piac 9., banküzletben. 1226

Eladó
prima 10 hold föld, város alatt. Széchenyi-u. 50. sz. 1215

Eladó
Nagycserén 22 kat. hold tanyai birtok. Érkezhetni: Baross-utca 14. 3895

A legsürgősebben
eladó ingatlanok: Földek: Szováti-utca 42, 20, 15, Ondódon 200 holdat közvetlen, kisebb tételekben is. Halápon 36 hold 400 pengőjével. Nádudvaron 82 hold és 120 négyszázával. A huszárlaktanyához közel 9 hold. Házak: Bercsényi-utca 87., Kigyó-utca 3., Csapó-utca 12., Jósika-utca 14., Pacsirta 64-a., Kondor-utca 3. és 19., Apaffy-utca 16., Munkás 21., Dembinszky-u. 20. Bővebben: Samu János OFB engedélyesnél, Hunyadi-utca 24. 1229

Butorok

Sakokzók
figyelmébe! Csinos kivitelű, teljesen új szalon sakkasztal figurákkal olcsón eladó. Burgondia-u. 14. A

Háló-
és ebédlőbutorok stb. eladók. Simonffy-utca 48. sz. 1082

Modern,
alig használt hálóterem megvételre. Cim a kiadóban. 1194

Férfi íróasztal,
mosdókészlet eladó. — Szt. Anna-u. 66. 3908

Eladó
ruhaszekrény, tiszta ágyak, plüss divány. — Teleki 46., 1-ső ajtó. 3898

Eladó
minden elfogadható áron szép ebédlő berendezés, egy furgony (kocsis), ugyanott asztaltanulók felvételnek. — Bárczy-u. 3-b. 3914

Fodrászberendezés,
két tűkörrel, kettő forgó székkel, három illat szekrényrel jutányosan eladó. Érkezhetni Szabó Imre fűszerüzletében, Árpád-tér. 1240

Faágy,
sodrony, összehajtható vaságy, kályha, szekrény, villanylámpa eladó. Piac-utca 77. ke. résztéület, I. em., 6. ajtó. 1172

Gazdasági eszközök

Eladó
lovak, szekerek, gazdasági eszközök, meleg ágyi ablakok. Hadházi kövesút 9. km.-nél 3823

Eladó ingóság

Nagy tüzhely
és egy használt divány igen olcsón eladó. — Szappanos 18. 3871

Gázkályna
olcsón eladó. Megtekinthető a Független Újság kiadóhivatalában 1173

Zongora
eladó Széchenyi-utca 18 1161

Eladó
használt rézcillár és egyéb ingóságok. Baross-utca 2-b. 1159

Zongora,
jókarban levő eladó. Tímár-u. 52. sz. 1197

2-es
Wertheim kassza olcsón eladó. Szabó Lászlónál, Széchenyi-u. 1. sz. 1156

200 kg.
tizedes mérleg, 1,5—87 Hp. villanymotorok eladók. Széchenyi-u. 8. sz. 1099

Takaréktüzhely,
jókarban levő, eladó. Csapó-utca 22., keresztépület, balra. A. 3917

Eladó
bobin varrógép, női, férfi kerékpár, szekrény, ágy, hencser, női ruhaneműk, kőtény, kartonok. Varga 33. 1211

Különböző

Tengeri,
rozsa, árpa, háromszáz négyszögöl házhely, tőfőfészek és fajtalam-bok eladók. Homokkert, Szabó Kálmán-u. 45. sz. 3878

Fiatál
farkas kutya találtatott. Igazolt tulajdonosa Sallétróm 30. átvehető. 1220

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadó Vállalat Rt. Felső kiadó: Dr. PAJÓR GYÖZŐ igazgató. — Nyomdavezető: VARGA ENDRÉ.